

Τά Κανδυλιώτικα

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις και απανταχού Κανδυλιωτών Αρκαδίας "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" - ΚΩΔΙΚΟΣ: 4431 • ΕΤΟΣ 13ο Αριθ. Φύλλου 48 • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2005

http://www.kandyliotika.gr

e-mail: kandyliotika@yahoo.co.uk

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ 23 ΑΘΗΝΑ - 104 37

ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Παναγιώτης Χ. Ευσταθίου Πρόεδρος
+ Στυλιανός Π. Ξηρογιάννης Αντ/δρος
Αθηνά Γιαννιά-Οικονομοπούλου Γραμματέας
Νικόλαος Χ. Δούκας Ταμίας
Κωνσταντίνα Π. Δελιγιάννη Μέλος
Ουρανία Δάλκου-Φασουλή Μέλος
Παναγιώτης Δ. Κωστούρος Μέλος

Μετά τις αρχαιρεσίες της 29 Μαΐου, οι εκλεγέντες σύμβουλοι, συγκροτήθηκαν σε Σώμα με τη σύνθεση που αναγράφεται πιο πάνω. Δυστυχώς, ο αδόκητος χαμός του αντιπροέδρου Στυλιανού Παρασκευά Ξηρογιάννη, οδηγεί σε επαναμόρφωση του οργάνου, που θα γίνει λίαν προσεχώς.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας με την αναγγελία του θανάτου του αγαπητού μας Συμπατριώτη και Αντιπροέδρου του Δ.Σ. του Συλλόγου **Στέλιου Π. Ξηρογιάννη** συνελθόν εκτάκτως αποφάσισε ομόφωνα τα εξής:

Να εκφωνηθεί επικήδειος από τον Πρόεδρο του Συλλόγου,
Να παραστεί σύσσωμο στην εξόδιο ακολουθία,

Να εκφράσει τα θερμά συλλυπητήρια και την αμέριστη συμπαράστασή του στην οικογένεια του εκλιπόντος, και να καταθέσει αντί στεφάνου στην μνήμη του το ποσό των 150 ΕΥΡΩ για τον εξωραϊσμό του Νεκροταφείου Κανδύλας.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος **Παναγιώτης Χ. Ευσταθίου** Η Γραμματέας **Αθηνά Γιαννιά-Οικονομοπούλου**

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας με την πληροφόρηση του θανάτου του αγαπητού μας συμπατριώτη και πρώην μέλους του Δ.Σ. του Συλλόγου **Χρήστου Γ. Κανδαλέπα** αποφάσισε ομόφωνα τα εξής:

Να παραστεί σύσσωμο στην εξόδιο ακολουθία. Να εκφράσει τα θερμά συλλυπητήρια και την αμέριστη συμπαράστασή του στην οικογένεια του εκλιπόντος και να καταθέσει αντί στεφάνου στη μνήμη του το ποσό των 150 ΕΥΡΩ για τον εξωραϊσμό του Νεκροταφείου Κανδύλας.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος **Παναγιώτης Χ. Ευσταθίου** Η Γραμματέας **Αθηνά Γιαννιά-Οικονομοπούλου**

ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΠΟΛΟΓΙΟ

Δήθη

Καλότυχοι οι νεκροί πού λημονάνε
Τήν πίκρια τής ζωής. "Οντας θυθήση
'Ο ήλιος καί τό σούρουπο άκλουθήση,
Μήν τούς κλαίς, ό καϊμός σου όσος καί νάναι.
Τέτοιαν ώρα όι ψυχές διψούν καί πάνε
Στής λημονιάς τήν κρουσταλένια δρύση
Μά δοῦρκος τό νεράκι θά μαυρίση,
'Α στάξη γι' αυτές δάκρυ όθε άγαπάνε.
Κι' άν πιούν θολό νερό ξαναθυμούνται,
Διαβαίνοντας λιβάδια από άσφοδήλι,
Πόνους παλιούς, πού μέσα τους κοιμούνται.--
'Α δέ μπορής παρά νά κλαίς τό δείλι,
Τούς ζωντανούς τά μάτια σου άς θρηνήσουν:
Θέλουν - μά δέ βολεϊ νά λημονήσουν.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ ΜΑΒΙΑΗΣ

(Τά έργα)

Αρχαιρεσίες

ΕΚΛΟΓΟΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Στις 29 Μαΐου πραγματοποιήθηκε στα Γραφεία του Συλλόγου μας η Εκλογοαπολογιστική γενική συνέλευση.

Δυστυχώς, οφείλουμε να ομολογήσουμε, ότι η προσέλευση των μελών του Συλλόγου δεν ήταν η αναμενόμενη.

Τελικά πραγματοποιήθηκαν οι αρχαιρεσίες για νέο Διοικητικό Συμβούλιο και Ελεγκτική Επιτροπή.

Η όλη διαδικασία ξεκίνησε με ομιλία του προέδρου μας κ. Παναγιώτη ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ο οποίος αφού καλωσόρισε τους προσελθόντες αναφέρθηκε στα τυπικά της όλης διαδικασίας, διάβασε την έκθεση πεπραγμένων της διετίας από 18-5-2003 μέχρι 29-5-2005, την οποία και δημοσιεύουμε.

Έκθεση πεπραγμένων Δ.Σ. από 18-5-03 μέχρι 29-5-05

Γενικά θα είμαι σύντομος, διότι όλες οι δραστηριότητες και οι στόχοι του Συλλόγου, είναι γνωστοί από την δημοσίευσή τους στα «Κανδυλιώτικα».

Σαν πρώτο στόχο βάλουμε τη συνέχιση της έκδοσης της εφημερίδας «Τα Κανδυλιώτικα» προς ενημέρωση των συμπατριωτών και ειδικά των αποδήμων που την έχουν περισσότερο ανάγκη, καθώς και την διοργάνωση κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Έτσι την 29-6-03 κάναμε εκδρομή δωρεάν με πούλμαν στο χωριό μας στο Ξωκλήσι Άγιος Ανδρέας με επιτυχία για την εορτή των Αγίων Αποστόλων. Παρακολούθησαμε την θεία λειτουργία μετ' αρτοκλασίας προσφορά του Συλλόγου μας.

Τον Αύγουστο του 2003 λάβαμε ενεργό μέρος στο λεγόμενο αντίμωμα που θα γίνεται στο εζής κάθε τρία χρόνια στο χωριό μας. Το επόμενο θα γίνει τον Αύγουστο του 2006.

Με την βοήθεια του συμπατριώτη μας Βασίλη Προκόπου Ζωγράφου

και την βοήθεια νέων του χωριού μας, διοργανώσαμε για πρώτη φορά έκθεση φωτογραφίας στο ωραίο σχολείο μας με πολύ μεγάλη επιτυχία. Διαθέσαμε περίπου γι' αυτό το σκοπό γύρω στα 1800 ΕΥΡΩ μαζί με αναμνηστικές μπλούζες που μοιράσαμε με την φίρμα του συλλόγου μας για το αντίμωμα.

Την 25-1-2004 και την 23-1-2005 κόψαμε με επιτυχία τις πρωτοχρονιάτικες πίτες μας στο γραφείο μας και βραβεύσαμε με πλακέτες τους επιτυχόντες σε ΑΕΙ και ΤΕΙ Κανδυλιώτες φοιτητές και προσφέραμε αναμνηστικά στυλό.

Στις 2-4-04 και στις 11-2-05 έγιναν οι χρονιατικοί χοροί του συλλόγου μας στο κέντρο «Ερμηνείες» με πολύ μεγάλη επιτυχία.

Τις Αποκριές του 2004 λάβαμε ενεργό μέρος και ενισχύσαμε με 500 ΕΥΡΩ το καρναβάλι που έγινε στο χωριό μας με μεγάλη και αυτό επιτυχία.

Είμαστε παρόντες στις εορταστικές εκδηλώσεις του Μητροπολιτικού ναού του χωριού μας Παμμεγίστων Ταξιαρχών τις δυο χρονιές που πέρασαν.

Πάντα με έγγραφα επικοινωνήσαμε με τον Δήμο για θέματα του χωριού μας (βιβλιοθήκη, ύδρευση, αναδασμό κ.λπ.).

Τον Ιούλιο του 2004 φιλοξενήσαμε στο κέντρο «Το Χάνι» τους συνέδρους του 5ου Παγκοσμίου Παναρκαδικού συνεδρίου παρόντων του κ. Νοιάρχη και άλλων επιστημών.

Εκδώσαμε ημερολόγιο ατζέντα για το 2005.

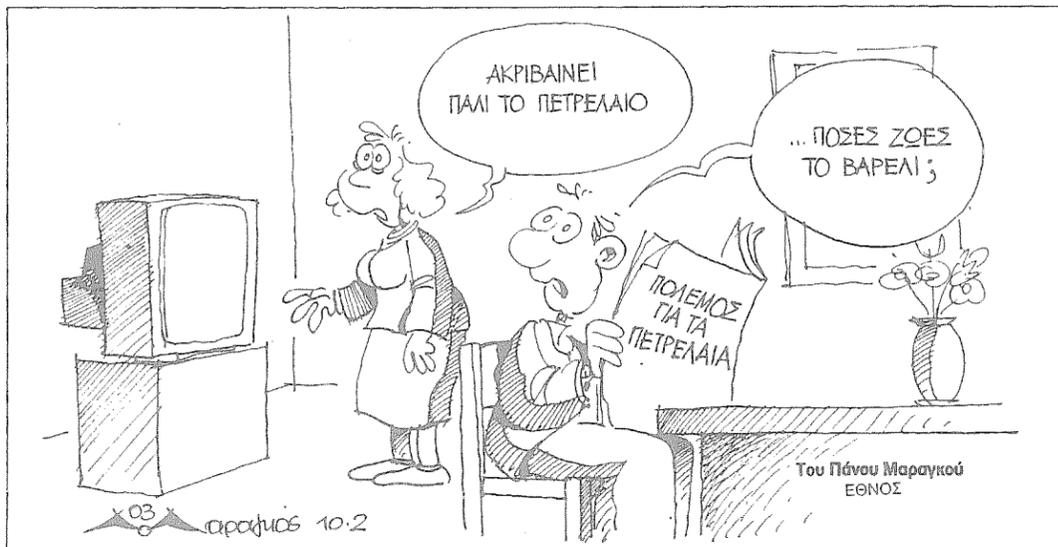
Παραυρεθήκαμε στις εορταστικές εκδηλώσεις για την εθνική μας εορτή στις 25-3-2005 καταθέσαμε στεφάνι στο Ηρώο των πεσόντων και προσφέραμε ένα κέρασμα σε όλους τους μαθητές και τους παρευρισκομένους στο κέντρο Ζιαζιά.

Είμαστε γενικά παρόντες στις χαρές και τις λύπες των μελών του συλλόγου μας και όχι μόνο.

Κατόπιν ενεργειών μας πήραμε 5.000 ΕΥΡΩ σαν επιχορήγηση από το Υπουργείο Πολιτισμού για ενίσχυση του ταμείου μας ώστε να μπορέσουμε να κάνουμε κάτι για το χωριό.

Εδώ ευχαριστήσαμε προσωπικά τον συμπατριώτη μας κρυπτογράφ κ. Πέτρο Τατούλη.

(Συνέχεια στη σελ. 2)

ΚΑΝΤΥΛΑ: Το πολυκουβεντιασμένο τραγουδοχώρι.

Με τη γενιά του 1870, καταπιάνεται σήμερα ο φίλιτατος Βασίλης Παναγάρης.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΙΟΡΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΜΠΗΡΜΠΗΣ
ΣΠΗΛΙΟΣ ΤΣΙΛΙΓΚΙΡΗΣ
ΔΙΟΦΑΝΗΣ ΣΑΝΤΟΙΚΟΣ
ΦΩΤΩ ΚΑΤΣΙΑΡΔΟΝΗ

ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ, παρελεύθουν από μπροστά μας και μας φέρνουν σε καιρούς αλλοτινούς...

Για τους Κανδυλιώτες

Δεν υπάρχει δήμος ΛΕΒΙΔΙΟΥ, αναγνωρίζουμε μόνο το δήμο ΑΡΚΑΔΙΚΟΥ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ

του Βασ. Παναγάρα

Φέτος, ένα κανονικό «Εκκλησιασμο» αποτελούμενο από 60 ανθρώπους, ανεβήκαμε στον Άγιο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ.

Μαζί μας ο παπα-Βασίλης με τους ψαλτάδες του: Νίκος ΣΚΟΥΡΙΑΣ, Ρούλα ΜΠΑΡΤΖΗ, Μαρίνα Μπελεκάνου.

Ήταν η τέταρτη συνεχόμενη φορά, που η λειτουργία έγινε και πάνω.

Τα τελευταία 20 χρόνια, μια παρέα φίλων και αδελφών, όπως είναι ο Μήτσιος και ο Παράς του ΛΙΟΠΟΥΛΟΥ, ο Μήτσιος του ΜΠΑΡΤΖΗ, ο Βασίλης του ΛΑΤΖΗΒΗ και του λόγου μου, έχουμε αναγάγει σε προσωπική μας μέρα την 21 ΜΑΗ.

Με λαχτάρα την περιμένουμε και την προετοιμάζουμε.

Έτσι και φέτος, χραρή, ξεκίνησα για την ανάβαση. Ο καιρός ήταν κρύος και για τούτο η προσπάθεια πιο εύκολη.

Γλυκοχάραμα στον Άγιο - ΛΙΑ, με το θρόισμα των φύλλων ν' αγαλιάζουν τη σκέψη και το κορμί σου.

Αφήνεις το μάτι σου να πλανευτεί ως την κορυφή και ξεκινάς.

Η νοητή γραμμή κονταίνει την απόσταση και η ελπίδα για ένα ξεκούραστο οδοιπορικό γεννιέται.

Γύρω σου φαντάζονται όλα μαγευτικά: το κελάρημα των πουλιών, ο ήχος του αγέρα, το λιθάρι που ροβολάει καθώς περπατάς και η ανάσα σου... κοιμμένη.

Είναι η στιγμή που η καρδιά προτρέχει της λογικής και αφήνεις τα συναίσθημα να σε πλημμυρίζουν.

Γροικάς τον ογρό τόπο καθώς φτάνεις στα Γούπατα και ξεπολιέσαι στο μάζωμα των λουλουδιών.

Τα κόβεις, τα θαυμάζεις και αναρωτιέσαι με μίαν Καζαντζάκεια πλημμυρή, αν σ' αυτά βρίσκεται ο Θεός.

Χαρά και ευτυχία ακραία.

Φτάνεις!

Η μη καθημερινή άσκηση μα και τα

χρόνια προοδίζουν την κούραση.

Κι εσύ... γελάς!

Σε λίγο η οχλολογία των παιδιών

γεμίσει το χώρο.

Σε καλημερίζουν.

Ανταποδίδεις και καμαρώνεις.

Καμαρώνεις την ξενοιασιά τους.

Καμαρώνεις τα νιάτα τους.

Καμαρώνεις τη συνέχεια της ζωής.

Είναι η στιγμή που σκέπτεσαι την

αέναη κίνηση του ζωικού κύκλου και

ελπίζεις!!!

Μα η ώρα περνάει και οι σκέψεις κόβονται, καθώς ο ερχομός των προσκυνητών ολοκληρώνεται.

Η λειτουργία αρχίζει και η διάρκεία της εξαντλεί όλο το τυπικό.

Τελειώνει... Και ξαφνικά το πανηγυριώτικο λουκούμι μας γνέφει να το τιμήσουμε. Κάποιοι προσκυνητές

είχαν προνοήσει... Βεβαίως μαζί με το τσίπουρο.

Μετά τα «Χρόνια Πολλά» και αφού η ώρα μάζεψε, φορτωθήκαμε τα ταγάρια μας και ξεκινήσαμε για τη ΖΑΡΑ.

Έμεινα λίγο πίσω και έμπλεος συγκίνησης βάλθηκα ν' αγναντεύω

ένα σμάρι ανθρώπων που κατηφόριζε

αχολογώντας.

Φτάσαμε... τα ταγάρια άνοιξαν και οι

ζαερέδες απλώθηκαν στα πόδια

μας.

Κάθε μπουκιά και βάλσαμο, μα κι

ο αέρας χορταστικός!

Αρκεί κρασί να 'χεις.

Οι μνήμες ενεργοποιούνται και

σταλιά-σταλιά οι θύμησες δημιουργούν

το αλλοτινό σηνικό.

Τότε που οι Χανιαίοι φάνταζαν

στα παιδικά μας μάτια «χωριό» και

πανηγύριζαν.

Μαζί μας ήταν και ο Νικόλας του

Λούρημα με το κλαρίνο του και που

με ιδιαίτερη γλυκύτητα συνόδευε τα

τραγούδια μας.

Τέλος αφού το φέραμε και μια

στροφή, πήραμε το δρόμο του γυρισμού.

Παρέες - παρέες με τα κρασιά

παραινέσματα και με ιδιαίτερη

προσοχή, κατηφορίσαμε το νοητό μονοπάτι (αφού οι βροχές και η αχρησία

το έχουν καταστρέψει) που οδηγεί στον Άγιο-ΛΙΑ.

Και του χρόνου με υγεία, αφού

πρώτα καλέσουμε, όσους περισσότερους

Καντυλαίους μπορέσουν, να τιμήσουν

αυτό το ιδιαίτερα ευχάριστο

πανηγυριώτικο ΕΘΙΜΟ.

ΕΚΛΟΓΟΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

Με προσωπικό ενδιαφέρον της Γραμματέας του συλλόγου μας και Αθηνάς Οικονομοπούλου εξοικονομήσαμε περίπου 3.000 βιβλία από τον Δημοσιογράφο κ. Χασαπόπουλο για οργάνωση βιβλιοθήκης στο χωριό μας.

Εδώ είμαστε στην φάση εξεύρεσης χώρου στέγασης. Παλέψαμε γενικά όλα τα θέματα και προβλήματα που ήταν μέσα στις δυνατότητές μας. Δεν τα λύσαμε βέβαια όλα.

Φροντίσαμε για την μετονομασία του Δήμου από Λεβιδίου σε Ορχομενού και φράνεται ότι είναι σε καλό δρόμο.

Καταφέραμε να πείσουμε 8 από τους 15 Δημοτικούς Συμβούλους δηλαδή την πλειοψηφία. Το επόμενο βήμα, όπως μας είχε υποσχεθεί ο πρόεδρος του Δημ. Συμβουλίου κος Φώτης Σιάνης, είναι να το φέρει στο Δημ. Συμβούλιο προς ψήφιση. **Ανανεώσαμε την σελίδα στο INTERNET.**

Είχαμε καλή συνεργασία με το Τοπικό Συμβούλιο και με όλους τους Συλλόγους των Κανδυλαίων: Κέκροτα Κονδυλαία Αυστραλίας, Αφρικής κ.λπ.

Οι προσπάθειες όμως για εγγραφή νέων μελών που είναι και το μέλλον του Συλλόγου δυστυχώς δεν ευοδώθηκαν και δεν ξέρουμε στο τέλος την τύχη του Συλλόγου μας που θα είναι κρίμα να κλείσει διότι είναι ένας ονομαστός και με δράση στην Αρκαδία.

Το νέο Δ.Σ. που θα προκύψει παρακαλείται να συνεχίσει τις προσπάθειες γι' αυτό το θέμα.

Λάβαμε ενεργό μέρος στην **αναπαλαίωση - συντήρηση του ναού των Ταξιαρχών.**

Τέλος για το νέο Δ.Σ. προτείνεται η συνέχιση υλοποίησης των παρακάτω στόχων.

Οργάνωση κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων και κυρίως του «ανταμιώματος». Συμβολή στην κατασκευή του Ξενώνα αν και τα νέα δεν είναι και τόσο καλά. Λαογραφικό Μουσείο. Πορεία αναδιασμού συνέχιση έκδοσης «Κανδυλιώτικων». Αύξηση μελών του Συλλόγου με νέα παιδιά, οικονομική βοήθεια σε αναξιοπαθούντες συμπατριώτες.

Συνέχιση προσπαθειών μετονομασίας του Δήμου.

Ενδιαφέρον για την αξιοποίηση του αρχαιολογικού χώρου του θεάτρου Ορχομενού που δυστυχώς ο Δήμος μέχρι σήμερα δεν έχει δείξει.

Τρόποι προβολής του Μοναστηριού μας ώστε να έρχονται εκδρομικά τούρμαν στο χωριό μας. Εδώ θα μου επιτρέψετε να επισημάνω την προσφορά όλων των πρώην προέδρων και Δ. Συμβούλιων του Συλλόγου μας. Ακόμα για άλλη μια φορά δεν θα παραλείψω να ευχαριστήσω και τους δύο άοκνους εργατές των «Κανδυλιώτικων» τον κ. Σταύρο Λαγό και τον κ. Δημήτρη Λαοδίο.

Ευχαριστώ τους συνεργάτες μου του Δ.Σ. που τα δύο χρόνια που είμαστε μαζί με βοήθησαν να κάνουμε αυτά τα λίγα που κάναμε για το χωριό μας. Ιδίως να ευχαριστήσω τον Ταμία του Συλλόγου και φίλο Νίκο Δούκα που είχε επιμνησθεί σχεδόν εξ ολοκλήρου την αποστολή της εφημερίδας.

Εύχομαι στο νέο Δ.Σ. που θα προκύψει να έχει επιτυχία στο έργο του για το καλό του χωριού μας.

Σας ευχαριστώ και σας εύχομαι καλό καλοκαίρι.

Ακολούθως διαβάστηκε ο οικονομικός απολογισμός για το χρονικό διάστημα από 18-5-2003 μέχρι 29-5-2005 που έχει ως εξής:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟ 18/5/2003 - 29/5/2005

A. ΕΣΟΔΑ	
Υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης	6.980,76
Εισφορές Μελών	12.413,40
Τόκοι	54,73
Χορός - Λαχειοφόρος αγορά 2004	1.866,00
Χορός - Λαχειοφόρος αγορά 2005	2.533,00
Πώληση ατζέντας	825,13
Οικονομική ενίσχυση Υπ. Πολιτισμού	5.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	29.673,02
B. ΕΞΟΔΑ	
Εκτύπωση εφημερίδας	3.672,83
Αποστολή εφημερίδας	3.281,53
Εκδρομή στον Άγιο Ανδρέα 2004	458,00
Χορηγία για έκθεση φωτογραφίας 2004	1.200,00
Αγορά 300 στυλό	110,00
Επιχορήγηση καρναβαλιού 2004	500,00
Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας 2004-2005	807,00
Εκτύπωση πλακέτων για νέους φοιτητές 2004-2005	932,00
Φωτογραφία ξυλογλυπτική	110,00
Γεύμα σε συνέδριο Παναρχάδων	1.750,00
Εκτύπωση ατζέντας	750,00
Οικονομική ενίσχυση σε Ι.Μ. Κανδύλας	200,00
ΔΕΗ Ι.Μ. Κανδύλας	187,00
Κατάθεση αντί στεφάνου εις μνήμη συμπατριωτών	250,00
Αγορά αναμνηστικών μπλουζών	265,00
Δαπάνη για INTERNET	400,00
Δαπάνη για πλακέτες σε τέως πρόεδρους	215,00
Λειτουργικά έξοδα (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ κ.λπ.)	2.190,29
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	17.278,65
Υπόλοιπο για νέα χρήση	12.394,07
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Ο ΤΑΜΙΑΣ
Π. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ	Ν. ΔΟΥΚΑΣ

Και οι δύο απολογισμοί έτυχαν της ομόφωνης έγκρισης της Γεν. Συνέλευσης.

ΠΡΑΞΗ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΩΝ «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»

Οι υπογεγραμμένοι: 1) ΔΡΟΣΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ του Μιχ., 2) ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ ΦΑΝΗΣ του Γεωρ., 3) ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΦΑΝΗΣ του Σπ.

αποτελούντες μέλη της Εξελεγκτικής Επιτροπής, που εκλέχτηκε κατά την Γενική Συνέλευση του Συλλόγου μας, την 18.05.03 συνήλθαμε σύμφωνα με τις διατάξεις του Καταστατικού και της προσκλήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου, σήμερα 22.05.05 και ελέγξαμε την οικονομική διαχείριση από 18.05.03 έως 22.05.05.

Από τον έλεγχο που κάναμε διαπιστώσαμε ότι:

1) Τα έσοδα και τα έξοδα είναι πλήρως αιτιολογημένα.

2) Τα δικαιολογητικά των χρεωστώσεων νομότυπα.

3) Ελέγξαμε συγκεντρωτικά τον Απολογισμό που έχει ως εξής:

A. ΕΣΟΔΑ:	
α. Υπόλοιπο προηγούμενης περιόδου την 18.5.03	Ευρώ 6.980,76
β. Εισπράξεις από την 18.5.2003 έως 22.5.2005	Ευρώ 22.692,26
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	Ευρώ 29.673,02
B. ΕΞΟΔΑ:	
α. Έξοδα από την 18.5.03 έως 22.5.2005	Ευρώ 17.278,65
β. Υπόλοιπο για μεταφορά στη Ν. Χρήση την 22.5.05	Ευρώ 12.394,37
ΣΥΝΟΛΟ επαληθεύσεως ποσών	Ευρώ 29.673,02

Από τον διενεργηθέντα έλεγχο διαπιστώσαμε την πλήρη τάξη και ενημέρωση των βιβλίων του Συλλόγου.

Η ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΑΡΚΑΔΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕ ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ: «ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ - ΜΑΣΤΙΓΑ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ ΜΑΣ»

Την 27-6-05 και ώρα 7 μ.μ. πραγματοποιήθηκε η ημερίδα της Πανελλαδικής Ένωσης Αρκάδων στο αμφιθέατρο του Πολεμικού Μουσείου Αθηνών με θέμα «Τα ναρκωτικά - μαστίγα του αιώνα μας».

Η εκδήλωση τελούσε υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας και Κοινων. Αλληλεγγύης και την παρα-

κολούθησαν πολλοί ακροατές. Παρέστησαν Υπουργοί και Βουλευτές.

Η Οργανωτική Επιτροπή αποτελείται από τους κ.κ.:

ΓΕΩΡΓΙΟ ΖΑΡΑΦΕΤΑ, Πρόεδρο Πανελλαδικής Ένωσης Αρκάδων ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΛΑΤΑΝΙΑ, Γενικό Διευθυντή Ο.Κ.Α.Ν.Α.

ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟ, Διοικητή Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αθηνών και Εκπρόσωπος 18 ΚΑΙ ΑΝΩ και

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟ ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟ, Δ/ντή ΚΕ.Θ.Ε.Α.

Το Προεδρείο αποτελείται από τους κ.κ.:

ΙΩΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Ομ. καθ. Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΙΩΑΝΝΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟ, Ομ. καθ. Πανεπιστημίου Αθηνών

Αν/δρο Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και

ΕΥΑΓΓΕΛΟ ΚΑΛΛΙΤΣΗ, Επίτιμο Αν/δρο Ελεγκτικού Συνεδρίου Πρόεδρο Συν/κων Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Ομιλητές ήσαν οι κ.κ.:

Ιωάννης Πανούσης Καθ/της Παν. Αθηνών, Πουλόπουλος Δρ. - Δ/ντής ΚΕ.Θ.Ε.Α. Αντιπρόεδρος Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Θεραπευτικών Κοινοτήτων, Κατερίνα Μάτσα Δ/ντρια Ψυχιατρικού Νοσοκομείου και υπεύθυνη Θεραπευτικής Μονάδας 18 ΚΑΙ ΑΝΩ και Φίλιππος Νικολόπουλος Καθ/της Παν. Κρήτης

Το συντονισμό είχε ο κ. Κων/νος Κουμπέτσος καθηγητής - δημοσιογράφος.

Στην Πανελλήνια Ένωση Αρκάδων, στους οργανωτές και στους ομιλητές αξίζουν συγχαρητήρια για την ωφέλιμη και ενημερωτική αυτή εκδήλωση.

ΕΞΩΡΑΪΣΜΟΣ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ ΚΑΝΔΥΛΑΣ

Η Επιτροπή εξωραϊσμού του Νεκροταφείου του χωριού μας ανακοινώνει ότι έλαβε τις παρακάτω προσφορές:

1. Εις μνήμη Ασημίνας Αθανασίου Γιαννιά από:
 - α. Την κ. Αθηνά Γιαννιά - Οικονομοπούλου ευρώ 100
 - β. Την κ. Παρασκευή Γιαννιά - Ξένου ευρώ 50
2. Εις μνήμη Παναγιώτη Κρίνη από:
 - α. Την οικογένεια αδελφής του κ. Βασιλικής Κανδαλέπα ευρώ 50.

β. Την οικογένεια ανεψιού κ. Παναγιώτη Φιλόπουλου ευρώ 50.

γ. Την οικογένεια ανεψιού κ. Ηλία Παντολέων ευρώ 50.

3. Επί πλέον από τον κ. Αναστάσιο Οικονομοπούλου ευρώ 100.

Η Επιτροπή ευχαριστεί θερμώς τους παραπάνω και τους προβάλλει ως παράδειγμα προς μίμηση για να προχωρήσει το έργο του εξωραϊσμού του Νεκροταφείου, στο οποίο οι εργασίες έχουν διακοπεί ελλείψει πιστώσεων. Η προσφορά, για τον σκοπό αυτόν, αποτελεί πράξη ανταποδοτικής οφειλής μας προς τους νεκρούς μας, στους οποίους οφείλουμε πολλά και κυρίως αυτή την ύπαρξή μας. Προσφορές μπορείτε να στέλνετε στον ταμία της Επιτροπής κ. Αναστάσιο Οικονομοπούλου Κουρτίου 29 Τ.Κ. 11147 Γαλάτσι τηλ. 2102911193.

Εκ της Επιτροπής

«ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ»

Εκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις και Απανταχού Κανδυλιωτών "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΚΩΔΙΚΟΣ: 4431

Γραφεία: Κεραμεικού 23 Τ.Κ. 10437 1ος όροφος ΤΗΛ. -FAX: 5240271 ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού 9 ΕΥΡΩ
Εξωτερικού Αμερικής δολ. 25
Αυστραλίας δολ. 45
Καναδά δολ. 40
Αφρικής ραντ. 250

Για τους κατοίκους του χωριού οι συνδρομές είναι προαιρετικές.

Για τα μέλη του Συλλόγου συνδρομή Συλλόγου και εφημερίδας μαζί, 6 ΕΥΡΩ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο

Παναγιώτης Χ. Ευσταθίου Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου

Ενυπόγραφα άρθρα απηχούν τις προσωπικές απόψεις των συγγραφέων και ουδεμία ευθύνη φέρει το Δ.Σ. του συλλόγου

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΚΑΝΤΥΛΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Η ΓΕΝΙΑ ΤΟΥ 1870

Το νεοσύστατο Ελληνικό κράτος, με ζήλι μόνο σαράντα χρόνων, προσπαθεί να σταθεί στα πόδια του.

Οι εμφυλιοπολεμικές συγκρούσεις, που το ταλάνιζαν επί τόσα χρόνια, έχουν φύγει από την περιφέρεια και έχουν μεταφερθεί στο κέντρο.

Ο Μοριάς, που ήταν κέντρο αποφάσεων και θέατρο συγκρούσεων, δείχνει να ηρεμεί.

Το ίδιο και η Καντύλα προσπαθεί να ισορροπήσει στα καινούρια δεδομένα.

Ενώση όμορων οικισμών η ίδια, ακροβατεί μέχρι να συναϊνέσει σε προσπάθεια δεσίματος και συντροφικότητας.

Τα ορλωφικά, μολονότι απέχουν εκατό χρόνια, επιδρούν ανασχετικά.

Οι ιδέες από την Εσπερία -όπως σε όλη την επικράτεια- φτάνουν και εδώ προπαγανδιστικά.

Γι' αυτό και το μπιστούι είναι το «μέσο» για την επιβολή τους.

Μέσα σ' αυτό το σχεδόν χάος, οι μετακινήσεις και προπάντων οι μετοικήσεις είναι συχνές.

Τα χωριά, όπως η Καντύλα, που προστατεύονται από φυσικά τείχη, δέχονται όλο το συρφετό των καταδικωμένων, μα και όλους, που χωρίς μοίρα περιδιάβαιναν την ύπαιθρο, αναζητώντας την.

Γι' αυτό μούλεγε η θεία μου η Παναγιώτα του ΑΖΙΟΥΝΗ, πως, παρεκτός της πατουλιάς στα ΡΑΓΚΑ-ΒΕΛΑΪΚΑ -όπου και η παλιά ΚΑΝΤΥΛΑ- σ' ότ δέκα γενιών δεν υπήρχει.

Είναι ούλοι φερτοί.

Μέσα σ' αυτούς είναι και η περίφημη τραγουδιστική γενιά του 1870.

Εκπροσωπείται δε από κορυφαίους τραγουδιστές, που ο καθένας τους, για την ερμηνεία του και για την επιλογή των τραγουδιών, δημιούργησε ΣΧΟΛΗ:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΙΟΡΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΜΠΙΡΜΠΗΣ
ΣΠΗΛΙΟΣ ΤΣΙΛΙΓΚΙΡΗΣ
ΔΙΟΦΑΝΗΣ ΣΑΝΤΟΙΚΟΣ
ΦΩΤΩ ΚΑΤΣΙΑΡΔΟΝΗ
ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ

ΤΖΙΟΡΑΣ και ΜΠΙΡΜΠΗΣ πέθαναν τη δεκαετία του 1930.

Ενώ όλοι οι άλλοι τη δεκαετία του 1950.

Έτσι για κανέναν δεν έχουμε προσωπική μαρτυρία.

Όσες ισχνές μαρτυρίες υπάρχουν, δεν είναι ικανές να τους προσωπογραφίσουν πλήρως. Όμως, μη έχοντας άλλες, θα τις επικαλεστούμε...και προπάντων το ΜΥΘΟ.

Όλοι αυτοί, λαξευμένοι τραγουδιστές, κατάφεραν ν' αναδεύονται σαν μορφές στο βάθος του χρόνου.

Όπου 'κει πια, δίχως προσωπικά γνωρίσματα, ο μύθος κρατάει κατάφωτο το μεγαλείο τους!!!

Πρώτα όμως ας αναφερθούμε σ' ένα φωνητικό φαινόμενο που ανιχνεύουν οι Καντυλαϊκές μνήμες και που είναι η μυθική ΣΙΑΝΙΟΥ.

Ο μύθος που την περιβάλλει είναι μεγάλος. Και λέει, πως τη φωνή της την απελευθέρωσε μόνο νύχτα,... αφίνοντάς την να ταξιδεύει στη σιγαλιά και να γαλννεύει τις ψυχές των ξωμάκων της ζωής, καθώς ο κάματος της ημέρας από το σκαλοπαράκωμα τους έριχνε στα πρόχειρα στρωσίδια για να ξεκουραστούν.

Αυτό γινόταν τα καλοκαίρια στον κάμπο της Στούπας.

Το πρωί που πήγαιναν στο μέρος από το οποίο ερχόταν τη νύχτα η φωνή, έβλεπαν γυναίκες να δουλεύουν και αναρωτιόντουσαν σε ποιά θα μπορούσε ν' ανήκει. Γιατί ποτέ δεν τραγούδησε μπροστά σε ανθρώπους.

ΣΙΑΝΙΟΥ

Σιανιού, λοιπόν.

Πρέπει να είναι η παλιότερη που την αγγίζουν οι Καντυλαϊκές μνήμες. Γεννήθηκε γύρω στα 1850 και

ήταν παντρεμένη στα ΚΟΥΤΟΥΛΑΪΚΑ. Ρίζα γένους δεν κατάφερα να βρω. Έγινε πεθερά του ΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΧΑΜΑΛΗ αφού εκείνος παντρεύτηκε την τσιούπα της τη Γιαννούλα. Μόνα αυτή του ΤΣΙΟΜΑΓΚΑ και γιαγιά του ΤΣΙΕΥΑ!

Τραγουδία της δεν έφτασαν σε μας, παρά μόνο ένα που έλεγε η κόρη της (και αυτή καλλιφώνη) και που το θυμήθηκε ο Γιάννης του ΣΚΟΥΡΙΑ -εγγονός και αυτός- και που είναι: «Ο Γιάννης περνοδιάβαινε».

Να το παραθέσουμε όπως ακριβώς μας το είπε:

*Ο Γιάννης περνοδιάβαινε
τη νύχτα τραγουδώντας.*

-στο άλογο καθάλα-

*Ξυπνάει τ' απόδνια στις φωλιές
και τα στοιχειά, τους δράκους.*

*Ξυπνάει και μια δράκαινα
του δράκου η γυναίκα.*

*- Για σήκω 'πάνω δράκο μου
ν' ακούσεις για τους δράκους.*

*- Κείνος δεν είναι δράκοντας
κείνος δεν είναι δράκος*

*παρα 'ναι ο Γιάννης που 'ρχεται
με τ' άλογο καθάλα.*

*Και πάει στην αγάπη του
τριών ημερών νυφούλα.*

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΙΟΡΑΣ

Τον παρουσιάσαμε στο προηγούμενο σημείωμα. Όμως για δω, αφήσαμε μια μαρτυρία του γαμπρού του του Αλέξη του Μπαρδουινιώτη. Κυρίως για ένα τραγούδι και που είναι: «Κάτου στη μαύρη θάλασσα».

Αφηγείται ο μπαρμπ' -Αλέξης:
«Που λες, Βασιλάκο, ήταν τ'. Αγιαννιού. Εγώ με το Βασίλη (τον ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ) πήγαίναμε κατά του Μακαρούνη.

Μόλις στρίψαμε στο στενό, νάσου ο Πάνος (ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ) πήγαινε για κρασί. Χαιρετηθήκαμε.

- Κοπιάστε 'πάνω, ρε παιδιά, δεν μας καταδέχεται;

Εγώ δεν είχα σχέσεις... Με το Βασίλη όμως ήντουσαν φίλοι.

Έδειξα επιφυλακτικός... μα με καταφέρνανε και ανεβήκαμε.

Μπήκαμε στη μισάντρα. Είχε κόσμο και δυό καρέκλες 'λεύτερες.

Ο Βασίλης κόλλησε στη μια με τον Πάνο κοντά κι εγώ στην άλλη κάπως αντικριστά.

Στο παραγώνι άκουγα φωνές. Είχε άλλη παρέα.

Ήρθε η Σταυρούλα και μας έφερε περδικία; Κοτόπουλο; ...ξέρω και εγώ τι ήτανε; Και μας κέρσασε κρασί.

Ο Πάνος με το Βασίλη πιάσανε τραγούδι. Δεν είχαν ανταπόκριση και το έπιασα εγώ. Ήρθε και η Σταυρούλα κοντά μου και με βοήθησε. Μόλις τελειώσαμε: «Το λέν' καλύτερα αυτοί», μου λέει.

Πλιά τι να τους κάμω, της λέω, και γελάσαμε.

Εκεί έγινε το συμβάν (τα φτιάξαμε).

Αφού τελείωσε το δικό μας τραγούδι, τόπιασαν απ' το παραγώνι.

Μελουδία!!!

Ήταν ο ΤΖΙΟΡΑΣ, με το Σπήλιο (του ΤΣΙΛΙΓΚΙΡΗ).

Λέγανε: «Κάτου στη μαύρη θάλασσα».

Πρώτη φορά το άκουγα...

Ο Γέρος ήτανε καλύτερος από τον Πάνο!!!»

Ευκαιρία να θυμηθούμε το τραγούδι:

*«Κάτου στη μαύρη θάλασσα
και στο γεράνιο κύμα,*

Σουλτάνα -ν-εταξίδευε

Σουλτάνα ταξιδεύει.

Βάζει πανιά μεταξωτά

κι' αντέγες ουρματιένες.

Του Ρήγα ο γιος την πάει κοντά

κοντά παρακαλώντας.

- Σουλτάνα, δώσ' μου το φιλι

Του Βασίλη Μερκούρη

(Παναγάρ)

κι αυτά τα μαύρα μάτια.

- Δεν σου το δίνω το φιλι

ούτε τα μαύρα μάτια,

μόν' σαν με βγάλεις στη στεριά...».

Την έβγαλε και τον γέλασε η καρπουτανάρα, έλεγε η θεία-Σταυρούλα τ' ΑΛΕΞΗ.

Και ένα σχόλιο:

Το τραγούδι αυτό είναι Μακεδονικό και δεν καταγράφεται στις συλλογές του είδους. Στην Καντύλα είναι φερτό όπως και τόσα άλλα. Η αίσθησή μου για πολύ καιρό ήταν πως ερμηνευτικά ανήκει στους Ξηρογιανναίους (πιθανότατα από τη ΣΙΑΝΙΟΥ) και στον Πενταζή το ΡΕΠΠΑ. Όμως η μαρτυρία του Γερ' -Αλέξη μου έφερε στη θύμηση μίαν άλλη μαρτυρία του Γερο-ΒΑΓΓΕΛΑ.

Αναζητώντας κάποτε τον πεθερό του το Διοφάνη το ΣΑΝΤΟΙΚΟ, τον βρήκε στο Καλακιάτη την ταβέρνα να τραγουδάει με το Γερο-Σπήλιο.

Έλεγαν το «Κάτου στη μαύρη θάλασσα».

Ούτε το Σπήλιο ούτε το τραγούδι είχε ακούσει ποτέ. Του έκανε μεγάλη εντύπωση. Ο ίδιος το έλεγε περίφημο.

Για δε το Σπήλιο μου είχε 'πει: «Ήταν σπουδαίος». Δίκαιο είναι, λοιπόν, να του το αποδώσουμε.

ΔΗΜΟΣ ΜΠΙΡΜΠΗΣ

(ΚΛΕΦΤΟΜΠΙΡΜΠΑΣ)

Ο ΜΠΙΡΜΠΗΣ λεγόταν Λιμιάντης γιατί η καταγωγή του ήταν από τις Λίμνες του Άργους. Γεννήθηκε τη δεκαετία του 1870 και πέθανε το 1939.

Ένα από τα παιδιά του, ο Τάκης, ήταν ο πρώτος εσωτερικός μετανάστης στη ΒΟΧΑ.

Πρώτη φορά που άκουσα το όνομα του Μπίρμπε ήταν το 1978 από τη Σταυρούλα του Αλέξη του Μπαρδουινιώτη.

Είχα περάσει να την 'δω, όπως έκανα συχνά, και μου είχε ζητήσει να της γράψω σ' ένα χαρτί «περί αναπαύσεως» ονόματα τραγουδιστών. Ήθελε να τα δώσει στον παπά μαζί με προσφορά για την ψυχή τους.

Έτσι η κουβέντα ήλθε στα παλιά και 'κει μου ανέφερε το όνομα του ΜΠΙΡΜΠΗ.

Ήταν οι αρρεβώνες του Μπίτσιου του Τσιλιγκίρη, που πολυκουβεντιάσταν από το γεγονός ότι φίλοι πολλοί -και κατά τεκμήριο οι καλύτεροι τραγουδιστές της Καντύλας- έμειναν 'κείνο το βράδυ:

Γιάννης ΤΖΙΟΡΑΣ, Σπήλιος ΤΣΙΛΙΓΚΙΡΗΣ, Χαράλαμπος ΚΟΥΛΑΚΗΣ, Αντώνης ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ, Δήμος ΜΠΙΡΜΠΗΣ.

Τη βραδιά την έκλεψε ο ΜΠΙΡΜΠΗΣ.

Ήταν δε τόσο μεγάλο το γεγονός, που συζητιόταν για πάρα πολύν καιρό.

Σ' 'κείνη την κουβέντα, πρωτόκουσα και για το περίφημο τραγούδι του.

Το: «ΤΡΙΑ ΜΟΡΑΠΤΟΠΟΥΛΑ»

Μια άλλη μαρτυρία είναι του Γιώργη του Κορζή. Τον θυμόταν στην ταβέρνα τους, πάντοτε με το φίλο και κουμπάρο του το Χρήστο το ΜΠΕΗ και με μια κούπα κρασί μπροστά τους.

Του είχε κάνει πολύ μεγάλη εντύπωση το τραγούδι: «Απόψε ξενοπλάγισσα».

Θυμόταν πως όταν τον έστειλαν για κρασί, καθυστερούσε, προφασιζόμενος κάτι, για να μπορέσει να το απολαύσει.

Και αυτό το τραγούδι είναι σπάνιο και στην Καντύλα δεν βρήκα κανέναν να το γνωρίζει. Το ανακάλυψε ένας φίλος μου Στρεζοβίτης και το παραθέτω:

Απόψε ξενοπλάγισσα μ' ένα

κορίτσι αντίμα,

που 'χε αλεθάντρα στα μαλλιά

και μουρούδι στα χείλη.

Και μύριζε το σώμα της δύοσμο

και καρυοφύλλι.

Κι όλο κοντά μου ζύγωνε να τη

γλυκοφιλήσω.

Αγάπη μου ναυτινιά, αγάπη

μου χαδιάρ

μην αγαπήσεις άλλονε, έχω

καρδιά ζηλιάρ.

Διαισθανόμενος πως ο Μπίρμπε ήταν μεγάλος τραγουδιστής, άρχισα να ρωτώ δεξιά και αριστερά. Όμως οι μεγάλοι σε ηλικία είχαν εκλείψει πια...

Μια μέρα επισκεφτήκαμε τη Ντίνα του Μπίρμπε (να είναι καλά με τα 93 της χρόνια) και την ρωτήσαμε αν θυμόταν τον πεθερό της (είχε πάρει το Χρήστο).

Δεν τον είχε προλάβει γιατί είχε πεθάνει γρηγορότερα.

Όμως έτυχε να είναι συναυλακαρταίοι στον κάμπο και τον είχε γνωρίσει.

Της ζήτησα να μου τον περιγράψει και μου είπε:

Λεπτός, γαλανομάτης και τραγουδιστής.

Ενδιαφέρθηκα να μάθω περισσότερα.

Όμως ό,τι γνώριζε, εξαντλιόταν σε μια ημέρα του Θεριστή.

Θερίζανε και ο Μπίρμπε τραγούδαγε το: «Εφές το βράδυ βράδυ κοντά το δειλινό πέρας' ένας ασίκης σαν τον αυγερινό».

Τόλεγε 'κείνος, τόλεγα κι εγώ.

Τούτο μόνο θυμώμαι... Ήμωνα τσιούπα ακόμα.

Πρόσφατα, ρωτώντας το Γιάννη το Σπήλιο για τον πατέρα του, με ξάφνιασε.

Ενώ για το Γερο-Σπήλιο δεν κατάφερα να του φέρω στη μνήμη κάποια ύμνηση, για το Μπίρμπε ήξερε πολλά.

Έτυχε να πηγαίνουν συχνά στο παζάρι της Τρίπολης -με τα μουλάρια- και του δόθηκε η ευκαιρία ν' απολαύσει τα τραγούδια του και να εκτιμήσει πόσο μεγάλος τραγουδιστής ήταν.

Μάλιστα στην αξιολόγησή του τον κατέτασσε ΠΡΩΤΟ!

Το τραγούδι δε που τον είχε συνεπάρει, ήταν το «τρεις αντρωμένοι βούλψαν να βγουν από τον Άδη».

Μου διηγήθηκε κι ένα ωραίο περιστατικό. Το μεταφέρω:

Στη Βυτίνα υπηρετούσε ένας δασάρχης.

Αυτός ήταν πολύ μερακλής και τρελός με τα τραγούδια. Εδώ στο χωριό είχε ανακαλύψει όλους τους τραγουδιστές και ερχόταν συχνά.

Όταν χρειάστηκε να παντρευτεί, γιατί είχε γκαστρώσει μια, κάλεσε στο γάμο του το ΜΠΙΡΜΠΗ και τον Χαρίλαο τον Καρανιά που ήταν φίλος του.

Όταν ήλθε η ώρα για τραγούδι, ο Χαρίλαος έπιασε το «Νύφη δεν εντρεπόσυνα...».

Ο Μπίρμπε τον ακούντισε, τον μπερδέψε και άρχισε να τραγουδάει.

Τους ξεντύπησε τους Βυτιναίους.

Από το παιδί του το Στάθη (φίλοι του εμείς και θαυμαστές του) θα μπορούσαμε να 'χουμε πολλές πληροφορίες. Όμως για κάποιον ανεξήγητο λόγο -ακατανόητο σε μας- δεν μίλησε ποτέ για τον πατέρα του. Έτσι, μένουμε σεβαστικά, στη μοναδική αναφορά σ' όνομά του, όταν και μας τραγούδησε το «Τρία Μοραπτόπουλα».

Ήταν ένα εκπληκτικό καλοκαιριτικό ηρώλιό στο ΖΕΥΓΟΛΑΤΙΟ.

Από βραδής δεν καταφέραμε να τραγουδήσουμε, γι' αυτό αποφασίσαμε να συναχτούμε το πρωί.

Εκεί λοιπόν, ανάμεσα σ' ένα πολύ μεγάλο Βασίλη ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ και ΔΙΑΔΟΧΟ, ο Στάθης μας είπε το «Τρία Μοραπτόπουλα».

Ξεβουρτσίστηκε! Δεν το είχα ξανακούσει παρά μόνο σαν αναφορά.

Δικό σας!... μιας και, όπως όλα τα Μπιρμπαϊκά, δεν υπάρχει σε συλλογές:

Τρία Μοραπτόπουλα

κι ο Μπίης ο Κορθιώτης

πατήσανε την Πρέβεζα -μωρή

Μαρίτσα-

και την καινούρια χώρα.

Πήραν άσπρα, πήραν φλουριά

πήραν μαργαριάρια.

Πήρανε και μια νιόνυφη

τριών ημερών νυφούλα.

Την παν' μπροστά δεν πάει

μπροστά.

- Μη σε θαραινουν τ' άσπρα;

μη σε θαραινουν τα φλουριά

και τα μαργαριάρια;

- Δεν με θαραινουν τα φλουριά

και τα μαργαριάρια

μόν' με θαραινει το παιδί

που έχω στην κοιλιά μου.

Να τελειώσουμε με τη μαρτυρία του ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ, που, όταν αναφερόταν στο Μπίρμπε, μιλούσε με απέραντο θαυμασμό.

Του είμαστε ενώνωμονες που χάρη σ' αυτόν έφτασαν σε μας οι Μπιρμπαϊκοί τόνοι και τα Μπιρμπαϊκά χρώματα.

Το τραγούδι δε που λάτρευε, ήταν «η τάκιο Αρβανίτσοσα». Το παραθέτω:

Πολύν καιρό το γλέντισα

-τάκιο Αρβανίτσοσα-

το κλέφτικο ντουφέκι

Η Αρβανιτιά το χαιρέται

Τούρκοι θα το γλεντήσουν.

Κι αμ' πώς το ξέρεις, ρε πουλί,

θα το γλεντήσουν Τούρκοι;

Εφές προφές επέρασα

'πο τ' Αρβανιτοχώρια.

ΓΕΡΟ ΣΠΗΛΙΟΣ ΤΣΙΛΙΓΚΙΡΗΣ ή ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ;

Ας μου επιτραπεί ένας νοητικός ακροβατισμός που είναι έξω από τις προθέσεις των σημειωμάτων αυτών.

Η Σειριά αυτή όπως και όλες σχεδόν οι Καντυλαϊκές είναι φερτή και κατοικούσε στο Γερνίτζι.

Αρα πολύ πριν από το 1770 που το Γερνίτζι διαλύθηκε κατά το κίνημα των Ορλωφικών.

Η γνωστή οικογένεια των Λαγκαδιανών ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΑΙΩΝ μέχρι το 1826 είχαν το επίθετο ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο πατέρας τους δε, που ονομαζόταν ΓΙΑΝΝΗΣ ήταν ζωγράφος = ΝΤΕΛΗΣ στα τουρκικά.

Έτσι άρχισαν να τον αποκαλούν ΝΤΕΛΗ-ΓΙΑΝΝΗ και του έμεινε.

Όταν δε, έγινε ΜΟΡΟΓΙΑΝΝΗΣ (κάτι σαν Διοικητής) στην Πελοπόννησο, η χρήση του έγινε ευρεία και έτσι αποφάσισαν να το πολιτογραφήσουν.

Βλέπουμε λοιπόν ότι δεν μπορεί να υπάρχει καμία σχέση. Ενώ υπάρχει άλλη σειρά με το επίθετο Δεληγιάννης που μετεπαναστατικώς εγκαταστάθηκε στην Καντύλα (στα σημερινά Μπουλαϊκά) και είναι από τα ΛΑΓΚΑΔΙΑ.

Το επίθετο ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ απαντιέται στη Δυτική Ελλάδα.

Πιθανότατα να προέρχονται απ' εκεί.

Αν όμως όχι, τότε το επίθετό τους είναι ΤΣΙΛΙΓΚΙΡΗΣ.

Είναι γνωστό πως στον πρώιμο καιρό του το Ελληνικό

Από τα παιδιά του, ο Παπαχαράλαμπος μου είχε μιλήσει για το τραγούδι που αγάπησε πολύ και ήταν «ο Γιάννος εμπεζέραγε». Το τραγούδι όμως αυτό, απόκτησε μεγάλη φήμη από τον ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗ, ο οποίος μπηκε γαμπρός στα Σπηλαιίκα και από κει το πήρε.

Ο Σπήλιος Τσιλιγκίρης με την οικογένειά του

Ο δε Γιάννης (ο πατρίδας) είναι περιέργο, αλλά δεν κατάφερε να φέρει μια τραγουδιστική θύμηση στη μνήμη του.

Έτσι μένει μόνο η μαρτυρία του ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ ο οποίος γιορτοφοριαζότανε με τον Παπαχαράλαμπο και τον είχε ακούσει.

Πίστευε πως το καλύτερό του τραγούδι ήταν το «Σε τούτην τάβλα πού 'μαστε, γραμμένα μάτια μ' και μηρμπιλιά».

Και πως μόνο ο πατέρας του ο Γιάννης ο ΤΖΙΟΡΑΣ από τους Καντυλαίους μπορούσε να τον ακολουθήσει.

Ο Σπήλιος Τσιλιγκίρης με τη γυναίκα του

Αίσθηση για την Σπηλαιϊκή σχολή είχα μόνο από το φίλο μου και «αδελφό» το Μιχάλη του Παπαχαράλαμπος. Μια φωνή με υπερβολική γλυκύτητα και με σπουδαία καλλιέργεια. Είχα κάνει απέραντες κουβέντες μαζί του χωρίς όμως να διαμορφώσω γνώμη.

Μέχρι που άκουσα μια κασέτα ηχογραφημένη στο σπίτι του Μπάκαλου το 1967. Σ' αυτή την κασέτα τραγουδάνε τα παιδιά του Σπήλιου.

Η ηχογράφηση είναι κακή. Όμως είναι μπορετό ν' ακουστεί σε μια δυο στροφές η φωνή του Βασίλη του ΚΟΖΑΚΟΥ.

Φωνή κατ' ευθειαν από το παρελθόν που με συγκίνησε πολύ.

Πράγματι πρόκειται για ΣΧΟΛΗ. Με μεγάλες υψιφωνικές δυνατότητες και έντονους ημιτονικούς ακροβατισμούς.

Πραγματική ακουστική απόλαυση.

Τα τραγούδια που έλεγε ο Γερο-Σπήλιος ήταν τα περισσότερα ιστορικά.

Και τούτο, λόγω της έφεσής που είχε να αφουγκράζεται και να καταγράφει τα γεγονότα.

Ήταν ένα ζωντανό αρχείο (μου έλεγε ο Βαγγέλης ο Ζέκιος) που γνώριζε όλα την ιστορία της Καντύλας.

Μαζί με το Σύβουλο του ΜΠΕΗ και την Παναγιώτα του ΑΖΙΟΥΝΗ, θα προσθέταμε εμείς.

Κρίμα που δεν καταγράφηκαν.

Με πηγές τον ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ και το μαρμαπα-Αλέκο τον Πατσία να παραθέσω δυο τραγούδια που δεν αναφέρονται σε συλλογές.

Το πρώτο με σπουδαίο σκοπό, αλλά με φρουσιουναϊκούς τονι-

μούς, το καταγράψαμε με τον ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ και η γνώμη μου είναι ότι, όπως και το επόμενο, ανήκουν στους ερευνητές.

Κεφάλι κακοκέφαλο και κακομοιρασμένο για πές μου, τι κακό 'κανες που σε τραβάν τα όρνια;

Μην ήσουν κλέφτης στα θουνά, μην ήσουν καβαλάρης;

Αρματολός γεννήθηκα μεγάλησσα στη νάκα σε κόρπο δεν επάτησα!

Το επόμενο δεν το ήξερα ολόκληρο. Είχα ακούσει μια στροφή καταγραμμένη από τον ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ, αλλά δεν πρόλαβα να τον ρωτήσω. Ερμηνευτικά όμως, μου είχε κάνει πολύ μεγάλη εντύπωση. Γι' αυτό και άρχισα να το ψάχνω.

Μια μέρα -ανήμερα της Αγίας ΤΡΙΑΔΑΣ- καθώς περπατάγαμε με

το μαρμαπα-Αλέκο τον ΠΑΤΣΙΑ, πηγαίνοντας στην Εκκλησία, τον ρώτησα για το τραγούδι.

Με ξάφνιασε ευχάριστα. «Το 'λεγε ο Γερο-ΣΠΗΛΙΟΣ», μου είπε και μου το παρέθεσε:

- Πού πας Παναγιωτάκη μου που πας παιδί δικό μου; Μήπως σου κλέψαν πρόβατα, μήπως σου κλέψαν γίδια; - Μάιδε μου κλέψαν πρόβατα, μάιδε μου κλέψαν γίδια. Παρά μου ρίξαν μι' αθανιά, πως πήρα μια γυναίκα. Κι ήταν πρωτο-ζαδέληφ μου πρωτο-συγγενισσά μου!!

Όμως το κατ' εξοχήν Σπηλαιϊκό τραγούδι είναι η «Λυγερή».

Κρυφή και ατέλειωτη χαρά αισθάνονται κάθε φορά, που χάρη σ' αυτό το τραγούδι αναδεικνύεται η μελιματική τους δεινότητα.

Προς μη βαροκαρδισμό τους λοιπόν να το παραθέσουμε:

Την αγαπώ τη λυγερή που 'ρχεται από τ' αρμύλι.

Κρατάει τα μήλα στην ποδιά τα κίτρα στο μαντίλι

Δυο μήλα της εγύρεψα κι' αυτά μου δίνει δέκα

Δε θέλω 'γω τα μήλα σου τα κτρινομπλά σου

Μόν' θέλω το κορμάκι σου τ' ωραίο καμωμένο.

Τραγουδιέται δε ως εξής:
Τήν αγαπώ λέει τήν αγαπώ, τήν αγαπώ τή λυγερή.

Τήν αγαπώ τή λυγερή που 'ρχει 'από τ' αρμύλι θρ' 'αμών κ.λπ.

«Τά Κανδυλιώτικα»

Χρησιμοποίησα παλιούς τόνους για να αναδειχτεί η προσωπία της γλώσσας.

ΔΙΟΦΑΝΗΣ ΣΑΝΤΟΙΚΟΣ

Ο Γερο-Διοφάνης ο Σαντοίκος - Οικονομόπουλος κατά το επίθετο- γεννήθηκε το 1877 και πέθανε το 1955.

Η ΣΕΙΡΙΑ του είναι από τις παλιότερες στον Καντυλιώτικο Χώρο με ζωή τουλάχιστον από τον 17ον αιώνα.

Στην τραγουδιστική συνείδηση των Καντυλαίων, πέρασε περισσότερο σαν καλλιφώνος, παρά σαν ανιχνευτής και περαιωτής σκοπιών.

Παρ' όλα αυτά, αξιόθηκε του τίτλου της Σαντοικαϊκής σχολής τόσον αυτός, όσο και η οικογένειά του.

Οτιδήποτε γνωρίζω για το Γερο-Διοφάνη το ξέρω από τα παιδιά του. Ευτύχησε να έχει εφρτά.

Από αυτά, τα τρία τα γνώρισα καλά ώστε να μπορέσω να διαμορ-

αδελφούλια ήμαστε» και το «θέλουν ν' ανθίσουν τα κλαριά», μπορούν να καταγραφούν Σαντοικαϊκά, ενώ «την Πάτρα» την έλεγε έξοχα ο μάστορης. Όμως τα πολιτογραφημένα δικά τους τραγούδια είναι: «ο Γιώργης» και «παίρνω το ντουφεκάκι μου».

Παραθέτουμε το δεύτερο γιατί δύσκολα βρίσκεται.

«Παίρνω το ντουφεκάκι μου και πάω να κιννηπώ μαύρα μάτια να φιλήσω.

Κυνήγι δεν αντίμωσα μάιτε λάφια, μάιτε αρκούδια 'ού με τρέλανες κακούργα.

Και το πλιοθασιλεμα δυό ώρες πριν να νυχτώσει δεν πιστεύω να γλυτώσει.

Ρίχνω θαρώ μια πέρδικα γιε μ' μια Λαρσινή τρυγόνα πέστε το πουλιά κι απόδονια.
Ο μάστορης ο Σαντοίκος -κατ'

Ο Διοφάνης Σαντοίκος με τη γυναίκα του

φώσω γνώμη για τη θέση τους στο τραγούδι.

Ο ένας ήταν ο μάστορης ο Κωσταντής.

Και τα άλλα δύο η Χριστίτσα και η Γιαννούλα.

Με το μάστορη είχα μια επαφή από τα μικράτα μου καθώς είχε γαμπρό το Γερο-Βαγγέλα και συχνά βοηθιόντουσαν, ιδίως στα γουρουνίσματα.

Έτσι μου δόθηκε η ευκαιρία να καταγράψω πλήρως και θαυμαστικά τη μελισματική του ικανότητα.

Αρχετυπικά καλλιφώνος και υψηλού επιπέδου τραγουδιστής. Θυμάμαι στα τραπέζια, που κουνιζότανε ο Γερο-Βαγγέλας και το έπιανε ελαφρώς φάλτσα, «εκεί, βοιδούρο», τούλεγε ο μάστορης.

- Καλά, ρε Κωσταντή, δεν είπαμε και τίποτα. Και το διόρθωνε ο Γέρος, αφού είχε καταφέρει να βάλει μπροστά το μάστορη.

Τη Γιαννούλα την είχα θαυμάσει στα βαριά και τη Χριστίτσα στα χορευτικά.

Και οι δυο τους όμως ερμήνευαν απαρτίμωλα το κατ' εξοχήν Σαντοικαϊκό τραγούδι που ήταν το: «Δε στο 'πα, Γιώργη, μια και δυό».

Το Γερο-Διοφάνη τον θυμάμαι αμυδρά, καθώς η θειά μου η Χριστίτσα -παλιόπαιδο ακόμα- μ' έστειλε για θελήματα.

Μου είχε κάνει εντύπωση η βιβλική του μορφή και έτσι καταγράφηκε στο συνειδπτό μου.

Τραγουδιστικά μα και κοινωνικά συντροφιαζότανε στην ταβέρνα του Καλπακιώτη και κατά αραιά διαστήματα στην ταβέρνα του Καρζή όπου συναντούσε -και τραγουδάγε μαζί του- το Δήμο το ΜΠΙΡΜΠΗ.

Ο εγγονός του ο Διοφάνης (του Γιωργάκη) θυμήθηκε και μου έδωσε κάποιους τίτλους τραγουδιών που έλεγε ο παππούλης του. Τους παραθέτω:

«Τρεις αντρειωμένοι βούλησαν να βγουν από τον Άδη»,

«Μάνα με τους πολλούς τους γιους με τους πολλούς λεβέντες»,

«Εννιά αδελφούλια ήμαστε και η Αρετούλα δέκα»,

«Δυσσέα πού ξεχείμασες το φετινό χειμώνα»,

«Θέλουν ν' ανθίσουν τα κλαριά κι ο πάγος δεν τ' αφήνει»,

«Από την Πάτρα κίνησα στην Τρίπολη να πάω».

Από αυτά τα τραγούδια, το «εννιά

έξοχην εκφραστής της Σαντοικαϊκής σχολής- εκτός από σπουδαίους τραγουδιστές και μεγάλους δουλευτές, πήρε και όλα τα μοιρολόγια, αφού έτρεχε σε όλα σχεδόν τα ξόδια να φτιάξει τις κάσες.

Είναι κρίμα που δεν καταγράφηκε.

Μια θύμηση γύρω από το μάστορη είχε φέρει στη μνήμη της η θειά μου η Χρυσώ του Κούσμηπαλη:

Θέριζαν στα Λακώματα και είχαν μείνει 'πάνω. Το πρωί αχάραγα, ένας γλυκός ήχος πλημμύρισε τα γούπατα. Ήταν ο μάστορης που έλεε το «κόρη θερίζει μοναχή».

Το τραγούδι αυτό, ολόκληρο (και μοναδικά θα έλεγα) μας το τραγούδισε η Γεωργία του ΤΣΙΕΥΑ. Και αξίζει να το παραθέσουμε:

Θερίζει η κόρη μοναχή και μοναχή τα δένει. Σκυβει να πάρει δέματα και δάκρυα τα γεμίζει. Κι' ένας διαβάτης πέρασε με τ' άλογο καθάλα.

- Τι έχεις κόρη και θλίβεσαι και χύνεις μαύρο δάκρυ;

- Άντρα έχω στη ζενιτιά και λείπει τριάντα χρόνια.

- Κόρη μ', εγώ είμαι ο άντρας σου

εγώ είμ' ο καλός σου.

- Πες μου σημάδια της αυλής και τότε θα πιστέψω.

- Ελιά έχεις στην πόρτα σου και κλήμα στην αυλή σου.

- Διαβάτης ήσουν πέρασες το είδες και το ξέρεις.

- Πες μου σημάδι του σπιτιού και τότε θα πιστέψω.

- Ανάμεσα στην κάμαρη χρυσό καντήλι ανάθει.

- Κάποιος κακός μου γείτονας στο είπε και το ξέρεις.

- Πες μου σημάδια του κορμιού και τότε θα πιστέψω.

- Ελιά έχεις στο μάγουλο ελιά στην αμασάλη.

Κλείνοντας δε να παρουσιάσουμε και το τραγούδι που είπε η Γιαννούλα του Σαντοίκου στο γάμο της, καθώς έβλεπε τη μάνα της να κλαίει:

Να χαμπηλώναν τα θουνά να ψήλωναν οι κάμποι,

να 'βλεπα τη μανούλα μου τη λεροφορεμένη.

Αφρώθηκε η ποδίτσα της σφουγγίζοντας τα δάκρυα.

- Σώπα, μανούλα, και μην κλαις και μην παραπονιέσαι.

Τι έχεις παιδιά στον τόπο σου,

Τι έχεις παιδιά στον τόπο σου,

παιδιά στη γεπονιά σου, να σου περνάει ο καμμός να σου περνάει το ντέρτι.

- Όλα τα ντέρτια, ντέρτια 'ναι, μα το δικό μ' είν' άλλο. Είναι μακριά στην ζενιτιά κι είναι κακό μεγάλο.

ΦΩΤΩ ΚΑΤΣΙΑΡΔΩΝΗ

Η θειά-Φώτω-Δαμόκα κατά το επίθετο, γεννήθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1870 και πέθανε τη δεκαετία του 1970 κοντά εκατό χρόνων.

Η καταγωγή της ήταν από το Μπουγιάτι, γι' αυτό και στη Σειριά της τους έλεγαν Μπουγιατσίους.

Ήταν η πρώτη γυναίκα στο χώρο της Καντύλας που βγήκε στο τραγουδιστικό μейντιν.

Πρωτάκουσα για το όνομά της από τη θεία-Παναγιώτα του ΑΖΙΟΥΝΗ, αφού, καθώς έχουμε αναφέρει, το σπίτι της συνόριαζε με το ΤΖΙΟΡΑΪΚΟ, που εκείνα τα χρόνια ήταν το τραγουδιστικό στέκι του χωριού.

Τη θυμότανε καλλιφώνη και τονική, να επιβάλλεται στους άντρες και να κερδίζει τις βραδιές.

Πολύ ωραία, μου 'λεγε η θεία-Παναγιώτα, έλεγε το «ΔΗΜΑΚΗ» και ήταν χάρμα να την ακούς.

Ο «ΔΗΜΑΚΗΣ» διάσημο τραγούδι τα τελευταία χρόνια, είναι πολύ παλιό και η παλιά ερμηνευτική του φόρμα είναι εκπληκτική. Το ακούσαμε και το καταγράψαμε από τον ταχυδρόμο που σίγουρα το είχε ακούσει από τη θεία-Φώτω, μιας και στις κουβέντες μας είχε αναφερθεί σε αυτήν.

Από τα «συμβάντα» που κράτησαν ζωντανό το θρύλο της ήταν ένας διπλός Μηρουκλό-γάμος στα Βαρβαταίκα. Εκεί η θεία-Φώτω ξεδιπλώσε όλο το τραγουδιστικό τυπικό του γάμου, κρατώντας ξάγρυπνους και δημιουργώντας ευφορία στους καλεσμένους.

Από τα αγαπημένα τραγούδια της ήταν ο «Αρσιτείδης». Στο στόμα της γινότανε άρια... Και τα λιθάρια χορεύανε, μου 'λεγε η εγγονή της η Παναγιώτα του Χαράλη.

Από την ίδια καταγράψαμε ένα πολύ σπουδαίο τραγούδι ως προς το στίχο και το παραθέτουμε:

Κοντεύω να 'βγω στα θουνά, κοντεύω να 'βγω πάνω.

Να βρω θρυσούλες με νερό, να βρω κορφές με χιόνι.

Να βρω και την αγάπη μου στη βρύση να λευκαίνει.

Να της θολώσω το νερό να τη χασομερήσω.

Μήπως και την ενύχτωνω να τη γλυκοφιλήσω.

Η θειά Φώτω ευτύχησε να κάνει 4 τσιούπες. Από αυτές καμιά δεν άκουσα να τραγουδάει. Οι εγγονές της όμως από τη μεριά της τσιούπας της της Ντίνας, έχουν κληρονομήσει όλο το μουσικό της ταλέντο και τραγουδούν εκπληκτικά.

Ξεχωρίζω περισσότερο την Ευδοκία γιατί έχει την ικανότητα να πατάει σε όλα τα κλέφτικα τραγούδια.

Και η ατάκα της θειάς Φώτως:

- Έλα, θειά-Φώτω, να φάμε.

- Ευχαριστώ... κοπιάστε!

ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ

Έχουμε αναφερθεί σ' αυτήν όταν παρουσιάζαμε το Βασίλη τον ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ.

Είναι της ίδιας γενιάς (του 1870) και πέθανε το 1953.

Με ρίζα, όπως έχουμε αναφέρει, από του ΓΚΙΟΖΑ και από την ΚΟΥΡΝΑΒΑΪΚΗ σειριά.

Καταγράφηκε στην Καντυλαϊκή συνείδηση σαν η κορυφαία μοιρολογίστρα.

Τόσο για την πδύτητα και τη θεατρικότητα της φωνής της, όσο και για την ευχέρεια που είχε να φτιάχνει λόγια και να δημιουργεί «σκηνικό» πάνω στις σορούς των πεθαμένων. Ανεπανάληπτη μορφή.

Με μόδι δυο μέτρα και συνάμα με αρχοντιά, φάνταζε καπετάνισσα.

Έκαμε τρεις γάμους.

Τον πρώτο με Βαρδουνιώτη. Καρπός αυτού του γάμου ήταν ο Βαγγέλης. Μέγας τραγουδιστής και ομορφάντρας. Δυστυχώς έφυγε νωρίς.

(Συνέχεια στη σελ. 10)

Ο ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ

Συνέχεια και τέλος

Στο προηγούμενο φύλλο μας, δημοσιεύσαμε άρθρο - μελέτη του κ. Κοσμά ΔΡΟΣΟΥ, με τίτλο «Ο ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ», στο οποίο ο συντάκτης εξεθέσε προσωπικές του απόψεις και θέσεις κυρίως για τη σχέση ελληνοισμίου - Χριστιανισμού, θίγοντας παράλληλα και το θέμα της ονομασίας του Δήμου μας.

Φυσικό ήταν να υπάρξουν αντιδράσεις.

Σήμερα δημοσιεύουμε τις απόψεις της «άλλης πλευράς», όπως τις αναλύει ο εξαιρετός φιλόλογος κ. Κων/νος Ιωάννου ΔΑΛΚΟΣ, αλλά και μία επιστολή του διακεκριμένου δικηγόρου κ. Βασίλη ΚΑΡΕΛΑ, σχετική με το επίμαχο θέμα της ονομασίας του Δήμου μας.

Η σύνταξη της Εφημερίδας, με τη σύμφωνη γνώμη και του Δ.Σ. του συλλόγου μας, πιστεύει ότι μετά απ' αυτές τις δημοσιεύσεις που γίνονται χωρίς σχόλια και περικοπές, οι αναγνώστες έχουν θγάλει τα συμπεράσματά τους και δηλώνει ότι το θέμα κλείνει εδώ και δεν υπάρχει περίπτωση να δημοσιευθούν άλλες απαντήσεις ή ανταπαντήσεις.

Η επιστολή του Φιλολόγου κ. Κων/νου Ιωάν. Δάλκου

Πρός τόν Σύλλογο «Η Πρόδοτος» τών άπανταχού Κανδυλιωτών Άρκαδίας

Περί στοχασμών, προσώπων, καιμένων και πραγμάτων

Άγαπητοί φίλοι
Στό ύπ' αριθμ. 47 φύλλο της περιόδ. εκδόσεως σας «Τά Κανδυλιώτικα» τά όποια έχετε τήν καλωσύνη νά μου άποστέλλετε και τά όποια μέ πολύ ένδιαφέρον κάθε φορά διεξέρχονται, μολοντί οί περιστάσεις του βίου μέ έχουν έν πολλοίς άποσπάσει από τά άφωρώντα τήν πάτριο γή, έκίνηση τό ένδιαφέρον μου ένα δεκάσηλο άρθρο ποταμιός του άγνώστου εις έμέ συνεργάτου σας κ. Κοσμά Κ. Δρόσου μέ τόν τίτλο «Ο Όρχομενος και ο Έρχομενος». Νομίζοντας ότι πρόκειται περί έντομολογικής πραγματείας ή ότι άφορα τήν γνωστή διένεξη για τήν όνομασία του νύν Δήμου Λεβιδίου άρχισα νά τό μελετώ, αλλά μέ έκπληξη διεπίστωσα ότι έπρόκειτο περί ένός λιβέλλου ό όποιος, μέ τό πρόσχημα του προβλήματος αυτού, ζητούσε νά υποβάλει σέ δοκιμασία τό όρθόδοξο φρόνημα τών άπλουστέρων άναγνωστών σας μέσφ κάποιου άορίστου «έλληνοισμίου», άνανεώνοντας, όπως πράττουν τελευταίως μερικές δεκάδες γραφικών δωδεκαθειστών και νεομυθολόγων, μία ιστορική διένεξη που από αίωνων πολλών είχε στην πράξη λησμονηθή και θεωρητικώς άτονήσει.

Κατόπιν αυτού αίσθάνθηκα τήν ύποχρέωση νά καταγράψω κάποιες από τίς έπισημάνσεις μου, χάριν τών μη ειδικών άναγνωστών σας οί όποιοι δέν μπορούν νά κρίνουν, άν δέν άκούσουν και τήν άλλη πλευρά. Δέν πρόκειται βεβαίως νά άσχοληθώ μέ άσφαεις ποιητικές έκφράσεις, υποκειμενικούς χαρακτηρισμούς και έπιστημονικοφιλοσοφικές θεωρίες, διότι, κατά τό λατινικό λόγιο, «de gustibus ei coloribus non disputandum». Θα σταθώ έπομένως επί του σταθερού έδάφους του συγκεκριμένου:

1. Είναι μεθοδολογικό σφάλμα νά συγκρίνουμε πράγματα άνόμοια και μάλιστα χωρίς νά τά όρίσουμε προηγουμένως. Άν π.χ. όρίσουμε τόν Χριστιανισμό ως Έκκλησία ή ως τήν έξ άποκαλύψεως θρησκεία και τήν έξ αυτής άπορρέουσα πίστη περί του βίου και του κόσμου, μέ ποία έννοια του «έλληνοισμίου» μπορεί νά συγκριθί; Διότι ό έλληνοισμός μέ τήν έννοια του συνόλου τών έλλήνων τό γένος περιλαμβάνει προφανώς και κυρίως τούς Όρθοδόξους τό θρήσκευμα, ένθ μέ τήν έννοια του πολιτιστικού μεγέθους, άν βέβαια τόν περιορίσουμε χειρουργικώς και αυθαίρετως στους προχριστιανικούς χρόνους, δέν περιλαμβάνει μόνον

θρησκεία (και όχι μία) ή φιλοσοφία (και πάλιν όχι μία), αλλά και τέχνη και έπιστήμη και άλλα πολλά.

Έτσι κάποιες θέσεις για τίς όποιες ό συνεργάτης σας κατηγορεί τόν Χριστιανισμό υπήρξαν ως αντιδράσεις μέσα στον ίδιο τόν Έλληνοισμό! Ό Πλάτων π.χ. έξορίζει από τήν «Πολιτεία» του όλους τούς ποιητές και αυτόν άκόμη τόν Όμηρο (377 b-d, 378d-e). Άκολουθούν μετριπαθέστεροι ό Πλούταρχος μέ τό «Πώς δει τόν νέον ποιημάτων άκούειν» (32, e-f) και ό Μ. Βασίλειος μέ τό «Πρός τούς νέους όπως άν έξ έλληνοικων ώφελούντο λόγων» (Migne P.G. 31, 559 b-d). Το ίδιο όμως λέγει πολύ πιο έντονα και ό Ηράκλειτος τόν όποιον άγαπά πολύ, και καλώς πράττει, ό κ. Δρόσος: «Τόν τε Όμηρον έφασκεν έκ τών άγώνων έκβάλλεσθαι και ραπίζεσθαι και τόν Άρχίλοχον όμοίως! Ό ίδιος όνομάζει περίπου άνοήτους τόν Πυθαγόρα, τόν Ησίοδο και άλλους (βλ. D.K. I,

Μονή Φιλανθρωπών.

160, 5-10).

Είναι προφανώς άσκοπη ή περαιτέρω άναφορά στις όξυτάτες κάποτε αντιπαραθέσεις μεταξύ οί έντός τών διαφόρων έλληνοικων φιλοσοφικών σχολών, αλλά και στις τεράστιες διαφορές τών μορφών του έλληνοικού βίου (π.χ. Σπάρτη-Άθήνη). Μέ ποιά λογική λοιπόν θα άφαιρέσουμε τό δικαίωμα νά πράξουν τό ίδιο από τόν συντάκτη του «Συνδοχίου της Όρθοδοξίας», από τόν Ρωμανό ή τόν ποιητή του Άκαθίστου; Έξ άλλου όπως ειπε ό μέγας Άριστοτέλης, υποβάλλοντας όμοίως σέ άσπληρή κριτική τίς άπόψεις του μεγάλου επίσης διδασκάλου του Πλάτωνος, «όστιον προτιμάν τήν άλήθειαν» (1096 α, 12).

Πώς λοιπόν μπορούμε χωρίς έπιπόλαιες γενικεύσεις και άνιστόρητες διακρίσεις νά αντιπαραθέσουμε σήμερα τόν «Έλληνοισμό» προς τήν Όρθοδοξία, άφού έκείνος έκ τών πραγμάτων ούτε στό έπίπεδο της θρησκείας παρουσιάζει ένότητα από τών Μυκηναϊκών, Μινωϊκών και Κυκλαδικών θεοτήτων μέχρι τής μεταγενέστερης κρατικής λατρείας, τών ποικίλων μυστηρίων και αυτού του τελικού περιέργου μωσαϊκού Έλληνικων, Ρωμαϊκών, Αιγυπτιακών, Περσικων, Χριστιανικων, ποικίλων και παντοδαπών άλλων στοιχείων τό όποιο δονκιχωτικώς προσεπάθησε νά επιβάλή ό Ίουλιανός;

Γι' αυτό λοιπόν και ή κριτική άποφύγει νά κινηθί επί της όυσίας και κατευθύνεται περισσότερο προς τά πρόσωπα και τίς πράξεις των, μολοντί έτσι άκολουθεί τούς όρόμους της Ρητορικής και καταλήγει νά είναι δημαγωγία, κινουμένη «έξω του πράγματος», όπως έπισημαίνει ό Άριστοτέλης (Ρητ. 1354 β).

2. Τό ίδιο σφάλμα διαπράττεται μέ τήν σύγκριση δύο τελείως διαφορετικων προσωπικοτήτων, του Ηρακλείτου δηλαδή και του Άπ. Παύλου (!) και μάλιστα βάσει δύο μεμονωμένων άποσπασμάτων τά όποια επί πλέον παρερμηνεύονται, διότι παρουσιάζονται ως αντιτιθέμενα, ένθ εκφράζουν τήν ίδια περίπου σκέψη! Τό πρώτο, του Ηρακλείτου, «ύβριν χρή σβεννύναι μάλλον ή πυρκαϊήν» (ένθ άνωτ. άπ. 43), σημαίνει ότι ό άνθρωπος δέν πρέπει νά υπερβηθί τις ήθικές δεσμεύσεις και νά ύψώνεται άλαζονικώς υπέρνω αυτών, συμπεριφορά (ύβρις) που όντως άποτελεί πηγή διαταραχής του πολιτικού βίου (Κων. Γεωργιούλης). Τό δεύτερο, του Άποστ. Παύλου, «πάσα ψυχή έξουσία» (όχι έξουσιάζουσιν) υπερχούσας ύποτασέσθω. Οδ γάρ έστιν έξουσία ει μη υπό Θεού κλπ.» (Ρωμ. 17', 1) διδάσκει περίπου τά ίδια

προλαμβάνοντας επίσης τήν «αυτονόμηση» έναντι της πολιτείας του άλαζονικού άτόμου.

Επίσης είναι τουλάχιστον αντιφατικό νά κατηγορηται ό Άπ. Παύλος για προτροπή «στη φυγή και τήν άπραξία, στην ύποταγή και τήν ύποδούλωση» (!), όταν λίγες γραμμές πιο πάνω κατηγορείται επίσης διότι «τόν κυνηγούν, τόν συλλαμβάνουν κλπ.». Έρραβδίσθη τάχα και έλιθοβολήθη και έκνυγήθη, έφυλακίσθη και έν τέλει έθανάτωθη, διότι ήταν ύποταγμένος στην έξουσία ή μήπως διότι έφήρμοσε τό «πειθαρχείν δει Θεφ μάλλον ή ανθρώποις» (Πράξ. Ε' 29); Τί περισσότερο έπράξε π.χ. ή Σοφώκλειος Άντιγόνη; Ό ίδιος ό Ηράκλειτος δέχεται (ένθ' άνωτ. άπ. 114) ότι «τρέφονται πάντες οί άνθρωποι νόμοι, από ένός του Θείου». Και δέν λέγει τίποτε διάφορον του Άπ. Παύλου ό Άριστοτέλης (Πολιτ. 1287 α, 3-4), ό δέ Σοκράτης υπερακοντίζει όλες αυτές τίς άπόψεις ύποτασόμενος άκόμη και σέ μία άδικη θανατική καταδίκη (Πλάτ. Κριτων, 54 b-c). Η μήπως θα πρέπει νά καταγγείλουμε σήμερα για «ύποταγή και ύποδούλωση» τόν Λεωνίδα και τούς Τριακισίους, διότι έθυσίασαν τήν ζωή τους «τοίς κείνων ρήμασι πειθόμενοι»;

3. Επίσης όμως αντιφατική και άδικη είναι ή κατηγορία που έκτοξεύει ό συνεργάτης σας έναντιόν του Άποστόλου τών έθνων τόν όποιον περίπου θεωρεί όργανο του Έβραϊσμού για τήν «αφή τό Έλληνοισμό» μέσφ του «Έβραιοχριστιανισμού!» Ότι όλα αυτά είναι μόνον λέξεις κενές περιχομένου τό κατανοεί οίσοδήποτε γνωρίζει έστω και λίγο τά κείμενα, τά πρόσωπα και τά πράγματα. Διότι συμβαίνει άκριβώς τό αντίθετο! Ό Άπ. Παύλος είναι ό πρωτεργάτης, ήδη από της Άποστολικής Συνόδου, της άπαγκριστοσύνης του Χριστιανισμού από τόν Μωσαϊκό νόμο, της άποσυνδέσεώς του από τόν Ίουδαϊσμό και της άνωψεσεώς του σέ παγκόσμιο Έκκλησία. Άποστομωτική για τίς άπόψεις αυτές είναι ή «προς Γαλάτας» επιστολή. Γι' αυτό τόν οί Ίουδαίοι όσον και οί Ίουδαϊζόντες Χριστιανοί τόν έμίσησαν, τόν κατεδίωξαν, πέντε φορές τόν έμαστίζωσαν, ώργάνωσαν τήν δολοφονία του, τόν διέβαλαν ως έχθρόν του Ρωμαϊκού κράτους και γενικώς τόν έθεώρησαν προδότη του Ίουδαϊσμού άξιον θανάτου! Τί περισσότερο πρέπει νά πράξί και νά πάθι ένας άνθρωπος για νά άποδείξει ότι «δέν είναι έλέφαντας»;

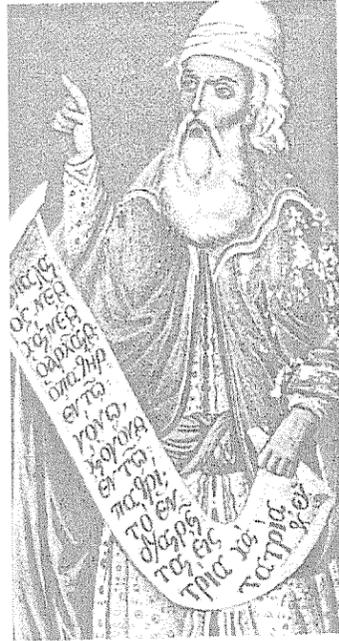
Προφανώς ό κ. Δρόσος δέν τό γνωρίζει, άλλ' άκουσίως τό κείμενό του άναπαράγει τήν επί του θέματος αυτού θεωρία του Έθνικοσοσιαλισμού, δηλαδή μία προπολεμική προπαγάνδα μέ γνωστές σκοπιμότητες και έπιπτώσεις.

Επιδικώς επίσης άβάσιμο είναι νά κατηγορηται ότι «κληροδότηση» τό οιοδήποτε μίσος ό άνθρωπος που συνέθεσε τόν πιο ύπερσοχο ύμνο για τήν άγάπη (Α' Κορ. 17' 1-8) και έκκήρυξε τήν συναδέλφωση όλων τών ανθρώπων (Γαλ. γ' 28).

Περίεργος ό κ. Δρόσος έπαινει τόν Ηράκλειτο, διότι δέν άναφέρει τήν λέξη «έλλην!» Προσπαθώ νά άντιληφθώ τί σημαίνει αυτό, όταν μάλιστα γνωρίζει ότι από τό έργο του Ηρακλείτου διεσώθησαν έλάχιστα άποσπάσματα, μερικά όλίγων μόνον λέξεων, που θα μπορούσαν νά δημοσιευθούν σέ 3-4 σελίδες. Ποιό συμπέρασμα μπορούμε νά εξαγάγουμε λοιπόν, όταν άκόμη και στίς όκτακόσιες περίπου σελίδες του μεταγενεστέρου του, και μάλιστα ιστορικού, Ηροδότου τό όνομα «έλλην» ως έθνικό είναι ζήτημα άν άναφέρεται δέκα φορές. Άς μελετήση λοιπόν σχετικώς τό Θουκ. Α' 3.

Όμοίως άνυπόστατη είναι ή κατηγορία περί «Έβραιοχριστιανισμού». Η Έκκλησία έξ άρχής έφρόντισε νά τηρήση τίς άποστάσεις από τόν Ίουδαϊσμό και οί σχετικές αντίθετες τάσεις κατέληξαν άπλώς σέ άίρετικές ομάδες (Ναζωραίοι, Έβωνίται, Έλκεσαίται). Έδώ βέβαια πρέπει νά σημειώσω, διότι τά πράγματα δέν είναι τόνσον άπλά (κατά τό σχήμα άσπρο-μαύρο), ότι αυτό που όνομά-

ζουμε Ίουδαϊσμό είχαν ύποστή έντονη τήν επίδραση του έλληνοισμού από του Μ. Άλεξάνδρου και έξής, πράγμα που έδημιούργησε τήν ένοπλη αντίδραση του Μακαβαϊκού πολέμου έναντιόν τών Σελευκιδών (166 - 163 π.Χ.). Οί άπόγονοι όμως του Μακαβαίου Ιουδα Ίουδαίοι βασιλείς όνομάζονται Άλέξανδρος και Άλεξάνδρα και είναι πλέον έξελληνοισμένοι κατά τόν Παπαρηγόπουλο. Θα ύπενθυμίσω επίσης ότι οί «Έλληνοιστοί» Ίουδαίοι δέν ώμιλούσαν πλέον τήν Άραμαϊκή, ότι έργα Ίουδαίων, του Φίλωνος και του Ίωσήπου (Ίωσήφ), άνήκουν στην έλληνική Γραμματεία, ότι δύο έκ τών Άποστόλων (Άνδρέας-Φίλιππος) και όλοι οί εκλεγέντες στην Ίερουσαλήμ διάκονοι είχαν έλληνικά όνόματα, ότι επί του σταυρού ή πινακίδα περιελάμβανε και «έλληνοιστί» έπιγραφή και πρό-

Ό σοφός Πλάτων, Μονή Βατοπαιδίου.

πάντων τους λόγους του Χριστού, όταν εξήτησαν νά τόν συναντήσουν οί «Έλληνοιστοί» (Ίω. ιθ', 20). Πρέπει άκόμη νά ύπενθυμίσω στον συνεργάτη σας ότι ό Ίουλιανός, ζητώντας νά άναστήση τήν άρχαία θρησκεία, έχρησιμοποίησε ως όπλον έναντιόν του Χριστιανισμού τόν Ίουδαϊσμό και προσπαθήσε νά άνεγειρή τόν ναό του Σολομώντος!

Όσον άφορά τήν στάση της Έκκλησίας (για νά μη μακροηρόθ επί τών αυτονόητων) παραπέτω τους άναγνώστες σας στά πολύ γνωστά και προστά κείμενα της Μ. Έβδομάδος, όπου περιλαμβάνονται οί πλέον βαρείς χαρακτηρισμοί για τούς Ίουδαίους, όπως «λαός δυσσεβής και παράνομος», «Θεοκτόνος» ό έσμός, Ίουδαίων έθνος τό άνομον» και ή προτροπή «μη ως Ίουδαίοι εορτάσωμεν» κλπ. Να ύπενθυμίσω άκόμη ότι μόνον του άγίου Ίωάννου του Χρυσόστομου σώζονται όκτώ λόγιοι «Κατά Ίουδαίων» (Ρ.Γ. 48, 843-942)!

Ό κ. Δρόσος άναφέρεται μέ βαρείς χαρακτηρισμούς και στό κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης τό όποιο ένοχλεί κάποιους κύκλους από τούς όποιους όί άπόψεις αυτές εκπορεύονται. Άλλά τό κείμενο αυτό, ή μετάφραση δηλαδή τών Έβδομηκοντα, τήν όποιαν παρήγγειλαν οί Έλληνες βασιλείς της Αιγύπτου, άνήκει ήδη από του Γ' αιώνας π.Χ. στην έλληνική Γραμματεία (κάποια από τά δευτεροκανονικά βιβλία της φέρουν έμφανή τήν έλληνική επίδραση) και είναι προφανώς άπαραίτητη όχι μόνον για τήν κατανόηση της Καινης Διαθήκης και κειμένων θρησκευτικων, αλλά και της μέχρι σήμερα έλληνικής και παγκοσμίου λογοτεχνικής και καλλιτεχνικής έν γενέει παραγωγής, όπως και για τήν διαχρονική γνώση της έλληνικής γλώσσας. Άκόμη κι άν τό έπιθυμούσαμε, δέν μπορούμε νά άποστειρώσουμε ούτε τόν έλληνοικό ούτε τόν παγκόσμιο πολιτισμό. Έκτός αυτού έκείνοι που τόσο εύκολα μιλούν για «έλληνοικότητα» πρέπει νά γνωρίζουν ότι οί Έλληνες ήσαν πάντοτε «άνοιχτοί» σέ ζένες επίδρασεις τίς όποιες άφωμοίω-

ναν μέ τόν δικό τους ένεργητικό τρόπο (Πλάτ. Έπιν. 987c). Προς τί λοιπόν αυτή ή άναδρομική έβραιοφοβία;

4. Δημαγωγική είναι επίσης ή τακτική νά άποδίδεται στον Χριστιανισμό ή ευθύνη για οιοδήποτε Έγκλημα διέπραξαν χριστιανοί ή «χριστιανοί». Γιατί ευθύνεται ό Χριστιανισμός π.χ. για τήν σφαγή τών επτά χιλιάδων Θεοσαλονικέων κατ' έντολήν του Θεοδοσίου; Γιατί άποσιωπά ό κ. Δρόσος τήν συνέχεια της Ολιβερίας αυτής ιστορίας, τήν άμση δηλαδή και σκληρή αντίδραση του επισκόπου Μεδιολάνου Άμβρόσιου, ό όποιος έμπόδισε τήν είσοδο στον ναό και υπεχρέωσε σέ ταπεινώση και μετάνοια, όχι τόν τυχόντα άδύναμο πρόεδρο κάποιας σύγχρονης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας, αλλά τόν πανίσχυρο κυρίαρχο της τότε Οικουμένης, τόν Ρωμαίο αυτοκράτορα, τόν διάδοχο δηλαδή έκείνου που άπαιτούσαν νά προσκυνούνται ως θεοί όχι μόνον οί ίδιοι, αλλά και τά υλόγά των; Πώς θα έπρεπε κατ' άναλογία νά κριθούν π.χ. οί δημοκρατικοί Άθηναίοι οί όποιοι τό 415 π.Χ. έσφαξαν έν ψυχρό όλους τούς άνδρες της Μήλου και έπώλησαν όλες τίς γυναίκες και τά παιδιά, μόνον διότι έκείνοι ήθελαν νά παρμεινούν ελεύθεροι; Τήν φρικτή κυνικότητα τών Άθηναίων του «χρυσού αιώνας» περιγράφει λεπτομερώς ό Θουκυδίδης (V 84 -116). Νά τά άποδόσουμε αυτά και πολλά άλλα παρόμοια στον «Έλληνοισμό»; Νά άποδόσουμε στον Έλληνοισμό π.χ. τό γεγονός ότι ό μέγας Θεμιστοκλής έτέλεσε άνθρωποθυσίες (!) προ της ναυμαχίας της Σαλαμίνας (Πλουτ. Θεμ. 13); Νά μιλήσουμε για τήν τύχη τών δούλων της Λαυρεωτικής ή, μία και ό κ. Δρόσος άναφέρει στον Αλκυόβργο, νά άναφερθώμε στον Καίαδα και στους άποθέτες του Ταύγету; Άς άρκεσθώμε σ' αυτά. Άλλά πρέπει νά ύπενθυμίσουμε, σέ όσους μιλούν για Μεσαιώνα και βαρβαρότητα, τίς γενοκτονίες και τά έκατομμύρια τών έκτελεσθέντων και βασανισθέντων στά κολαστήρια τών άθεϊστικων καθεστώτων του 20ου αιώνας. Η Όρθοδοξία άπεδοκίμαζε πάντοτε τήν ανθρώπινη θρηωδία, όταν άλλοι τήν έκριναν άπαραίτητη. Αυτό δέν έμποδίζει τούς διάφορους καλοθελητές νά άποσιωπούν, ως φυσική προφανώς άπόλεια, τά πολλά έκατομμύρια τών δικών της μαρτύρων!

Όσο για τά πρόσωπα, ή κριτική δέν πρέπει βεβαίως νά άθώνη, αλλά νά λαμβάνη πάντοτε ύπ' όψην της τήν εποχή που έδρασαν, τούς θεσμούς και τίς περιστάσεις, τό μέγεθος τών ευθύνων και τών πειρασμών που είχαν νά άντιμετωπίσουν. Δέν μπορεί π.χ. ό Ρωμαίος αυτοκράτορας, όπως άνωτέρω έχει περιγραφεί, νά κριθί επί ίσοις όροις μέ τόν άπλό σημερινό άρχοντα ή πολιτή, διότι κατά τήν λαϊκή σοφία κάποτε «νηστεύει ό δούλος του Θεού, γιατί δέν έχει νά φάη!» Δέν πρέπει επίσης νά μάς διαφεύγη τό γεγονός ότι σήμερα, ένθ μιλούμε ειρωνικά για τόν Χριστιανισμό, κρίνουμε τίς συμπεριφορές αυτές βάσει της φιλανθρώπου χριστιανικής ήθικής, τήν όποία έπρεπε βέβαια νά άντιστρέφουμε για νά καταλήξουμε πρόσφατα στον άδυσώπητο Νιτσεϊκό υπεράνθρωπο, τόν συνακόλουθο Χιτλερικό υπερλαό και τίς λοιπές φονικές δικτατορίες.

Τά άνωτέρω έσημειώθησαν όχι διότι αίσθάνομαι τήν άνάγκη νά γίνω άπολογητής ή δικαστής (δέν είναι άλλωστε εύκολο) όποιοιδήποτε ιστορικοί προσώπου, Έλληνος, Ρωμαίου ή βαρβάρου, ούτε τών διαβλητών ή όρθων άποφάσεων, της άρετής ή της διαφθοράς, χριστιανών ή μη ήγετών, τάξεων, κοινωνιών και κρατικών ύπαλλήλων. Πάντοτε ό ίδιος άνθρωπος και συνολικός τό άνθρωπινο γένος (και αυτό άποτελεί τήν τραγικότητά μας) έκινείτο μεταξύ μεγαλείου και άθλιότητας. Για νά έμπεδώσει τίς άπλές αυτές άλήθειες ό κ. Δρόσος δέν έχει παρά νά τολμήση νά διατυπώση και νά κατανείμη μεταξύ κοινωνίας και ήγετών χαρακτηρισμούς (όπως π.χ. αίμοσταγής, θρηωδός σφαγίας κλπ.) για τά πολύ

Ο ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ

← πρόσφατα γεγονότα στά όποια πρωταγωνιστεί σήμερα, μετά από χίλια πεντακόσια χρόνια περίπου, ή πολιτισμένη χώρα στην όποια, άν δέν άπατώμαι, ζή ως πολίτης. Τί νά πούμε δηλαδή γιά τό 'Ιράκ και την Σερβία; 'Αραγε είναι υπεύθυνος ό Χριστιανισμός και γι' αυτά;

Γιά νά αντίληφθώ επίσης ότι δέν είναι δίκαιο ούτε ιστορικά όρθό νά επικρινόμεν άναδρομικά, υπό τό πρίσμα συγχρόνων ιδεολογικών άγκυλώσεων και χωρίς σοβαρή ιστορική έρευνα πολιτικές αποφάσεις, και μάλιστα όχι «αίμοσταγείς», υπευθύνων ιστορικών προσώπων (έλα παππού νά σου δείξω τά χωράκια του πατέρα σου!), θά άναφερθώ σε όσα επικριτικά αναφέρει περί δύο αποφάσεων του Ρωμαϊκού κράτους επί Θεοδοσίου και 'Ιουστινιανού:

Α'. Θεωρεί «σφαγή» και καταστροφή του 'Ελληνισμού» τόν Θεοδοσίο, πέραν προφανώς των άνωτέρω, και διότι «κατήγγυσε τούς 'Ολυμπιακούς άγώνες». 'Επειδή όμως οι λέξεις είναι παραπλανητικές άς εξετάσουμε τί ήσαν και πόσον ελληνικοί ήσαν οι άγώνες αυτοί τό 393 μ.Χ.! Είναι γνωστόν ότι πολύ πρό αυτού, και τουλάχιστον από του Δ' π.Χ. αιώνας, είχε ύποστη κάμψη τό «άθλητικό ιδεώδες» λόγω της άποδυναμώσεως του θρησκευτικού αισθηματος, του επαγγελματικού πλέον άθλητισμού και της δριμείας κάποτε κριτικής πνευματικών ανθρώπων, του Πλάτωνος, του 'Αριστοτέλους, του Εϋριπίδου του 'Ισοκράτους, φιλοσοφικών σχολών, όπως οι Κυνικοί και οι Στωικοί και ιατρών άκόμη από του 'Ιπποκράτους μέχρι του Γαληνού. 'Ο κομπολοισμός από τών ελληνιστικών χρόνων και ή άπόλεια της εθνικής άνεξαρτησίας ώδήγησαν στην διεθνοποίηση των άγώνων. Τό 86 π.Χ. ό Σύλλας έλεηλάτησε την 'Ολυμπία και μετέφερε την 175η 'Ολυμπιάδα (80 π.Χ.) στην Ρώμη γιά νά διασκευάσει τόν όγλο της. Τό 66 μ.Χ. έλαβε μέρος τούς άγώνες ώδηγώντας τέθριππο άρμα ό Νέρων! Μολονότι έπυσε από τό άρμα, τόν άνέβασαν πάλι σ' αυτό και παρ' όλον ότι και άλί δέν κατώρθωσε νά τερματίσει οι «έλληνοδίκες» τόν ώνόμασαν νικητή και τόν έστεφάνωσαν. Οι έλληνικές πόλεις άπεφάσισαν τότε χάριν αυτού νά τελεσθούν κατά τό ίδιο έτος και οι λοιποί άγώνες, τά Πύθια, τά Νέμεα και τά 'Ισθμια, όπου ό Νέρων έσάρωσε όλα τά βραβεία ως άθλητής, ήθοποιός, άοιδός και κιθαρωδός! Αυτά μόνον περί ποιότητας και ελληνικότητας!

Ηδη όμως οι 'Ολυμπιακοί άγώνες δέν είναι οι μοναδικοί. 'Από του 3ου π.Χ. μέχρι του 1ου μ.Χ. αιώνας, βάσει νομισμάτων και έπιγραφών, έχουν καταμετρηθί σε διάφορες πόλεις τριάντα όκτώ διαφορετικές 'Ολυμπιάδες! Χαρακτηριστικό είναι ότι μεταξύ 51 - 54 μ.Χ. οι 'Ηλείοι επώλησαν στους 'Αντιοχείς τό δικαίωμα νά τελούν και αυτοί 'Ολυμπιακούς άγώνες!! 'Από του 212 μ.Χ. (διάταγμα του Καρακάλλα) στους καταλόγους πλέον των ολυμπιονικών καταχωρίζονται, όχι μόνον 'Ελληνες ή Ρωμαίοι, άλλα και Αιγύπτιοι, 'Ασσύριοι, 'Ισπανοί, 'Αρμένιοι κλπ. 'Ο τελευταίος γνωστός ολυμπιονίκης είναι ένας 'Ασιάτης, περσικής καταγωγής, πυγμαχός όνόματι Βαρασδάτης! Αυτός τούς «έλληνικούς» άγώνες κατήγγυσε ό Θεοδοσίος.

Β'. «Αίμοσταγή μισέλληνα» χαρακτηρίζει ό κ. Δρόσος και τόν πράγματι μεγάλο 'Ιουστινιανό, άγνωστο γιατί, σε μία έποχή πού ή λέξις «έλληνας» σημαίνει γενικός τόν είδωλόατρη. 'Οφείλω όμως νά υπενθυμίσω ότι από του 'Ιουστινιανού άρχισαν νά συντάσσονται οι νόμοι στά έλληνικά («Νεαρά»). 'Ως κέντρο βέβαια του «ένθικού» θρησκευματος εκλέισε τότε (529 μ.Χ.) και ή «'Ακαδημία του Πλάτωνα». Γιά νά κρίνουμε όμως την κρατική αυτή άπόφαση πρέπει νά γνωρίζουμε κάποια άλλα πράγματα: α'. Καμία σχέση δέν είχε με τόν Πλάτωνα και τόν έλληνισμό ό νεοπλατωνισμός της έποχής ό όποιος εκινείτο μεταξύ άθε'ιας και δεισιδαιμονίας. Οι φιλόσοφοι πού τότε άναγκάστηκαν νά εγκαταλείψουν την

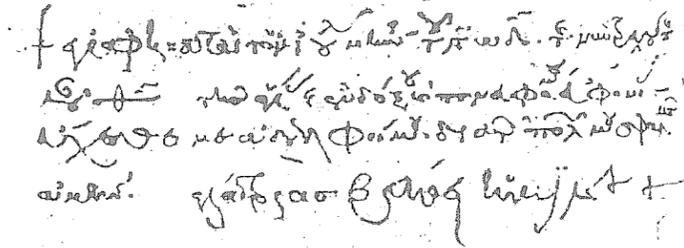
'Αθήνα δέν ήσαν Έλληνες την καταγωγή, άλλα Κίλικες, Φρύγες, Λυδοί, Φοίνικες.

β'. Τελευταίος σχολάρχης της «Πλατωνικής» 'Ακαδημίας, διάδοχος δηλαδή του Πλάτωνος(!), ήταν ό Σύρος Δαμάσκιος, ό όποιος είχε οδηγίσει την Νεοπλατωνική Φιλοσοφία στην δεισιδαιμονία, την μαγεία, και τόν άποκρυφισμό. Οι άνωτέρω δέν υπέστησαν καμία δίωξη. Τούς έπετράπη νά εγκατασταθούν όπου αυτοί ήθελαν και μάλλον τούς χορηγήθη, με άυτοκρατορική άπόφαση, σύνταξη!

γ'. Καμία άλλη Φιλοσοφική σχολή, στην 'Αλεξάνδρεια, στην Βηρυττό κλπ., δέν έθίγη. Αυτά περιληπτικά.

Είναι λοιπόν φανερόν ότι ή κρατική έξουσία, και όχι μόνον τότε, έπείδιζε, μέσω του κοινού θρησκευματος νά εξασφαλίση την πολιτική ένότητα και ή πολιτική αυτή, όχι λίγες φορές, έπληξε και την 'Ορθοδοξία. 'Υπενθυμίζω π.χ. την Εικόνομαχία.

'Επειδή όμως κατηγορούνται γενικά οι χριστιανοί γιά δίωξεις έναντιόν του «έλληνισμού», δηλαδή

Χειρόγραφο με κείμενο του Πλουτάρχου (κώδ. Par. Gr. 1671, ΠΓ' αι.). Στόν κολοφώνα τό σημείωμα του κωδικογράφου καταλήγει: «'Αγία Τριάς, βοήθει ήμίν!»

(την έποχή αυτή) έναντιόν της λατρείας των ποικίλων, και όχι βέβαια μόνον ελληνικών θεών, υπενθυμίζω σε όσους εξιδανικεύουν αυτό πού όνομάζουν «έλληνισμό» ότι γιά θρησκευτικούς κυρίως λόγους εξέτελεσαν οι δημοκρατικοί 'Αθηναίοι τόν Σωκράτη. Οι 'Ιδιοι κατεδίκασαν σε θάνατο και έν τέλει εξώρισαν τόν 'Αναξαγόρα, επειδή ετόλμησε νά διατυπώση την άποψη ότι ό ήλιος δέν είναι θεός, άλλα «λίθος διάπυρος» και οι 'Ιδιοι θά είχαν επίσης εκτελέσει επί άσβεβία τόν 'Αριστοτέλη, άν δέν είχε προλάβει ό μήν τούς δώσει, όπως ειπε, την άφορμή νά διαπραξουν και άλλο εγκλημα κατά της Φιλοσοφίας! Και αυτά δέν είναι τά μόνα. 'Ο Χριστός όμως όχι μόνον εκήρυξε τό «εί τις θέλει» (Ματθ. 16, 24), άλλα και άπεδοκίμασε την χρήση της βίας. Αυτό γιατί άποσιωπάται;

5. 'Εκ τού πονηρού είναι επίσης τό νά υίοθετούμε σήμερα οιαδήποτε παλαιά ή σύγχρονη εικασία, όνομάζοντας έπιπολαιώς άλήθεια κάθε άυθαίρετη γνώμη:

Α'. 'Από ποιά μαρτυρία π.χ. προκύπτει ότι «ό κύριος άυτοργός της 'Αλεξάνδρειας ήταν ό πατριάρχης Θεοφίλος»; 'Οφείλω νά όμολογήσω ότι δέν συμπάθω τόν δυναμικό, άλλα μάλλον άμοραλιστή Θεοφίλο, εκείνο όμως γιά τό όποιο χρεώνεται είναι ή καταστροφή του Σεραπείου (ναού του Βαβυλωνιακού θεού Σεράπιδος) τό 394 μ.Χ και όχι της Βιβλιοθήκης, γιά την άπόλεια της όποιας υπήρχον πολλές εκδοχές. Τό πρόβλημα είναι τόσο δύσκολο, ώστε χρειάστηκαν μόνον γιά νά περιγραφί, χωρίς βέβαια νά λυθί, διακόσιες περίπου σελίδες από τό χέρι τού διαπρεπούς 'Ιταλού έλληνιστή και λατινιστή Luciano Canfora σε βιβλίο τό όποιο εκκυκλοφόρησε και στά έλληνικά με τόν τίτλο «'Η χαμένη Βιβλιοθήκη της 'Αλεξάνδρειας». Στο βιβλίο αυτό παραπέμπω τούς άναγνώστες σας, γιά νά αντίληφθούν πόσο μπορεί κανείς νά έμπιστευτεί τις εύκολες προκαταλημμένες μονοκοκονδυλίες.

Β'. 'Ο κ. Δρόσος καταπιάνεται και με τό πρόβλημα της καταστροφής του ναού «του Δαφναίου 'Απόλλωνα» τόν όποιον τοποθετεί «στό σημερινό Δαφνί»!! Ποιά σχέση μπορεί νά είχαν βέβαια ό Λιβάνιος και ό άγιος 'Ιωάννης ό Χρυσόστομος με τό Δαφνί της 'Αττικής δέν φαίνεται νά τόν έχη άπασχολήσει. 'Η ιστορία όμως

αυτή άφορμ τόν ναό του 'Απόλλωνος στό προάστio Δάφνη της μεγάλης 'Αντιοχείας, τόν όποιον έπεσκέφθη τό 362 μ.Χ. ό 'Ιουλιανός. 'Εκει άντιπλήθους πιστών και εκατόμβης αντίκρουσε ένα έρημο ιερό και έναν ταλαιπωρον ιερέα πού έφερε από τό σπίτι του γιά την θυσία μία χήνα! 'Η 'Αντιόχεια ήταν πλήρως άδιάφορη γιά τούς άρχαίους θεούς της. 'Ως προς τις δεισιδαίμονες ενέργειες του 'Ιουλιανού και την καταστροφή από φωτιά τό ναού αυτού, γιά νά μήν παραπέμψω σε άπρόσιτα γιά τούς πολλούς κείμενα, άρκούμαι νά υποδείξω στόν συνεργάτη σας και τούς λοιπούς άναγνώστες τό γνωστό ποίημα του Κ. Καβάφη «Είς τά περίχωρα της 'Αντιοχείας». 'Επί τη ευκαιρία άς διαβάσουν και τά σχετικά «'Ο 'Ιουλιανός και οι 'Αντιοχείς» και «'Ο 'Ιουλιανός όρών όλιγοφρίαν» γιά νά κρίνουν άν μπορούμε νά δικάσουμε την ύπόθεση αυτή σήμερα, όταν μάλιστα συμβαίνει νά συγχέουμε την 'Αντιόχεια με τό Δαφνί!

Γ'. Στο άρθρο αυτό ύποστηρίζεται άκόμη ότι «αυτός πού διέταξε την καταστροφή του ναού της 'Αρτέμιδος στην 'Εφεσο ήταν ό Πατριάρχης

Κωνσταντινουπόλεως 'Ιωάννης ό Χρυσόστομος». Δέν μπορούμε βέβαια νά έγκαλέσουμε σήμερα τόν μεγαλύτερο χριστιανό ρήτορα της Οικουμένης, διότι έστρεψε τά βέλη του λόγω του κατά της φθινούσης τότε λατρείας της 'Αρτέμιδος, άφου τώρα και ό κ. Δρόσος κάνει χρήση του δικαιώματος νά στρέφεται έναντιόν της λατρείας του ζώντος Θεού, άλλα ή κατηγορία ότι «διέταξε» την καταστροφή του ναού χρειάζεται σοβαρές άποδείξεις και όχι μεταγενέστερες εικασίες και άστήρικτες γνώμες του λογικού τύπου «ράβδος έν γωνία, άρα βρέχει»!

Τό πρόβλημα λοιπόν της καταστροφής των άρχαίων ιερών, πού δέν ήσαν βέβαια όλα Παρθενώνες ή 'Αρτεμίαι, είναι άρκετά περίπλοκο, ώστε νά επιλύεται με γενικούς άφορισμούς. Είναι όμως φανερόν ότι ένα μέγα μέρος αυτών είχε εγκαταλειφθί, κατά τόν τραγικό λόγο της Πυθίας, και είχε μεταβληθί σε πηγή οικοδομικού υλικού πολύ ένωρίς, διότι είχαν παύσει νά είναι ιερά στην συνείδηση όλων σχεδόν των χριστιανών άλλα και μη χριστιανών πολιτών. 'Ηδη έχω άναφερθί στην 'Αντιόχεια τό 362 μ.Χ., άλλα πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό του Παρθενώνος. 'Εντός αυτού οι 'Αθηναίοι πολύ πρό της έμφανίσεως του Χριστιανισμού (του Δ' αιώνας π.Χ. λήγοντος!) έπέτρεψαν νά κατοικήση Δημήτριος ό Πολιορκητής με τις άρσενικές και θηλυκές πόρνες πού τόν περιβάλλαν!! 'Ο Πλουτάρχος (Δημήτρ. 23 κ. έξ.) παρατηρεί σαρκασμό ότι Προφανός ήταν άκατάλληλος νά συνοικήση με μία παρθένο (την 'Αθηνά δηλαδή!!). 'Ας μη άναφερθώ σε θλιβερές ιστορίες μεταγενέστερων Γραικόλων. 'Επειδή όμως από κάποιους λέγεται γενικά ότι τά έλληνικά ιερά τά κατέστρεψαν οι χριστιανοί, τίθεται τό έρώτημα: 'Αραγε οι «χριστιανοί» αυτοί έφύτρωσαν ή εισέβαλαν ξαφνικά; Δέν ήσαν οι 'Ιδιοι άνθρωποι πού άλλαξαν θρησκευμα, χωρίς νά παύσουν όμως νά είναι έλληνες ή βάρβαροι τό γένος;

Δ'. Τό όνομα Χρυσόστομος φαίνεται επίσης ότι γενικά έννοχλεί τόν συνεργάτη σας, διότι σπεύδει νά μάς πληροφορήσει ότι «άλλος Χρυσόστομος όπως όλοι γνωρίζουμε άναθεμάτισε τόν Βενιζέλο». Πλήν όμως, όπως όλοι γνωρίζουμε, κανένας Χρυσόστομος δέν άναθεμάτισε τόν Βενιζέλο. Στην πολιτική αυτή πράξη

πρωτοστάτησε ό μητροπολίτης 'Αθηνών Θεόκλητος (Μανόπουλος) γιά τόν όποιον όμως παραλείπει ό κ. Δρόσος νά σημειώση ότι καθηρέθη τό επόμενο έτος από τό άνώτατο εκκλησιαστικό δικαστήριο και ότι, παρά την έν συνεχεία βασιλική ύποστήριξη, εκήρυχθη έν τέλει έκπτώτος του μητροπολιτικού θρόνου!

Ε'. 'Αλλά και στην άρχαία Σπάρτη, σύμφωνα με τόν συντάκτη του άρθρου αυτού «τά ίσοπέδωσαν όλα οι φανατισμένες χριστιανικές όρδες μετά των καλογήρων». Αυτές όμως οι γενικές αναφορές δέν είναι βέβαια 'Ιστορία ούτε επίσης δημοσιογραφία. Προσπαθώ νά κατανοήσω πού εύρέθησαν οι «φανατισμένες χριστιανικές όρδες» και ιδίως οι καλόγηροι στην Πελοπόννησο τούς πρώτους χριστιανικούς αιώνες. Χριστιανοί βεβαίως υπήρχουν στην Σπάρτη ήδη από του Β' μ.Χ. αιώνας, άλλα προφανώς δέν θά μπορούσαν νά «τά ίσοπέδωσαν όλα» (και τά σπίτια τους;) υπό Ρωμαϊκή διοίκηση και διωγμούς! 'Εξ άλλου τόν ίδιο αιώνα τά βρίσκει όλα στη θέση τους ό Πausanias. Την πρώτη μεγάλη καταστροφή προξενεί στην Σπάρτη και σε άλλες Πελοποννησιακές πόλεις (Κόρινθος, 'Αργος), ή έπιδρομή των 'Ερούλων τό 267 μ.Χ. (βλ. 'Ιστ. του 'Ελλ. 'Εθνους, 'Εκδοτ. 'Αθηνών, ΣΤ' σ. 164). Την 21 'Ιουλίου 365 την καταστρέφει κλύδωνος από θαλάσσης». Μόλις δέκα χρόνια άργότερα, τό 375, άλλοι μεγάλοι σεισμοί συμπληρώνουν την καταστροφή. Τελικός ό,τι απέμεινε στην Σπάρτη εξαφανίζεται είκοσι χρόνια άργότερα, τό 395 μ.Χ. «έξ αυτών θεμελίων» από τούς βαρβάρους του 'Αλαρίχου. Τότε κατεστρέφησαν και τά ιερά της 'Ολυμπίας. Μετά από πολλά χρόνια, και από άλλους ανθρώπους, ιδρύθη εκεί άλλη πόλις με τό όνομα Λακεδαιμόνια (βλ. Τάσου Γριτσόπουλου, 'Ιστορία του Γερακίου, σ. 137-139 και «'Ιστορικές και τοπογραφικές αναζητήσεις άνα την περιοχή της Κοιλής Λακεδαιμόνιος», Πρακτικά του Α' Τοπ. Συνεδρίου Λακωνικών Μελετών, Πελοποννησιακά, παρ. 9, σ. 34). 'Εξ άλλου ό Θεουκλίδης είχε ήδη (Α', 10) με δξυδέρκεια προβλέψει τό μέλλον. Πού κολλούν λοιπόν οι πρώτοι καλόγηροι; 'Ας είμαστε σοβαροί. 'Η 'Ιστορία δέν είναι άνέλεγκτη ιδεολογία.

ΣΤ'. 'Ο κ. Δρόσος στρέφεται άκόμη έναντιόν του κοντοπατριώτη μας, Δημητσανίτη, του έθνομάρτυρα άγίου πατριάρχη Γρηγορίου του Ε' και επαναλαμβάνει τις γνωστές και από πολλούς πλέον, και έξ ενώνων, έγκαταλειφθείσες αιτιάσεις περί άφορισμού τού 'Υψηλάντη κλπ., μολονότι ό ίδιος ό 'Υψηλάντης είχε δικαιώσει έπ' αυτού τόν Γρηγόριο! Φαντασθήτε λοιπόν κάποιον από έμάς, καθισμένον άναπαυτικά και έν άσφαλεία στό γραφείο του, νά κρίνη τόν πολυτίμοιο σεβασίμο γέροντα πού ήξερε πώς από έναν άστοχο λόγο ή πράξη του, στά δύσκολα μετορλωφικά χρόνια, κρέμονταν ή ζωή, ή τιμή και ή περιουσία μερικών εκατοντάδων χιλιάδων έλλήνων, ή τύχη δηλαδή τού Γένους, γιά την σωτηρία του όποιου υπέμεινε μαρτυρικό βίο και έπεζήτησε, μολονότι μπορούσε νά τόν άποφύγη, άτιμωτικό θάνατο. Αιώνια του ή μνήμη! 'Ας παραπέμψω και πάλι έν προκειμένω στην έπ' αυτού έμπεριστατωμένη εργασία του συμπατριώτη μας έπιφανούς ιστοριοδίφη κ. Τάσου Γριτσόπουλου «Γρηγόριος Ε', ό Πατριάρχης του 'Εθνους» (Δελτ. 'Ιστορ. και 'Εθνολογ. 'Εταιρείας, τ. 14, σ. 164-230), όπου και άναφορά στην προς τόν έθνομάρτυρα έπίσκοπο Σαλώνων 'Ησαΐα αυτόγραφο έπιστολή του Γρηγορίου (28-12-1820). 'Εκει άποδεικνύεται ό πατριωτισμός, άλλα και ή σύνεση του άοιδίμου άγίου Πατριάρχη.

6. 'Ο κ. Δρόσος δέν παραλείπει νά όμιλήση ύποτιμητικά άκόμη και γιά τό εκπαιδευτικό μας σύστημα. 'Ο υπογράφων τό παρόν, προσφάτως συνταξιοδοτηθείς, υπηρέτησε στην Δημόσια Μέση 'Εκπαίδευση επί τριάντα όκτώ συναπτά έτη και έξ αυτού πολλές βεβαίως άπογοητεύσεις έδοκίμασε και πολλά έκ περιουσίας

έχω νά παρατηρήσω και νά ψέξω στά εκπαιδευτικά μας πράγματα, άλλα την εικόνα των σήμερα όπως τη σκιαγραφεί τό κείμενο αυτό δέν την άναγνωρίζω. 'Αντιθέτως αυτό ένισχύει την άποψη μου ότι έν πολλοίς ή έλλαδική κακοδαιμονία όφείλεται σε όλους εκείνους πού, άγνοώντας πώς έχουν όντως τά πράγματα, έπιχειρούν, όταν προσεγγίσουν τά κέντρα της έξουσίας, νά τά διορθώσουν βάσει στρεβλών εικόνων και ιδεολογικών άγκυλώσεων. 'Αποκαλυπτικό π.χ. του πόσο γνωρίζει τά εκπαιδευτικά ό κ. Δρόσος είναι όσα γράφει γιά τόν κ. Χρ. Γιανναρά τόν όποιον έντάσσει σ' αυτούς «πού κατέχουν θέσεις κλειδιά στους μηχανισμούς της παιδείας μας»! Νομίζω όμως ότι όποιος παρακολουθεί, έστω και έπιπολαιώς, τά σχετικά θέματα, γνωρίζει ότι ό κ. Χρ. Γιανναράς, καθηγητής μέχρι πρό τινος της Φιλοσοφίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, πολυγραφώτατος και από τούς πιο σημαντικούς πνευματικούς ανθρώπους της χώρας μας, δέν «κατέχει καμία θέση κλειδί (δυστυχώς ίσως) στους μηχανισμούς της παιδείας μας» γιά πολλούς ένδεχομένως λόγους, άλλα προφανώς και διότι συνεχώς και από πολλού άσκει μέσο του τύπου και των βιβλίων του άυστηρή κριτική των εκπαιδευτικών, πολιτικών και εκκλησιαστικών μας πραγμάτων! Παραπέμψω προχείρως τόν κ. Δρόσο στα βιβλία του «'Ορθοδοξία και Δύση», «Καταφύγιο 'Ιδεών» και «'Αλφαβητάρι τού Νοέλληνα», γιά νά διαπιστώση ότι, άσχετως του άν διαφωνούμε μ' αυτούς, οι άνθρωποι, άρχαίοι και νέοι, δέν είναι όνόματα μόνον.

7. 'Ο συνεργάτης σας στρέφει έν τέλει όλον αυτόν τόν όρμαγδό των λέξεων έναντιόν αυτού πού ό Σπυρίδων Ζαμπέλιος όνόμασε περί τά μέσα του ΙΟ' αι. «έλληνοχριστιανισμό». Γιά τό έννοιολογικό περιεχόμενο του όρου αυτού, ό όποιος έχρησιμοποιήθη σε έπίσημα κείμενα, άλλα και δημογωγικά πυροτεχνήματα κατά τόν Κ' αιώνα, έχουν διατυπωθί βέβαια πολλές άντιρρήσεις και έπιφυλάξεις, μερικές από τις όποιες διευτύωσα ήδη στην αρχή του παρόντος. 'Αλλά δέν θά σταθώμε στις λέξεις. Μπορεί μήπως ό συνεργάτης σας νά διαφωνήση, χωρίς νά άρνηθί προφανή άλήθεια, ότι αυτό πού όνομάζουμε σήμερα νεοελληνικό πολιτισμό είναι σύνθεση στοιχείων κυρίως ελληνικών και χριστιανικών και ότι ή σύνθεση αυτή είναι άποτέλεσμα κυοφορίας δύο χιλιάδων ετών; Τί νόημα έχουν λοιπόν όλες αυτές οι έκτός των πραγμάτων λέξεις περί 'Απόλλωνος και Πανός και 'Αρτέμιδος; 'Υπάρχει κάποια πιθανότητα νά άντικαταστήσετε εκεί στην Κανδήλα τό πανηγύρι της Παναγίας τόν Δεκαπενταγόουστο με την λατρεία της Κονδυλατίδος; 'Εχουμε τελείως τρελλαθί; 'Ο οίσοδηποτε πολιτισμός δέν είναι μείγμα έτεροκλήτων πραγμάτων, άλλα σύνθεση άδιάλυτη, όπως μία ένωση χημική.

'Ο κ. Δρόσος, μολονότι άποφάινεται περί πάντων, δέν είναι άσφαλώς ειδικός, διότι θά είχε αντίληφθί ότι όχι λίγες φορές άυτοαναίρεται. Θά φέρω τό παράδειγμα των όκτώ στίχων του 'Ελύτη πού παραθέτει στό κείμενό του, διότι προφανώς θεωρεί ότι στηρίζουν τις άπόψεις του. Προχείρως παρατηρώ τά έξής:

Α'. Οι στίχοι αυτοί άνήκουν στην σπουδαία και πολύ γνωστή ποιητική σύνθεση «'Αξιόν έστί» και δέν χρειάζεται νά υπενθυμίσω σε κανέναν έλληνα ότι ό τίτλος αυτός προέρχεται από έναν εκκλησιαστικό ύμνο.

Β'. Στο ποίημα αυτό ό 'Ελύτης έχει θέσει προμετωπίδα έναν στίχο από τόν Ι

28ο ψαλμό του Δαβίδ, τόν όποιον ό κ. Δρόσος σημειωτέον περιέργως άποκαλεί «νάνο και καχεκτικό» (ίσως είναι υπέρ του Γολιάθ!).

Γ'. Τό ποίημα ό ίδιος ό ποιητής τό χωρίζει στα έξις μέρη: Γένεσις, Πάθη, Δοξαστικόν (ούδέν σχολίον).

Δ'. Στα «Πάθη» περιλαμβάνονται τά «'Αναγνώσματα», κείμενα πεζά και άκόμη τμήματα λυρικά τά όποια οι σχολιαστές του τά όνομάζουν «ψαλμούς» και «άσματα». Είναι λοιπόν από όλους άποδεκτό ότι τό μεγάλο και σπουδαίο αυτό ποίημα έχει όργα

νοθή κατά τό πρότυπο τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀκολουθιῶν!

Ε'. Οἱ στίχοι τοὺς ὁποίους παραθέτει ὁ κ. Δρόσος ἀκολουθοῦν ὡς λυρική ἀνάλυση τὸ ἔκτο «ἀνάγνωσμα» πού ἔχει τὸν τίτλο «Προφητικόν» καί μμειται τὸ ὕφος καί τὸ γενικό σχέδιο τῆς «Ἀποκαλύψεως» τοῦ Ἰωάννου.

ΣΤ'. Ὁ πρῶτος στίχος τοῦ ἁσματος αὐτοῦ

«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου κι ἀναγαλλιάζει τὸ πέλαιος»

φέρει προφανῶς τὴν ἐπίδραση τοῦ εἰρμού τῆς α' ὠδῆς τοῦ κανόνος Ἰωσήφ τοῦ Ὑμνογράφου πού συνοδεύει τὸν Ἀκάθιστο Ὑμνο:

«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου καί πληρωθήσεται πνεύματος».

Ζ'. Καί ὁ στίχος αὐτός καί ὅλοι οἱ στίχοι τοῦ ἁσματος αὐτοῦ τοῦ Ἐλύτη ἀκολουθοῦν τὴν μετρική μορφή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτοῦ εἰρμού. Τούς παραθέτω κατὰ ζεύγη μὲ αὐτοὺς πού παραθέτει ὁ κ. Δρόσος, γιὰ νὰ μὴν ὑπάρξῃ καμμία ἀμφιβολία καί σέ ὅσους γνωρίζουν στοιχειώδως μετρική:

Ἀνοίξω τὸ στόμα μου καί πληρωθήσεται πνεύματος

Σκουριάζουν τὰ σίδηρα καί τιμωρῶ τὸν αἰῶνα τους

Καί λόγον ἐρεῦξομαι τῇ βασιλίδι μητρί

ἔγω πού δοκίμασα τίς μυριάδες αἰχμές

καί ὀφθήσομαι φαιδρῶς πανηγυριζῶν

κι ἀπό γιούλια καί ναρκίσσους τὸ καινούριο

καί ἄσω γηθόμενος ταύτησ'τά θαύματα

μαχαίρι ἐτοιμάζω πού ἀρμόζει στους Ἥρωες

καί ἡ ἀντιστοιχία αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται πέντε φορές!

Η'. Ὁ κ. Δρόσος δίνει μιὰ αὐθαίρετη ἐρμηνεία ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στοιχεῖα, νὰ διαγράψῃ τὰ μὲν καί νὰ κρατήσῃ τὰ δέ, χωρὶς νὰ ἀμφισβητήσῃ, τὰ αὐτονόητα καί νὰ ἐξαφανίσῃ τὸ ποιήμα; Τί λέγει ἐπ' αὐτοῦ ὁ κ. Δρόσος; Μετὰ τὴν ἀνάλυση αὐτῆ, ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκτιμᾷ τὸν Ἐλύτη ἢ νομίζει ὅτι πρέπει πλέον νὰ τὸν διαγράψουμε ἀπὸ τὴν ἑλληνική λογοτεχνία, καί αὐτὸν καί ἄλλους πολλούς, καί νὰ τοὺς ἀντικαταστήσουμε μὲ φανατικές κραυγές;

8. Τὰ θέματα αὐτὰ ἔχουν ἐνδελεχῶς μελετηθῆ καὶ ὑπάρχουν ἀσφαλῶς τὰ σχετικὰ κείμενα, δὲν θὰ ἐπαρκούσε ὅμως πολλαπλάσιος χώρος, γιὰ νὰ ἐκτεθοῦν ἐδῶ ἀναλυτικά. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκούμεθα νὰ σημειώσω συντόμως τὰ ἐξῆς, ἐπιφυλασσόμενος νὰ τὰ ἀναπτύξω, ἂν ὑπάρξῃ ἀνάγκη:

Α'. Εἶναι φανερόν ὅτι Ἑλληνισμός καὶ Χριστιανισμός ἦσαν δύο ἱστορικά μεγέθη πού συναντήθηκαν κατ' ἀρχὴν στὴν Παλαιστίνη καί λίγο ἀργότερα στὸν ἄλλο τῶν ἑλληνικῶν ἢ ἑλληνίζοντος κόσμου ἐντός τῆς Ρωμαϊκῆς αυτοκρατορίας. Ἡ συνάντησις ἦταν κατ' ἀνάγκην διαλεκτική. Ὑπῆρξαν ἀντιρρήσεις καί ἀντιδράσεις, συγκρούσεις καί ἀκράει θέσεις, ἀλλὰ καί σημεία ἐπαφῆς καί συμφιλιατικῆς τάσεις. Ἐκτός ὅμως ἀπὸ αὐτὰ τὰ κοινὰ σημεία καί τὴν κοινὴ γλῶσσα, ὑπῆρχαν βέβαια καί οἱ ἀνθρώποι πού ἦσαν συγχρόνως ἑλληνες καί χριστιανοὶ καί δὲν μπορούσαν νὰ ἀρνηθοῦν οὔτε τὴν μία οὔτε τὴν ἄλλη ἰδιότητα.

Ἡ Ὁρθόδοξία ἀκολούθησε τὴν χρυσοῦ ὁδὸ μεταξὺ τῶν δύο ἀκροτήτων, ἀπ' ἐνός μὲν τῆς χωρὶς ἐπιφυλάξεις χρήσεως τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας πού ὠδήγησε ὄχι ὀλίγους στὴν αἵρεση, ἀπ' ἑτέρου δὲ τῆς ἀπολύτου ἀρνήσεως τῆς πού θὰ εἶχε ὡς συνέπεια τὸν σκοταδισμό. Ἐπίσης ἐχρησιμοποίησε τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καί τὴν ἑλληνικὴ συστηματικὴ σκέψη γιὰ τὴν διατύπωση καί τὴν κατοχύρωση τῶν δογματικῶν τῆς ἀληθειῶν, ὅπως καί τὴν ἑλληνικὴ αἰσθητικὴ στὴν λατρευτικὴ τῆς πράξις. Συγχρόνως ὅμως ἐφρόντισε νὰ διατηρήσῃ πλήρη αὐτοτέλεια στίς

βασικὲς ἀρχές τῆς πίστωσης ἐναντι τοῦ ἑλληνισμοῦ, ὅπως ἔπραξε καί ἐναντι τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καί δὲν ἐγκατέλειψε τὸ αἷμα τῆς οἰκουμηνικότητος τοῦ εὐαγγελίου περιορίζοντάς το στὰ στενὰ ὄρια ἐνός λαοῦ ἢ πολιτισμοῦ. Δὲν ἀνέχθηκε τὸν ἐξελθισμὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ στὰ αἰῶνα ἑλληνικὰ ἐρωτήματα ἔδωσε νέες καί ἱκανοποιητικὲς προφανῶς χριστιανικὲς ἀπαντήσεις, ἀφοῦ δὲν ἔπαυσαν νὰ ἱκανοποιοῦν, ἐδῶ καί δύο χιλιάδες χρόνια, τίς πνευματικὲς ἀνησυχίες δισκατομαθῶν ἀνθρώπων. Ποιὰ ἀνθρώπινη θεωρία εἶχε ποτὲ αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα; Μὲ ποῖο ἀνάστημα εἰρηνεύομαστέ τέτοια μεγέθη;

Τὴν στάση τῆς Ἐκκλησίας καθόρισαν κυρίως ἄνδρες ἐγκρατέστατοι τῶν ἑλληνικῶν Γραμμάτων μὲ ἄψογο ἦθος, ὑψηλὴ θεολογικὴ κατάρτιση καί καταπλήσσοσα κοινωνικὴ δράσις, ὅπως ὁ Μέγας ὄντως Βασίλειος καί ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, γιὰ τίς σπουδαῖες προσωπικότητες τῶν ὁποίων εἶναι τοῦλάχιστον κομικὸ σῆμερα νὰ διατυπώνουμε «ἐξυπνάδες» καί ἀσεβεῖς ἀνιστόρητες αἰτιάσεις οἱ ἀποδεδειγμένως ἄγνοοῦντες καί τὰ πράγματα καί τὰ κείμενα.

Β'. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ἐπίσης ὅτι ἡ Ἐκκλησία διέσωσε τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ Γραμματεία, τοὺς ἀρχαίους ὄχι, ἑλληνες συγγραφείς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν θὰ ὑπῆρχε τίποτε σχεδόν σῆμερα, ἂν στὰ ἐργαστήρια τῶν μοναστηριῶν οἱ ἄλλοικοὶ ἢ λόγιοι μοναχοί, αὐτοὶ γιὰ τοὺς ὁποίους ἐκφράζεται περιφρονητικὰ ὁ κ. Δρόσος, δὲν ἀντέγραψαν συστηματικὰ π.χ. τὸν Ὀμηρο, παραβλέποντας τίς ἀναφορὲς στὴν ἀρχαία θρησκεία, τὸν Πλάτωνα, παρὰ τὴν ἀντιβιβλικὴ τὸν κοσμοθεωρία ἢ τὸν Ἀριστοφάνη μὲ τὴν ἀκατάσχετη βωμολοχία του. Ἐπειδὴ συμβαίνει νὰ ἔχω κάποιαν ἐπαφή μὲ τὴν ἐπιστήμη τῆς Παλαιογραφίας, διαβεβαιώνω τὸν συνεργάτη σας ὅτι στὰ κωδικογραφικὰ σημεῖα τῶν Βυζαντινῶν χειρογράφων αὐτοὶ οἱ ταπεινοὶ χειρῶνακτες, τελειώνοντας τὸ ἐπιμοχθὸν ἔργο τους, ἐξέφραζαν καί τὴν τόσο παρεξηγημένη ἐποχὴ τους μὲ τὸ νὰ μὴν παραλείπουν νὰ ζητήσουν τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἀντέγραψαν κείμενα ἀρχαίων Ἑλλήνων ἢ βίους ἁγίων! Καί πόσα θὰ γνωρίζαμε γιὰ τοὺς συγγραφεῖς αὐτοὺς χωρὶς τὸν μόνον ἐπιφανῶν κληρικῶν, ὅπως Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ὁ Πατριάρχης Φώτιος, ὁ Καισαρείας Ἀρέθας, ὁ Θεσσαλονικῆς Εὐστάθιος κ.λπ.;

Ἐν τέλει ἡ Ἐκκλησία ἀγιογράφησε καί ἀρχαίους ἑλληνες συγγραφείς, τὸν Πλάτωνα, τὸν Πλούταρχο, τὸν Πυθαγόρα, τὸν Σόλωνα κ.λπ. στοὺς ἐξωνόρθους τῶν μοναστηριῶν κοντὰ στοὺς Προφῆτες. Οἱ εἰκόνες αὐτῆς ὑπάρχουν στὴν Ἑλλάδα καί στίς ἐξωτερικὸς γιὰ νὰ ἐλέγχουν κάποιους ὄψιμους καί μάλλον περιέργους σύγχρονους φανατισμοὺς.

Γ'. Ἐκτός τούτων, χωρὶς ἀμφιβολία πάλι, ἡ Ἐκκλησία ἔσωσε κατὰ λέξιν τὸν ἑλληνισμὸ, μὲ τὴν ἔννοια πλέον τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους (τοῦ Γένους!), κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅσοι ἀπόλασαν τὴν Ἑθνησίαν τους ὄχι μόνον ἐχάθησαν γιὰ τὸ ἔθνος ἀλλὰ κατέληξαν νὰ γίνουν καί ἄσπονδοὶ ἐχθροὶ του, ὅπως π.χ. οἱ γενίτσαροι. Ἀντιθέτως ἄρκετοὶ λησμόνησαν τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἀλλὰ διετήρησαν τὴν ἐθνικὴ τους συνείδηση, διότι δὲν ἔχασαν τὴν Ὁρθόδοξὴ πίστι τους. Παράδειγμα οἱ ἐκ τῆς παρὰ τὴν Σινώπην Μπάφρας «Μπαφραλήδες» καί οἱ ἐκ Καππαδοκίας «Καραμανλήδες». Πόσο ἐξ ἄλλου ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τρίτης ἢ τετάρτης γενεᾶς τῶν ἑλλήνων τῆς διασπορᾶς θὰ εἶχαν διατηρήσεις τὴν συνείδηση τῆς καταγωγῆς των χωρὶς τὴν παρουσία κοντὰ τους τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, μὲ ὅλες τίς ἀδυναμίες τῶν ἐκπροσώπων τῆς;

9. Ἐπειδὴ ὅλα αὐτὰ εἶναι γενικῶς γνωστά, δὲν θὰ ἔκανα τὸν κόπο νὰ συντάξω τὸ παρόν, ἂν δὲν ἐγνωρίζα ὡς ἐκπαιδευτικὸς τὴν δημαγωγικὴ δύναμη πού ἔχουν οἱ ἀντίθετες ἀπόψεις μεταξὺ τῶν ἐιδικῶν καί ἰδίων τῶν νέων. Αὐτὸ συμβαίνει, διότι, ὅπως παρετήρησε καί ὁ Leibnitz, οἱ

ἄνθρωποι θὰ ἀμφισβητοῦσαν ἀκόμη καί τὴν Γεωμετρίαν, ἂν ἐπιχειροῦσε ποτὲ νὰ καθορίσῃ τρόπο ζωῆς!

Ἐδῶ νομίζω πὸς εἶναι ἀνάγκη νὰ σημειώσω ἀκόμη ὅτι δὲν ἄρκει νὰ κηρύσσουμε *urbi et orbi* τὸν «ἑλληνισμὸ» γιὰ νὰ εἶμαστε «ἑλληνες», ἀφοῦ τὸ ὄνομα αὐτὸ ἀφορᾷ μᾶλλον τὴν «παίδευσιν» παρὰ τὴν καταγωγή, ὅπως ἔχει πρὸ πολλοῦ παρατηρήσει ὁ Ἰσοκράτης. Εἶμαστε λοιπὸν ὑποχρεωμένοι, ὑπὸ τὸ βάρος αὐτῆς τῆς ἰδιότητος τὴν ὁποία διεκδικούμε, νὰ ἐφαρμόσουμε τοῦλάχιστον τὸν βυσιικό κανόνα τοῦ «ἑλληνισμοῦ», νὰ μὴν παραβαίνουμε δηλαδὴ λόγῳ καί ἔργῳ τὴν ἀρχὴ τοῦ ἀφαντίστου ἑλληνικοῦ «μέτρου». Κατὰ συνέπειαν δὲν ἀρμόζει καί νὰ ὀμιλοῦμε καί μάλιστα νὰ γράφουμε («scripta manent») ἀκρίτως περὶ παντός τοῦ ἐπιστητοῦ, ὅταν ὁ σοφώτερος τῶν ἑλλήνων ἀπεφάνθη ὅτι «οὐδὲν οἶδεν». Αὐτὸ στὸν Χριστιανισμὸ νομίζω πὸς λέγεται ταπεινοφροσύνη.

Οἱ ἄνθρωποι, κληρικοὶ ἢ λαϊκοί, στρατιωτικοὶ ἢ πολιτικοὶ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα μέχρι σῆμερα, ἐδῶ καί παντοῦ, δὲν ἔπαυσαν οὔτε θὰ παύσουν νὰ ἀσχημονοῦν πολλὰς φορές καί νὰ σκανδαλίζουσιν. Ἰδεολογίες καί θεωρίες θὰ ἐμφανίζονται, θὰ συγκρούονται, θὰ φανατίζονται καί ὕστερα θὰ λησμονοῦνται. Ἐχομεν χρέος βεβαίως «διὰ παιδευσιν» νὰ μελετοῦμε τὴν Ἰστορία καί νὰ ἀνοίγουμε τίς θύρας τῆς ψυχῆς μας στὸν διάλογο πού ζητεῖ τὴν ἀλήθεια. Εἶναι ὅμως ἀνόητο νὰ ἐπηρεάζουν τὴν ζωὴ μας ἀνυπερῆ ἀνθρώπινες συμπεριφορὲς καί τὰ τυχόντα ἐπιτόλαια θνησιγενῆ ἰδεολογήματα. Ἡ Ἐκκλησία στὸν τόπο μας σὲ ἑλληνικὴ γλῶσσα καί μὲ τρόπους ἑλληνικοὺς ἐξακολουθεῖ καί σῆμερα, ὅπως καί ὁ Ἄπ. Παῦλος, νὰ προβάλλῃ ὄχι μιὰ θεωρία, ἀλλὰ τὸ λυτρωτικὸ γεγονός τοῦ Πάθους καί τῆς Ἀναστάσεως, ὁ Ἰουδαίος μὲν σκάνδαλον, Ἑλλησὶ δὲ μοριάν!

ΚΩΝ. ΙΩ. ΔΑΛΚΟΣ

Φιλῶλογος, ἐπίτ. Λυκαίάρχης
Αἰγάλεω 28/5/2005

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ δικηγόρου κ. Βασιλείου Καρέλα

Ἐνα σῶλιό μου καὶ ἀπάντησι σ' ὅσα γράφει ὁ κ. Κοσμάς Δρόσος στα «Κανδυλιώτικα» στο υπ' αριθ. 47 φύλλο.

Κύριε Εὐσταθίου,

Στο τελευταῖο φύλλο τῆς πράγματι αξιολογῆς καὶ ἀξιέπαινης ἐφημερίδας σας «Τα Κανδυλιώτικα» πού ἐξακολουθεῖτε νὰ μου κάνετε τὴν τιμὴ νὰ μου ἀποστελλετέ διάβασα τὸ διελίδιο κείμενο τοῦ κ. Κ. Δρόσου «Ο ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ».

Οἱ στοχασμοὶ καὶ οἱ ἀπόψεις πού περιέχονται στο κείμενο αὐτὸ υποδηλώνουν ἄνθρωπο μὲ ἀπέραντη ευρυμάθεια καὶ ἱστορικὴ γνώση πού ἀφήνουν πρᾶγματι ἐκπληκτὸ τον ἀναγνώστη πού δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ συμφωνεῖ -ὅπως κι ἐγώ- μὲ τὴ συγκριτικὴ ἀντιπαράθεσι τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γραμματείας μὲ τὰ χριστιανικὰ κείμενα καὶ τὴ συμπεριφορὰ καὶ στάση τῆς νέας θρησκείας καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἀπέναντι στὴν παλαιὰ θρησκεία καὶ γενικά τον πολιτισμὸ πού ἔως τότε εἶχε δημιουργηθῆ στὸν ευρύτερο ἐλλαδικὸ χῶρο.

Κανένας ἀντικειμενικὸς καὶ καλόπιστος μελετητὴς τῆς ἱστορίας δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσει τὸ γεγονός ὅτι ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς πού επικράτησε στὴ νέα θρησκεία μετὰ τὴν ἰσχυροποίησι τῆς προζένησε ἀφάνταστι καὶ ἀνεπανόρθωτη καταστροφὴ στὸν ἀρχαῖο ἑλληνικὸ πολιτισμὸ σ' ὅλες τὶς ἐκφάνσεις (ποίησι, φιλοσοφία, τέχνη, ἀρχιτεκτονικὴ, ἀθλητισμὸ κ.λπ.) καὶ ὠδήγησε σὲ πνευματικὴ καὶ πολιτιστικὴ συρρίκνωση στο σκοταδισμό τοῦ μεσαιῶνα. Ἀκόμη κανένας δὲν μπορεῖ νὰ μὴ συμφωνήσει ὅτι παριστάμεθα καθημερινοὶ μάρτυρες τοῦ ἀφελθηνισμοῦ πού συντελεῖται στὴ χώρα μας σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς καὶ νὰ μὴ ἀνησχεῖ γι' αὐτὸ.

Σκοπὸς ὅμως τοῦ σημεῖωμάτῳ μου αὐτοῦ δὲν εἶναι νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ ἀλήθεια βαθυστόχαστο κείμενο τοῦ Κ. Δρόσου παρὰ μόνον στο κομμάτι ἐκεῖνο πού ἀναφέρεται σὲ καλλίτερο δικὸ μου δημοσίεωμα σχετικὰ μὲ τὴν ονομασία του νέου ευρύτερου (Καποδιστριακοῦ) Δήμου ὡς Δήμου Λεβιδίου καὶ ὄχι ὡς Δήμο

Ορχομενοῦ ὅπως ἐπιμένουν ορισμένοι κύριοι ἐκ Κανδύλας καταγόμενοι.

Με καθυστέρησι ἐξί σχεδόν χρόνον ὁ κ. Δρόσος σχολιάζει καὶ μάλιστα μὲ ἀνεπίτρεπτα καὶ ἀπαράδεκτα εἰρωνικὴ καὶ καταφρονητικὴ διάθεσι ὅσα στο δημοσίεωμα ἐκεῖνο ἀναφέρω ὅπως «...συμπεριφορῆς...καὶ στάσεις παιδρῶν πού ταιριάξουν μόνον σ' αὐτοὺς πού δὲν μποροῦν νὰ ξεπεζέψουν τὸ καλάμι...», «...συνθηματολογία ἐκχυδαίσμενης λαϊκίστικης πολιτικῆς, ...δικηγορικία (sic), φληναφλήματα, σαθρὰ σοφίσματα...».

Φοβούμαι πὸς ἄλλοι δὲν ἔχουν ἀφιπεύσει τὸν καλάμου καὶ ἐπιμένουν νὰ κινοῦνται καὶ μάλιστα ἀντίθετα πρὸς τὴν ροὴ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς πραγματικότητος.

Δὲν θὰ ἦταν καὶ σ' ἐμένα καθόλου δύσκολο νὰ ἀπαντήσω σ' ὅτι με ἀφορᾷ στὸν ἴδιο εἰρωνικὸ τόνο. Ὅμως δὲν τὸ κάνω γιὰτί πιστεύω ὅτι τὸ θέμα πού μας ἀπασχολεῖ καὶ πού ορισμένοι -ελάχιστοι θὰ ἔλεγα- Κανδυλαιοὶ τὸ ἔχουν ἀναγεί σε μείζον θέμα θέλει ρεαλιστικὴ καὶ ὄχι συναισθηματικὴ ἀντιμετώπισι.

Τὴν ἀντίθετη ἀποψη τὴν ἀντιμετωπίζουμε μὲ ἐπιχειρήματα καὶ μὲ ρεαλισμὸ καὶ ὄχι μὲ εἰρωνεία γιὰτί στὴν περίπτωσι αὐτὴ φαίνεται ὅτι μας λείπουν τὰ ἐπιχειρήματα.

Μέσα ἀπὸ τέτοιο ρεαλιστικὸ καὶ ὄχι παραμορφωτικὸ πρίσμα ἀντιμετωπίζει τὸ ἴδιο θέμα ὁ συμπατριώτης τοῦ κ. Δρόσου ὁ κ. Σπ. Γ. Βαρδουκιώτης (σε σχετικὸ δημοσίεωμά του στὴν ἐφημερίδα «Ὀδὸς Ἀρκαδίας» φύλλο 85, Ἰούνιος-Ἰούλιος 2001, καὶ θὰ ἦταν χρησιμο στὸν κ. Δρόσο νὰ τὸ διαβάσει).

Κατὰ τὴν ἀποψη μου ἡ ονομασία ορισμένων νέων Δήμων μὲ ἀρχαία ονομασία ευτυχῶς σὲ περιορισμὸ ἀριθμὸ ἦταν μᾶλλον ατυχῆς. Ποιοὶ καὶ πόσοι ἀπὸ τοὺς Δημότες τοῦ Δήμου μας (Λεβιδιώτες, Κανδυλαιοὶ κ.λπ.) γνωρίζουν ποίος εἶναι ὁ Δήμος Σκυριτίδος, Τρικολώνων, Φαλανθοῦ, Τηφορέας, Κορυθίου -γιὰ νὰ περιορισθῶ στὸν Ἀρκαδικὸ χῶρο- καὶ ποίος παλιῆς κοινότητες περιλαμβάνει ἢ σὲ ποιο Νομὸ εἶναι ὁ Δήμος Τοπεῖρου, σὲ ποιο χάρτη θὰ τον ἀναζητήσουμε.

Ἀκούοντας ὅμως ἡ διαβάζοντας γιὰ Δήμο Δημητσάνας, Βυτίνας, Λεβιδίου καὶ αὐτὸς πού ἔχει ελάχιστες γεωγραφικῆς γνώσεις καταλαβαίνει ἀμέσως πὸς «ἀφρτεῖ» τὴν πρῶην κοινότητα π.χ. Δάρα τοῦ Δήμου Λεβιδίου.

Οὔτε θὰ διατηρήσουμε τὴν ἱστορικὴ μας μνήμη καὶ θὰ ἐμβαθύνουμε στὴ γνώση τῆς ἱστορίας μας μέσα ἀπὸ ἀρχαῖες ονομασίες τῶν Δήμων.

Ἄλλου πρέπει νὰ ἀναζητήσουμε καὶ νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὴν κακοδαιμονία μας, τὴν λεξίπενία μας καὶ τὴν ἐπιδημικὴ ἔως ἀνύπαρκτη γνώσι τῆς ἱστορίας μας καὶ τον ἀφελθηνισμὸ τῆς γλῶσσας μας.

Πέραν ὅμως τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ κείμενο τοῦ κ. Δρόσου περιέχει ἀλήθειες ἀτράνταχτες μὲ τίς οποίες καὶ συμφωνοῦμε, σὲ ορισμένα σημεία ὡστόσο διατυπῶνε ἄσχετους καὶ ατυχῆς συσχετισμοὺς ὅπως στο σημείο πού ἀναφέρεται στὴ δικὴ μου διατύπωση γιὰ τὴν Πεμπουσία τῆς Δημοκρατίας. Γράφει: «...μέσω των νομοθετῶν μας... πού τους ορκίζει ἡ Ἐκκλησία στο ὄνομα ὅλων των πολιοῦχων τῆς Ἑλλάδας γιὰ νὰ φυλάνε Ἐρμοπύλες... μὲ τὸ νὰ θάπτουν τοὺς ὁποίους Ορχομένους». Δηλαδὴ σημασία γιὰ τον κ. Δρόσο ἔχει στο

ὄνομα πού ορκίζονται οἱ Νομοθέτες ἢ στο τι καὶ πὸς νομοθετοῦν; Καὶ τι θὰ ἄλλαξε ἀν ορκίζονταν στο ὄνομα του Δία ἢ του Βούδα; Ἀναιρείται ἡ οὐσία τῆς Δημοκρατίας ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ορκωμοσία γίνεται στο ὄνομα ὅλων των πολιοῦχων τῆς Ἑλλάδος -ἀν καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι ἀκριβῆς ἀφοῦ ἡ ορκωμοσία γίνεται στο ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος- καὶ ὄχι στο ὄνομα κάποιου ἄλλου καὶ δὲν μας λέγει ποιοῦ;

Καὶ γιὰτί νὰ θεωρήσουμε ὅτι οἱ Νομοθέτες ἔθασαν τοὺς Ορχομένους ἀφοῦ δὲν ονόμασαν τὸ νέο Δήμο Δήμο Ορχομενοῦ ἀλλὰ Δήμο Λεβιδίου; Ὑπῆρχαν τάχα στὴν πραγματικότητα Ορχομενοὶ στα νεώτερα ἑλληνικὰ χρόνια μὲ Ορχομένια συνείδησι καὶ αὐτὴν τὴν κατάρτησι ὁ Νόμος πού ὅρισε τὴ συνένωσι Δήμων καὶ Κοινοτήτων σὲ ευρύτερους Δήμους καὶ «έθαψε τοὺς Ορχομένους»;

Αὐτὰ δὲν εἶναι σοβαρὰ πράγματα. Ἡ προσήλωσι καὶ ἐπιμονὴ σ' αὐτὰ δὲν εἶναι παρὰ μιὰ στεῖρα πεισματικὴ ἐμμονὴ ἀπὸ τὴν ὁποία κατατρύχονται ελάχιστοι πιστεύω ἀπὸ τοὺς Κανδυλιώτες οἱ ὁποιοὶ οὔτε καὶ κατοικοῦν τὸ χῶρο αὐτὸ. Τους πολλοὺς πού ἐμειναν ἐκεῖ «γὰ νὰ φυλάνε Ἐρμοπύλες» τὸ τελευταῖο πού τους ἐνδιαφέρει εἶναι ἀν θὰ λέγονται Ορχομένιοι. Ἐχομεν σοβαρότερα προβλήματα πού τους ἀπασχολοῦν καὶ πού καθημερινὰ

ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἐπίλυσή τους.

Φαίνεται ἀκόμη ὅτι ὁ κ. Δρόσος διαθέτει καὶ φοβερῆς μαντικῆς ἱκανότητες ὡστε νὰ ἀντιληφθεῖ αὐτὸ πού προσπάθησα νὰ ἀποκρῶσω στο προηγούμενο γραφτὸ μου. Ἐγὼ τίποτα δὲν προσπάθησα ὅπως γράφω νὰ ἀποκρῶσω καὶ τότε καὶ τώρα. Ἡ θέση μου εἶναι σαφῆς καὶ τὴ διατυπῶνω καὶ τότε καὶ τώρα εὐθέως καὶ ἐυθαρσῶς χωρὶς λογικοὺς ἀκροβατισμοὺς καὶ στεῖρες οπισθοδρομήσεις.

Ἀκόμη ἀναγράφει ὅτι θὰ ἔκανε καὶ τὸν ποιητὴ (Καβάφη) ἀνάστατο ἢ ἀναφορὰ μου στο στίχο του «να φυλάνε Ἐρμοπύλες», μαντικῆς ἱκανότητες καὶ ἐρμηνεῖες καὶ γιὰ τοὺς ἔχοντες ἀποδημίσει, ποιητῆς μας.

Καὶ ἀφοῦ συνεχίζει καὶ μὲ τοὺς ὑπόλοιπους στίχους τοῦ ποιητῆ «...πὸς ὁ Εφιάλτης θὰ φανεῖ στο τέλος καὶ οἱ Μῆδοι ἐπιτέλους θὰ διαβούν» μονοπωλεῖ τὸ σεβασμὸ του πρὸς τον Βάρναλη καὶ τον Καβάφη. Ἄς μας ἐξηγήσει ποίος εἶναι γιὰ τὸ θέμα πού μας ἀπασχολεῖ ὁ Εφιάλτης καὶ ποιοὶ οἱ Μῆδοι πού ἐπιτέλους θὰ διαβούν. Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι παρὰ «ἔπειτα πτερόεντα» ἢ ἐπὶ τὸ ἀπλοϊκότερο λόγια τοῦ ἀέρα χωρὶς καμία ουσιαστικὴ ἀξία γιὰ τὸ θέμα πού ἀναφερόμαστε πέραν ἀπὸ αὐτὸ τῆς λογοτεχνικῆς ἀναλύσεως ποιητικῶν κειμένων σύμφωνα μὲ τὴν ἀντίληψη καὶ τὴν συναισθηματικὰ φορητισμένη διάθεσι τῶν ἀναλυτῶν.

Τελειώνοντας θέλω νὰ κάνω μιὰ ἐκκλήσι πρὸς ὅσους -ὅπως ὁ κ. Δρόσος- ἐπιμένουν ὅτι ὁ νέος Δήμος ἔπρεπε νὰ ονομασθεῖ Δήμος Ορχομενοῦ καὶ ὄχι Λεβιδίου, νὰ ἀφήσουν στὴν ἀκρὴ αὐτῆς τῆς ἀνευ σημασίας ἐμμονῆς καὶ τὰ δύο πιο μεγάλα χωριά του νέου Δήμου Κανδύλα καὶ Λεβίδι μὲ ὀμόνοια καὶ σύμψνοια νὰ χαράξουν τὴ μελλοντικὴ τους πορεία γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὴν προκοπή τόσο των δύο μεγάλων χωριῶν ὅσο καὶ του διευρυμένου νέου Δήμου.

Ἀθῆνα 8-6-2005

Μὲ ἐκτίμησι,
Βασίλειος Καρέλας

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Επιμέλεια Φάνη Σ. Δελνγιάννη-Μηλοῦτα

1. Ὁ Θεὸς μὲ τὸ δεξιὸ του χέρι μας καΐδεύει μὲ τὸ ἀριστερὸ του μας ἐπιμά ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ δυο μας ἀγκαλιάζει.
2. Γέρος χωρὶς ἀξιοπρέπεια εἶναι ὅτι ἡ γυναῖκα χωρὶς ντροπή.
3. Το γῆρας εἶναι οδυνηρὸ ὄχι διότι παύουν οἱ εὐχαριστίες, ἀλλὰ διότι σιγά-σιγά σβῆνουν οἱ ἐλπίδες.
4. Ἡ ἀνοίξι ἐρχεται γι' αὐτὸν πού ζέρει νὰ περιμένει.
5. Ἡ τύχη ἐφρκει κάποτε, ἴσως καὶ ὅταν κοιμόσαι. Ποτὲ ὅμως ὅταν ονειροπολεῖς.

ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΚΑΝΔΥΛΑΙΩΝ ΜΕΛΒΟΥΡΝΗΣ ΚΑΙ ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ «ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ»

Εν Μελβούρνη 16/04/2005
Προς το Διοικητικό Συμβούλιο και μέλη του συλλόγου Κανδηλαίων Αθηνών

Αγαπητοί συμπατριώτες από το Διοικητικό Συμβούλιο και μέλη του συλλόγου μας, σας στέλνουμε εγκάρδιους χαιρετισμούς.

Κατά πρώτον σας ευχαριστούμε για την αποστολή των εφημερίδων.

Η εφημερίδα για εμάς εδώ στην μακρινή Αυστραλία μάς είναι απαραίτητη, μας δίνει μεγάλη χαρά να μαθαίνουμε τα νέα του χωριού μας και των απανταχού συμπατριωτών μας. Τα συγχαρητήριά μας για την προσπάθεια και κόπο που καταβάλλετε για την έκδοσή της. Με την ευκαιρία αυτή σας στέλνουμε \$ 500,00 δολάρια για τη συντήρησή της.

Ο σύλλογός μας εδώ στη Μελβούρνη είναι ένας από τους πιο δυναμικούς συλλόγους της Αρκαδίας. Είμαστε ενωμένοι και πολύ αγαπημένοι οι συμπατριώτες. Το συμβούλιο έχει πάντοτε την συ-

μπάρσταση και την υποστήριξη των μελών μας γι' αυτό και εμείς είμαστε πολύ υπερήφανοι για τον Σύλλογό μας και τα μέλη μας.

Πρόσφατα είχαμε βραδιά ταβέρνας στις 9/04/05. Το κτήριό μας ήταν κατάμεστο με 400 άτομα!

Και το ευχάριστο είναι ότι είχαμε πολλά παιδιά. Για εμάς ήταν πραγματική χαρά.

Γιατί αυτά είναι το μέλλον

του συλλόγου μας. Σας στέλνουμε μία φωτογραφία από διήμερη εκδρομή με μέρους των Κανδηλαίων, την 16-8-2003, στο Σίντζι.

Εάν έχετε χώρο την δημοσιεύετε.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς εκ του διοικητικού συμβουλίου

**Η πρόεδρος
Εφη Πανοπούλου -
Παλαιολόγου**

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΩΝ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΝΔΥΛΑ

Από τον Πρόεδρό μας Πάνο Ευσταθίου

25η Μαρτίου στο χωριό μας.

Ευκαιρία η τετραήμερη αργία και είπα να κατέβω λόγω της γιορτής του Ευαγγελισμού στο χωριό, όπως και πολλοί άλλοι συμπατριώτες.

Περίεργη σύμπτωση η φετινή. Του Ευαγγελισμού, εθνική γιορτή και οι δεύτεροι χαιρετισμοί.

Εκείνο που με ενθουσίασε ιδιαίτερα ήταν που κατάφερα μετά από αρκετά χρόνια να είμαι στους χαιρετισμούς στο χωριό μου.

Στην εκκλησία αυτή τους Ταξιάρχες έμαθα μικρό παιδάκι, παπαδάκι, να αισθάνομαι βαθιά την κατανύξη της Ακολουθίας.

Μάλιστα με τον παιδικό μου φίλο Νίκο Δούκα στο τέλος της Ακολουθίας των Χαιρετισμών λέγαμε αυτός το «Ασπιλε Αμόλυντε» κι εγώ το «Και δος ημίν Δέσποτα».

Αφού πέρασε το γιορταστικό της Εθνικής Γιορτής έπεσε η νύχτα, οι χαιρετισμοί.

Τι νύχτα κι αυτή! Ένα περίεργο πράγμα νιώθει να τη γνωρίζεις.

Πάντα μυρίζει άνοιξη. Ό,τι και να γίνει.

Στον αέρα η μυρωδιά από τα διάφορα άνθη. Η υγρασία νότιζε γλυκά τη θύμησή μου...

Μνήμες από τη μακρινή παιδική μου ηλικία. Πόσο εύκολο να βρεθώ εκεί πίσω! Τι άλλαξε;

Ίδιος ο τόπος, ίδια η εκκλησία, ίδια αντηχεί η καμπάνα. Κι ο ύμνος στην Παναγία, παντού.

Στις ψαλμωδίες, στην ψυχή, στο νου...

Μόνο οι άνθρωποι εκείνης της εποχής λείπουν, αλλά, αφού δεν τους ξεχνάω, μάλλον αυτό δεν ισχύει.

Στο δρόμο για την εκκλησία πρώτος να ανοίξω με το μεγάλο κλειδί την παλιά πόρτα της εκκλησίας.

Είναι κι ο Παπάς. Ο Παπαχαράλαμπος των παιδικών μου χρόνων, με την μελωδική φωνή του. Στο τρεμουλιαστό φως των κανδηλιών το «Ευλογητός ο Θεός ημών» με πάει πάντα στο χτες.

Έτσι, για να νιώθουμε ζωντανή την παράδοση του τόπου μας...

ΣΤΕΦΑΝΗ ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ

Με την ευκαιρία της αποφοίτησής της από το Πανεπιστήμιο και των αρραβώνων της, η μητέρα της Παναγιώτα ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ το γένους ΛΑΓΟΥΔΑΚΗ, χαιρέτισε με τα παρακάτω λόγια τους καλεσμένους στη σχετική τελετή που έγινε στο ρεστοράν των συμπατριωτών μας αδελφών Γιάννη και Χρήστου Βαρδουνιώτη στο Νηπτόριτ, παρουσία 300 και πλέον καλεσμένων:

«Θέλω απόψε να σας καλωσορίσω και να σας ευχαριστήσω για την καλοσύνη σας να συμμεριστείτε μαζί με εμένα και την οικογένειά μου τη χαρά μας για τη διπλή επιτυχία της Στέφανης, της μοναχοκόρης και μόνης αδελ-

Σας ευχαριστώ.

Η Στέφανη μεγάλωσε χωρίς την καλή τύχη της φροντίδας και της αγάπης του πατέρα της. Ο πρόωρος χαμός του στέρησε τη Στέφανη από τη σπάνια αυτή ευλογία ενώ ταυτόχρονα υποχρέωσε εμένα να αναλάβω τις ευθύνες και των δυο γονέων, πράγμα για το οποίο και εγώ δεν ήμουνα προετοιμασμένη, όμως, να σας πω, ευλογήθηκα στη ζωή μου με μια εξαιρετική θυγατέρα και καλά παιδιά. Όλοι τους αγαπημένα αδέρφια. Ευχαριστώ τον Θεό γι' αυτό. Αυτή η ευλογία μας βοήθησε στην πάλη μας να επιζήσουμε και να επιτύχουμε.

Η Στέφανη, μεγαλώνοντας χωρίς πατέρα, αποδείχθηκε μια αξιόλογη και αξιοπρόσεκτη θυγατέρα. Σιγά-σιγά, αλλά σταθερά έφερε στην οικογένειά μας με την παιδεία της μια περισσότερο εξισορροπημένη σχέση μεταξύ μας και με την κοινωνία, κάτι που έλλειπε από τη δική μου σχολική υποδομή. Ναι, περάσαμε από όλα τα στάδια της ενηλικίωσης, από το στάδιο της νεαρής κοπέλας στο στάδιο της ώριμης γυναίκας. Εμείς οι γονείς ξέρουμε τι γίνεται σε αυτό το στάδιο της ζωής. Ιδίως στο στάδιο της εφηβείας κατά το οποίο τα παιδιά προσπαθούν να μεγαλώσουν τους γονείς τους. Ξέρετε ότι το στάδιο αυτό είναι απόλυτα σίγουρα ότι δεν θα είναι τόσο βλάκες όσο οι γονείς τους!!

Και για να συντομεύουμε, και εμείς, με τη σειρά μας, μάθαμε, ότι στο στάδιο της εφηβείας, εκείνο που πραγματικά φθειρείται πολύ πιο γρήγορα από τα παπούτσια είναι οι γονείς και οι δάσκαλοι!

Έτσι είτε αλλιώς δοκιμάσαμε λίγο από όλα. Αλλά θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι η πολιτιστική μας παράδοση και η μοναδική μας αδυναμία για παιδεία και μόρφωση έβαλε σύνορα στις απαιτήσεις και διεκδικήσεις σοφίας και παντογνωσίας και έτσι υποχρεώθηκα να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για το έργο που αναλαμβάνουμε να φέρουμε εις πέρας.

Απόψε, ως μητέρα, μετά από πολύχρονη χρεία, ευχαριστώ τον Θεό που βοήθησε την οικογένειά μας σε πολύ δύσκολες στιγμές, και ειδικά τη Στέφανη να τελειώσει το πανεπιστήμιο και ταυτόχρονα να αποφασίσει να αφοσιωθεί εφ' όρου ζωής στο παιδί που έγινε ο εκλεκτός της καρδιάς της! Οι ευχές μου να τους συνοδεύουν καθ' όλη τους τη ζωή.»

Συνδρομές στο ΣΥΛΛΟΓΟ

(Δημοσιεύονται ποσά άνω των 20 ευρώ)

Νικόλαος Μαρκάκης	50 ευρώ
Κορακιανίτης Σπύρος	30 ευρώ
Κανδαλέας Παναγιώτης του Ευαγ.	50 \$ Αυστ.
Κων/νος Μακαρούνης του Δημητρίου	30 ευρώ
Γιαννακοπούλου Θεοδώρα του Μιχαήλ	50 ευρώ
Παναγιώτης Χουντάλας του Βασιλείου	30 ευρώ
Σύλλογος Κανδυλιωτών Αυστραλίας	500 \$ Αυστρ.
Παναγιώτα Ζερβογιάννη - Λαγουδάκη	160 \$ Αμερ.
Χυσούλα Παπασπυρίδη	50 ευρώ
Ντίνα Εικοσιδέκα	25 \$ USA
Ανώνυμος	50 ευρώ
Κώστας Στεφ. Καρζής	20 ευρώ
Αναστάσιος Παν. Παϊσιόπουλος	50 ευρώ
Τρύφωνας Παρ. Σηρογιάννης	20 ευρώ

Πίστη, απιστία και πιστοποιητικά ηθικής

Του ΚΩΣΤΑ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Συγγραφέα, στελέχους του πρώην ΔΗΚΚΙ

Η Ορθοδοξία και η Χριστιανοσύνη έρχονται από πολύ μακριά και θα πάνε μακρύτερα. Και για το έθνος των Ελλήνων δεν είναι απλώς πίστη, είναι βαριά κληρονομιά, είναι εθνική προίκα, είναι κουλτούρα, είναι πολιτισμός, είναι πλούτος πνευματικός και ψυχικός, είναι τρόπος ζωής.

Και, καλώς ή κακώς, μας συνόδευε και στην ταυτότητα, για πάρα πολλές δεκαετίες, μέχρι που ο «καταλληλότερος» (που η ιστορία πλέον τον έγραψε με τα μελανότερα χρώματα) έλαβε το μήνυμα από τα αμερικανοεβραϊκά αφεντικά του: Αναγραφή θρησκευόμενος τέλος. Γεγονός που τον εξέφραζε... Το είχε δηλώσει, άλλωστε, δημόσια ο μισέλληνας Κίσινγκερ: Θα κτυπήσουμε τους Έλληνες μόνο αν τους βγάλουμε από την ψυχή τον πολιτισμό τους, την κουλτούρα τους και τη θρησκεία τους. Και ο «νάνος» πρωθυπουργός Σημίτης έσπευσε να εκτελέσει τις εντολές των δηλωμένων εκθρών του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας!

Ο Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, όπως είχε υποχρέωση ως κεφαλή της Ελλαδικής Εκκλησίας, αντιστάθηκε, με αποκορύφωμα τη συγκέντρωση των πιστών στο Σύνταγμα.

Τούτο ήταν αρκετό για να του κρυφθούν τον πόλεμο το σημερινό

ΠΑΣΟΚ, οι αριστεροδεξιοί του ΣΥΝ και κάποιοι «κουλτουριάρηδες» του απόλυτου τίποτα. Έφτασαν στο σημείο να ζητάνε και διαχωρισμό κράτους - Εκκλησίας, έτσι γενικά, αόριστα, ανώδυνα και ανεύθυνα.

Έφτασαν, μάλιστα, στο σημείο να χρησιμοποιήσουν αφ' ενός τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο, περιφέροντάς τον σε ελλαδικούς χώρους, κυρίως στο Αιγαίο, αφ' ετέρου πεντ' έξι δεσποτάδες, με αβυσσαλέο μίσος κατά του Προκαθήμενου, κύνοντας φαρμάκι από τα κανάλια, με τις γνωστές απαράδεκτες απαξιοτικές δηλώσεις τους εναντίον του.

Όσπου, εντελώς «τυχαία» και «ξαφνικά», έσκασε και η μπόμπα του κλήρου! Η μεγάλη «αποκάλυψη»! Και να κασέτες με ανήθικες εικόνες και διαλόγους, με βίβλες και αγοραπωλησίες, με εμπλοκές και διαπλοκές με Γιοσάκηδες, Βαβύληδες και άλλους παρδαλούς ρασοφόρους.

Και ενώ πράγματι το παμπάλαιο και σοβαρότατο θέμα της ηθικής και του πλουτισμού μερίδας του ράσου ταλανίζει κλήρο και λαό, το πήραν στην πλάτη τους όψιμα, εργολαβικά και αναδρομικά, δυο - τρεις έγκριτοι πράγματι δημοσιογράφοι, που πάνω από έναν μήνα τώρα πυροβολούν από τις εκπομπές τους τις λαϊκές

συνειδήσεις. Αλλά δεν ανακάλυψαν αυτοί την πυριτίδα.

Τους πλαισιώνουν στελέχη των ίδιων γνωστών πολιτικών χώρων και πολλοί γυρολόγοι του είδους, που όλοι τους υπερθεματίζουν.

Το γεγονός αθανάτουν και προβάλλουν τα γνωστά κέντρα, οι διαπλεκόμενοι, από τα κανάλια που ελέγχουν και με πρωτοσέλιδα από εφημερίδες που εκδίδουν. Και όλοι μαζί σπεκουλάρουν, διογκώνουν, συντηρούν και διαιωνίζουν το ζήτημα, πασχίζοντας να κλείσουν ανοιχτούς λογαριασμούς, αδιαφορώντας για τη ζημιά που προκαλούν. Ήδη αυτή άρχισε να διαφαίνεται στα Ιεροσόλυμα.

Ναι, να γίνει πλήρης και αποτελεσματική κάθαρση. Όχι όμως μ' αυτό τον ανορθόδοξο και απαράδεκτο τρόπο. Το θέμα είναι πάρα πολύ σοβαρό για τέτοιου είδους προβολή, κατανάλωση και διακομώδηση. Γι' αυτό, ήρεμα και πιο σεμνά. Άλλωστε, τα εκατομμύρια των χριστιανών είναι εδώ, παρόντα. Και θα επιβάλουν την κάθαρση με την απαιτούμενη αυστηρότητα, μέσα από τους ανανεωμένους θεσμούς, την αγάπη τους και την ακλόνητη πίστη τους προς την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδας.

(Δημοσίευση στην Εφημερίδα ΠΑΡΟΝ 20-3-2005 αριθ. φύλλου 646)

«ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ» ΣΤΗΝ... ΚΡΗΤΗ

Ο κ. Νίκος Ε. Μαρκάκης είναι δημοσιογράφος και κατάγεται από το Πετροκεφάλι Ηρακλείου Κρήτης. Είχα την χρυσή τύχη να τον γνωρίσω (για όσους τον θυμούνται στο χωριό μας), όταν, εργαζόμενος για ένα διάστημα ως μαθητής Γυμνασίου στην διάνοξη του δρόμου Κανδύλας - Σκοτεινής - Νεμέας, ήταν Γραμματέας στο κλημάκι της θής MOMA που έδρευε στην Κανδύλα (1969-1974).

Πρόκειται για έναν σπάνιας καλωσύνης άνθρωπο, προικισμένο με πολλές αρετές. Αλτρούσις, ανιδιοτελής, είχε μόνο φίλους όπου πήγαινε. Κατ' επιθυμία του θέλει να τον κατατάξουμε στους φίλους της Κανδύλας και μάλιστα όπως γράφει ο ίδιος το υλικό που μας στέλνει προς δημοσίευση είναι από το αρχείο του «Κανδυλιώτη φίλου και λάτρη Νίκου Μαρκάκη».

Μου έστειλε φωτογραφίες της εποχής εκείνης που έζησε στο χωριό μας και σταδιακά θα τις δημοσιεύουμε στα Κανδυλιώτικα. Αγάπησε και αγαπήθηκε από την Κανδύλα όσο κανένας άλλος.

Αγαπητέ Νίκο, να είσαι πάντα καλά. Οι συμπατριώτες μου Κανδυλιώται σε αγαπούν και σε θυμούνται πάντα.

Πάνος Χ. Ευσταθίου

Πρόεδρος Συλλόγου Κανδυλιωτών «Πρόδος»

Η επιστολή του κ. Μαρκάκη και η γνώμη του για «Τα Κανδυλιώτικα»

Πετροκεφάλι 2/5/05
Φίλιππε μου Πάνο
Χριστός Ανέστη

Δεν ευδύνομαι για την καθυστέρηση, αλλά η εφημερίδα με την άφθονη ύλη των ημερών!!

Έστω και αργά, αφιερώνω ένα σχόλιο στα «Κανδυλιώτικα» που μ' αρέσουν σαν ζωογόνο έντυπο και σαν ιηγή αναζωοπύρωσης μνήμης από τον καιρό που έζησα στο χωριό μας.

Στο εξής, να με κατατάξετε στους «Φίλους της Κανδύλας» και για μικρή ενίσχυση εσωκλείω 50 ευρώ. Οι φωτογραφίες είναι από την

εποχή εκείνη που δίνανε ζωή στον ανύπαρκτο δρόμο Κανδύλας - Σκοτεινής. Μπορείτε να τις δημοσιεύετε κατά καιρούς με συμπληρωματικά δικά σας σχόλια, πάντοτε με την ένδειξη: «Από το Αρχείο του Κανδυ-

Ο δημοσιογράφος κ. Νίκος Ε. Μαρκάκης

λιώτη φίλου και λάτρη Νίκου Μαρκάκη».

Με τον καιρό θα στείλω και άλλες για τους Κανδυλιώτες της Αυστραλίας.

Το ένα φωτοαντίγραφο είναι για το φίλο Νίκο Δούκα.

Με χαρά θα κριτικάρω όποιο βιβλίο ή άλλο έντυπο φθάσει στα χέρια μου και αφορά την όμορφη Κανδύλα και τους αγαθούς κατοίκους της που αγαπώ και θυμάμαι πάντα.

Πάντα στη διάθεσή σας
Με αγάπη για όλους σας
Νίκος Ε. Μαρκάκης

Φερέφωνο ενός γραφικού χωριού «Τα Κανδυλιώτικα» Του δημοσιογράφου Νίκου Ε. Μαρκάκη

Αλήθεια, πώς αλλάσονται οι καιροί; Από τους ντελάληδες στα μεγάφωνα και στη συνέχεια -«θύματα» και αυτά του εκουγχρονισμού- στα διάφορα έντυπα: εφημερίδες, περιοδικά, που στοχεύουν στο να ακού-

γεται πιο δυνατά και πιο μακριά η φωνή ενός μεμονωμένου ατόμου, μιας ομάδας και ακόμη ενός ολόκληρου χωριού!

Φερέφωνα υπήρχαν ανέκαθεν και θα υπάρχουν πάντα, μια και αποτελούν πάγιο τρόπο ευρύτατης μετάδοσης μιας άποψης και ικανοποίησης κάποιου σκοπού, μιας ανάγκης.

Μνήμες θυμούν από τα παιδικά μου χρόνια, τότε που ο τελευταίος ντελάλης του χωριού μου -Πετροκεφάλι Μεσαράς- ο αξέχαστος Νίκος Τοικνίκης, ο «Τρακοοάρης» όπως τον παρνομιάζαμε, προειδοποιούσε με τη θροντερή φωνή του: «Χωριανοί... Ακούστε χωριανοί για μια και τελευταία φορά. Αύριο θα πάμε να καθαρίσουμε το παλιό νεκροταφείο και όποιος δεν έρδει θα 'χει την κατάρα του Αη-Λευτέρη και θα πάρει σίγουρα το δρόμο για την κόλαση!»

Ήλθαν τα μεγάφωνα στην πλατεία, εκκλησία και σχολείο για να τα διαδεχθούν ή μάλλον τα συνδράμουν με τον καιρό σαν φερέφωνα οι διάφορες εφημερίδες και περιοδικά, οι σύγχρονοι εκφραστές συμπερόντων και αναγκών. Μέθοδος αρκετά αποδοτική όπως αποδείχθηκε από την εντατική διάδοσή της.

Ένα από τα φερέφωνα αυτά μας ήλθε ξαφνικά από την Πελοπόννησο σαν ένα χαριεπιστήριο μήνυμα προς τους «αδελφούς Κρήτες» αλλά και σαν μια αποκαλυπτική εικόνα του τρόπου ζωής ενός αρκαδικού χωριού.

«Τα Κανδυλιώτικα», μια ολιγοσέλιδη αλλά ζουμερή τρίμηνη περιοδική έκδοση του Συλλόγου «Πρόδος» των απανταχού κατοίκων της Κανδύλας, του γραφικού δροσόλουστου χωριού της επαρχίας Μαντινείας δεν είναι απλώς ένα φερέφωνο, ένας καθρέπτης των εξελίξεων, προβλημάτων, αναγκών και προσδοκιών αλλά και ένας φάρος που καθοδηγεί και συνενώνει τους «παρσιπόντες» την περιοχή του αρκαδικού αυτού χωριού.

Έντυπο υποδειγματικό σε κασέ και ταξινόμηση θεμάτων, καθρέπτης όλων των πλευρών της κοινωνίας της Κανδύλας: εξωραϊσμοί, αναβαθμί-

σεις, γάμοι, γεννήσεις, βαφτίσεις, θάνατοι, βιβλιοκρισίες, σωματειακά και επιτυχίες χωριανών μαθητών, φοιτητών, επιστημόνων και ξενητεμένων. Μια φωνή από την απομονωμένη και εγκαταλειμμένη επαρχία που έρχεται σαν ράπισμα κατά του υδροκέφαλου και μονοπωλιακού

με τα φιλόξενα αισθήματα, το θαυμάσιω ζωογόνο ανθρωπισμό τους και την κρητικοκρατία τους. Ένας Κρητικός ανάμεσα σε 1.300 Κανδυλιώτες!

Το ίδιο σκηνικό επαναλήφθηκε αργότερα στη μακρινή Αυστραλία, όπου παρέμεινα μερικά χρόνια και

25η Μαρτίου 1970

Μαθητές και μαθήτριες του Σχολείου και Γυμνασίου Κανδύλας, έτοιμοι για την παρέλαση. (φωτογραφία από τον κ. Νίκο Μαρκάκη)

κέντρου και σαν μια αυστηρή υπόμνηση: «Εδώ είμαστε και εμείς οι επαρχιώτες... Ελλάδα δεν είναι μόνο η Αθήνα!»

Πρωτεργάτης και στυλοβάτης του εντύπου ο δραστήριος, ακάματος και λάτρης της γενέτειράς του Πάνος Χρ. Ευσταθίου, ο οποίος με ένα εκλεκτό επιτελείο συνεργατών, μεταξύ των οποίων και ο Νίκος Δούκας, δίνουν μάχη εκ του συστάδην για την αναβάθμιση της Κανδύλας, συνένωση, συσπείρωση των όπου γης χωριανών τους.

Και τους δυο -Ευσταθίου και Δούκα- πρωτογόνισα μαθητούδια πριν από 35 χρόνια, την εποχή της εφάρτης Χούντας που από τη φορά των επαγγελματικών μου πραγμάτων, έζησα μια περίοδο στην Κανδύλα. Γνώρισα έτσι τον παλμό και τον τρόπο διαβίωσης των Κανδυλιωτών

γνώρισα αρκετούς άριστα εγκατεστημένους εκεί Κανδυλιώτες μετανάστες που μου επεφύλαξαν την ίδια υποδοχή και φιλοξενία.

Τα «Κανδυλιώτικα» επιβεβαιώνουν την άποψη ότι τα διάφορα φερέφωνα συμβάλλουν ώστε το γνήσιο φως να έρχεται από την επαρχία και να ανοίγει τα κλειστά μάτια των παραγόντων του κέντρου, να διαφωτίζει και υπογραμμίζει την ανάγκη για μέριμνα και στοργή προς τον πληθυσμό της υπαίθρου!

Θερμή ανταπόδοση και από μας τους Κρητικούς στο χαριεπιστήριο μήνυμα που μας έφεραν τα «Κανδυλιώτικα» και ευχές για ανοδική πορεία, σύμπνοια και συνεργασία των απανταχού Κανδυλιωτών για το μεγαλείο και την προόδο της γραφικής γενέτειράς τους.

Πετροκεφάλι, Απρίλης 2005

ΤΟ ΣΠΕΡΜΑ ΤΟΥ ΔΙΧΑΣΜΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 1946-1949 ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΚΑΝΔΥΛΛΙΟΥΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΥΟ ΠΑΡΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΦΑΝΗ Σ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ-ΜΠΛΟΥΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ 55 ΧΡΟΝΙΑ

από τους αντάρτες, σου έκοβαν το πόδι σαν αγγούρι, ο δε θάνατος αναπόφευκτος. Χιλιάδες στρατιώτες τα θύματα από νάρκες.

Τα βασικά κτηπήματα των ανταρτών εγένοντο τις πρωινές ώρες συνήθως 4-6 με αιφνιδιασμό από απρόσμενα σημεία. Πολλοί χάθηκαν από το Στρατό. Στην πορεία του χρόνου εφαρμόσαμε διάφορα συστήματα και τεχνάσματα ανάλογα με την μορφολογία του εδάφους ή του τόπου. Τις πρωινές ώρες ακόμη και από την 1 νυκτερινή όλοι στα χαρακώματα ή ταμπουρία πολύ σιωπηρά και με το χέρι στην σκανδάλη και αφού πλησίαζαν πολύ κοντά τα πολυβόλα, οι χειροβομβίδες, τα αυτόματα και έχοντας πάντα μεγάλη δύναμη πυρός, τα αποτελέσματα ήταν καλά. Η εξοικείωση σε κτύπημα ήταν τρόπος ζωής επί καθημερινής βάσεως. Η σύμπνοια, η αλληλοσύνη μεταξύ στρατιωτών, Δημοιριτών, Λοχαγών και του Διοικητού ήταν πάντα προϋπόθεση επιτυχίας σε κάθε πολεμική επιχείρηση. Όταν η διακεκριμένη και επιτυχημένη στα πεδία των μαχών ηγεσία του Στρατού μας κατόρθωσε και υποχρέωσε τους αντάρτες, «Δημοκρατικό Στρατό» όπως τον ονόμασαν, σε παράταξη μάχης στο Γράμμο, εκεί εγένετο η πιο αιματηρή σύγκρουση με την κατατρόπωση των ανταρτών που όσοι επέζησαν καταφύγαν στην Αλβανία. Όσο για τα θύματα, κατόμβη αίματος και από τις δύο πλευρές.

Κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου 1946-1949, οι ιστορικοί αναφέρουν νεκρούς από το Στρατό Αξιοματικούς και στρατιώτες 35.000. Από δε τους αντάρτες 12.500. Οι αγνοούμενοι, ανάπηροι, τραυματίες και από τις δύο παρατάξεις πολλές πολλές χιλιάδες.

Η ΚΑΝΤΥΛΑ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΚΑΝΤΥΛΛΙΟΙ

Σε αυτό το μακελειό της Πατρίδας μας η Κανδύλα μας είχε τραυματίες και νεκρούς 6 από το Στρατό και 2 από την άλλη παρατάξη. Οι

νεκροί είναι οι εξής: Από το Στρατό: 1. Έφεδρος Ανθυπολοχαγός Αθανάσιος Κ. Αγριοστάθης-Καλαμπάκας, ήταν στο 554 Τάγμα Πεζικού, έπεσε νεκρός στο όρος Μπέλες την 6-5-1949. 2. Ο Γεώργιος Ι. Κωστόπουρος. 3. Ο Ευάγγελος Δ. Λαρδίκος. 4. Ο Ελευθέριος Αν. Μερκούρης έπεσαν νεκροί σε ενέδρα των ανταρτών στην περιοχή Αράχθωβας Σφάρτης. 5. Ο Χρήστος Μ. Προκόπος μοναχογιός έπεσε τον Αύγουστο του 1948 στο ύψωμα «Κλέφτης» είναι κοντά στην Κόνιτσα, που το κράτησαν οι αντάρτες ένα μήνα με πολλούς νεκρούς από το Στρατό. Το Τάγμα μου έλαβε ενεργό δράση και με άλλες επιλεγμένες Μονάδες στην κατάληψη του πισώπλατα τη νύχτα. Ο τάφος του Χρήστου Μ. Προκόπου είναι στο στρατιωτικό νεκροταφείο στην Κόνιτσα (τον έχω επισκεφθεί). Ως γνωστόν, στο χωριό μας η Μάνα του είχε τραγικό τέλος. Ο πατέρας του, όπως έχω ακούσει «εξωδίκως» η μοίρα του έπαιξε το πιο άσχημο παιχνίδι «ατυχίας και τύχης». Οι κάτοικοι του χωριού μας γνωρίζουν περισσότερα από εμένα. 6. Ο Δήμος Π. Σαράντος μοναχογιός ήταν πάντα γελαστός και πολύ αγαπητός, έχω ακούσει ότι έπεσε νεκρός στη Λάκκα Σούλι -δεν είμαι βέβαιος-. Το Σούλι ήταν πεδίο αλληπάλληλων συγκρούσεων, ήταν παγίδα θανάτου. Από εκεί πέρασε το Τάγμα μου, είχαμε απώλειες νεκρούς και τραυματίες.

Από την αριστερά παρατάξη: 1. Ο Σταύρος Γιαννακόπουλος του Γενναίου. Ο πατέρας του ήταν από την Κανδύλα μας έμεναν στην Βόχα Κορινθίας. Ο Σταύρος κατά τη διάρκεια της Εθνικής Αντίστασης 1943-1945 ήταν αντάρτης. Επονίτης. Τον είχα γνωρίσει στο χωριό μας, ήταν στην ομάδα Θεάτρου, έπαιζαν θέατρο στο χωριό μας κατ' επανάληψη. Ήταν πολύ όμορφο παλκάρι. Το Μάρτιο του 1947 ζήτησε άδεια από την χωροφυλακή Κορινθίας γραπτή για να πάει Κανδύλα και Τρίπολη, όπου και του την

έδωσαν. Ήταν διαρκώς υπό παρακολούθηση. Φθάνοντας στην Κανδύλα με τα πόδια, την επομένη πήρε το λεωφορείο για Τρίπολη. Στη θέση αμπέλια εκεί κοντά στον Αγιοθανάση, η Χωροφυλακή μάλλον της Κορινθίου, σταμάτησε το λεωφορείο και τον συνέλαβαν, τον πήγαν στην Τρίπολη. Μετά από λίγο καιρό τον πέρασαν έκτακτο Στρατοδικείο με την κατηγορία «ως Στρατολόγο ανταρτών». Τον καταδίκασαν εις θάνατον.

Τότε «οι Στρατολόγοι και οι τροφодότες ανταρτών» μετά συνοπτική δίκη καταδικάζονταν εις θάνατον, και τους εκτελούσαν αμέσως. Τον Σταύρο Γιαννακόπουλο τον εκτέλεσαν την 2-2-1948, στο γνωστό τόπο εκτέλεσεως στην Τρίπολη. 2. Ο Κώστας Θεοφ. Ζιαζιάς (Κακλαμάνος) 1945-1947 έμενε στην Τρίπολη. Είχε περίπτερο. Ανάπηρος πολέμου με ποσοστό μεγάλης αναπηρίας. Λέγεται «ότι προσεχώρησε στους αντάρτες στο βουνό Μαίναλον». Το 1947-1949 εγένετο πολεμικές εκκαθαριστικές επιχειρήσεις από την 9η Μεραρχία. Αφού περικύκλωσαν ασφυκτικά όλο το Μαίναλο από άκρη σε άκρη και με κεραυνοβόλο επίθεση αρχές Μαΐου 1948 δεν γλίτωσαν ούτε τα πουλιά «λέγεται ότι σκοτώθηκε εκεί». Για την φονική μάχη του Μαίναλον αναφέρω περιληπτικά στο τρίτο βιβλίο μου.

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ - ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΙΜΗΣ

Αν κάποιος από όλα τα ανωτέρω κάτι περισσότερο γνωρίζει να μου γράψει ή να μου τηλεφωνήσει. Το τηλέφωνό μου υπάρχει και στα τρία βιβλία μου. Τέλος θα ήταν καλό οι Εφημέριοι του χωριού μας να τελέσουν ένα μνημόσυνο για τους πεσόντες του Εμφυλίου την 17 Αυγούστου, που έληξε ο Εμφύλιος με την πτώση του Γράμμου.

Τότε την ημέρα αυτή βρισκόμουν στην κορυφή του Γράμμου Κιάφα υψόμετρο 2.520. Ο Εμφύλιος ήτο αποτέλεσμα Διχασμού και αντιπαλότητας μεταξύ των δύο παρατάξεων που μας τον επέβαλαν οι «άσπονδοι φίλοι μας και σύμμαχοι Άγγλοι».

ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ σε όλους τους πεσόντες και από τις δύο παρατάξεις. «Ήταν όλοι τους καλοί Έλληνες».

Με την παρούσα εργασία μου δεν αποσκοπώ σε πολεμικές δάφνες ή άλλο τι, ειμή μονον α) Ιστορικά γεγονότα και β) ένα άλλο μνημόσυνο για όλους τους ξεχασμένους πεσόντες Κανδυλιώτους στον Εμφύλιο 1946-1949 (είμαι της 1 ΕΣΟ μαζί με 24-25 συγχωριανούς που υπηρετήσαμε 46 μήνες, περίπου τέσσερα χρόνια συνεχώς, χωρίς να μας δοθεί ποτέ άδεια στους περισσότερους. Κάνανε το καθήκον μας όπως το επέβαλαν οι συνθήκες της τότε εποχής της τραγελαφικής καταστάσεως).

Αν την παρούσα εργασία την έγραφα όταν απολύθηκα από το Στρατό προς το τέλος του 1949, θα ήταν πολύ διαφορετικότερη, καθ' ότι πολύ επηρεασμένος από τα τραγικά γεγονότα που έζησα από πολύ κοντά καθ' όλη την διάρκεια του Εμφυλίου.

Το τάγμα μου από το Νοέμβριο του 1946 έως τον Αύγουστο του 1949 είχε μεγάλες απώλειες νεκρούς και τραυματίες. Όποιοι έζησαν αυτή την τραγωδία, γνώρισαν τη φρίκη αυτού του Πολέμου. Συμμοριτοπόλεμο τον λέγαμε τότε. Πέρασαν 55 χρόνια στο μύλο της ζωής κύλησε πολύ νερό. Ο Εμφύλιος ήταν και θα είναι το πιο τραγικό λάθος που κάναμε ως Έθνος, όπως αναφέρω στο νέο μου βιβλίο εκδόσεως 2004. Η ευθύνη βαρύνει εξ' ολοκλήρου τις τότε πολιτικές ηγεσίες της χώρας μας. Σταύρωσαν τα χέρια τους και έβλεπαν με απάθεια την αιματοχυσία του Έθνους.

Ο ΑΝΤΑΡΤΟΠΟΛΕΜΟΣ - ΟΙ ΦΟΝΙΚΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ

Το σπέρμα του διχασμού υπήρχε και στις δυο κυρίαρχες πολιτικές παρατάξεις, δεξιούς και αριστερούς. Είχα την τύχη αλλά και την ατυχία να βρίσκομαι διαρκώς σε όλα αυτά τα χρόνια στον κεντρικό πυρήνα των συμπλοκών και πολεμικών γεγονότων. Η τέχνη του ανταρτοπολέμου δεν διδάσκεται, αλλά αποκτάται στην πορεία των συγκρούσεων. Δεν είχε μέτωπο, δεν είχε παράταξη δυνάμεων. Είχε όμως φονικές συγκρούσεις σε απρόσμενα σημεία σε τόπους την μέρα και την νύχτα, ενέδρες -χοσιές τις έλεγαν το 1821-. Ο αιφνιδιασμός ήταν το κυρίως όπλο αμφοτέρων. Οι δρόμοι, τα μονοπάτια, οι βρύσες γεμάτα νάρκες προσωπικού

ΚΑΝΤΥΛΛΑΙΚΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Οριζοντίως

1. Και η... τον άντρα της με τουςπραματευτάδες - Δοτική άρθρου.
2. Στα δικαστήρια δίδεται επί του Ιερού Ευαγγελίου - Δοτική πληθυντικού ερωτηματικής αντωνυμίας.
3. Συγγενής εξ αγχιστείας, ή γυναικάδελφος.
4. Αυτές έχουν τα μάτια της πέριδας.
5. Γραφική παράσταση της ακουομέτρησης.
6. Λατίνων πράγμα - Συνοδευτικό... ομίλου.
7. Όμοια φωνήεντα - Παλιότερα «ΑΙ ΤΙΜΑΙ» είχαν την «τιμή» και τη «λογική» να είναι «τοιαούται».
8. Κωνσταντίνος βαφτίστηκε - Ένα δέντρο (αντιστρ.).
9. Ο πατέρας ή η μητέρα κατ' επέκταση ο γενάρχης (αντιστρ.) - Έτσι αρχίζεις να είσαι ...νηφάλιος.
10. Προτρέπει - Αυτό κινούνται αενάως.
11. Τη θητεία τους υπηρετούν.
12. Και τέτοιο επίδομα δίδεται. - Μία τέτοια εκφράζει κάτι το στιγμαίο.

Καθέτως

1. Το «σήκωναν» και το «χόρευαν» εις υγιάν των νεονύμφων. - Σ' αυτήν γίνονταν τα γιορτοφόρια.
2. Αγγλική διάζευξη - Δεικτική αντωνυμία.
3. Για την ποιμενική αυτή εργασία έχουν γραφτεί οι πιο ωραίοι σκοποί - Ρωτάει - Προσωπική αντωνυμία.
4. Έτσι αρχίζεις να λύνεις τον ...κόμπο - Δύναμης... αρχή - Και μάτι... βγάζει.
5. Επιθυμητός το καλοκαίρι - Με το μυαλό μας (Επίρ.).
6. ΟΚΓ - Και έτσι απεκαλείτο η καθαρεύουσα (Γεν.).
7. Το λυκόφως (Αντιστρ.) - Έτσι αρχίζεις να κάνεις... κτήματα.
8. Το Πάσχα σφάζεται (καθαρ., γεν., αντιστρ.) - Έτσι... η αστία.
9. Η ενωμένη κατά το στήθος με άλλη εκ γενετής - Αγώνων ... κατάληξη.
10. Με ατμό κινούνται αυτά (Εναρθρ.).
11. Δεν πεθαίνει εύκολα (Ενάρθρ.) - Και τέτοια αστέρια υπάρχουν αλλά, κατ' ένα λαϊκό άσμα, και καράβια.
12. Με το ... και με το σεας - Ο μη ακριβής προσδιορισμός (Θηλ. - αντιστρ.).

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΚΑΝΤΥΛΛΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

(Συνέχεια από τη σελ. 4)

Τον δεύτερο με Μανιάτη. Από αυτόν το γάμο (λες και μια γονιδιακή σύμπραξη συνεργασίας) γεννήθηκε ο ΜΕΠΙΣΤΟΣ. Ο Βασίλης ο ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ.

Ο τρίτος γάμος ήταν ένα επεισόδιο. Από βραδής βρέθηκε παντρεμένη κίπου στη Φρουσιούνα ή στο Μπογιότι και το πρωί αχάραγα ήταν πάλι στην Καντύλα.

Λένε πως πλάκωσε τον άντρα της στο ξύλο.

Φορτώθηκε μια ξυλοκασέλα με τα υπάρχοντά της και ολονυχτίς από τα Γούπατα βρέθηκε στο χωριό.

Ρωτώντας ένα Κυριακάτικο πρωινό τον Καλομοίρη για τη μάνα του, αισθάνθηκα πως του δημιούργησα αμηχανία.

Ακολούθησε στιγμιαία σιωπή...

Και ξαφνικά: ΡΕ, ΤΙ ΛΕΤΕ, ΡΕ ΠΑΙΔΙΑ! Ήταν η Καλομοίρη κυματιστή έκφραση, που ανάδευε στο χώρο και δρομολογούσε το λόγο του.

- ΡΕ, ΤΙ ΛΕΤΕ, ΡΕ ΠΑΙΔΙΑ!
Που λες Βασίλη μου, καλό μου παιδί, απ' ούλα τα ζώα, μόνο τα γίδια βρίσκουν το σότ τους και πάνε μονταριά.

- !!!!!
- Ούλοι οι άνθρωποι έχουν την ιστορία τους... μηδενός εξαιρουμένων.

Και ευτυχώς!
Η ζωή δεν είναι μόνο μέλι. Είναι και ξινή είναι και πικρή. Και ούλοι έχουν τα πάθη τους. Άλλος τις γυναίκες, άλλος τα χαρτιά, άλλος τα

γράμματα, άλλος τη δουλειά!

Τον άκουγα... Μα 'δω προσπάθησα ν' αρθρώσω λόγο. Με πρόλαβε.

- Δεν μιλώ για τον κόσμο. Μιλώ για δαύτους! Και χαιρόμαι, Βασίλη μου, καλό μου παιδί, που τους ακούς. Μα... και να τους κουβεντιάσεις (εννοούσε να τους ιστορώ).

Θαύμαζα τον απλό τον τρόπο και τη διαλεκτική του σκέψη και θυμόμουν την προτροπή του ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ για το «ΧΡΕΟΣ» απέναντι στους προγόνους μας:

Πρώτο χρέος είναι να μοιλοιστούμε με τις διδασχές τους.

Δεύτερο χρέος είναι να τις κατανοήσουμε. Και

Τρίτο χρέος είναι να τις μεταδώσουμε στις επόμενες γενιές.

Μα για την ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ, όπως και θα καταλάβατε, θ' αφίσουμε το μύθο να τη συνοδεύει.

Τελειώνοντας μ' αυτή την κατά τη γνώμη μου περίφημη γενιά, να της αφιερώσουμε ένα σπουδαίο και σπάνιο τραγούδι, που λίγο πολύ της ανήκει.

Η ΜΑΝΗ

Αστράφτει η Μάνη και θρονιά
στην Αρκαδιά* χιονίζει.
'Κείνο δεν είναι άστραμα,
'κείνο δεν είναι χιόνι.
Τζιτζίκας κάνει 'να κακό
μα 'να κακό μεγάλο,
Τζιτζίκας καίει τα χωριά.
* Αρκαδιά = Κυπαρισσία.

Αποχαιρετιστήριος λόγος από τον Πρόεδρο του Συλλόγου Π. Ευσταθίου στην σορό του Στέλιου Ξηρογιάννη

Αγαπημένε μας συμπατριώτη και φίλε Στέλιο,

Τούτη τη δύσκολη και βουβή ώρα, που όλα φαντάζουν αμήχανα στο χαμό σου και τα λόγια περιπετούν, με μεγάλη προσπάθεια και κόπο θα καταφέρω να σ' αποχαιρετίσω για τελευταία φορά, εκ μέρους μου και εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου των εν Αθήναις και απανταχού Κανδυλιωτών «η Πρόοδος».

Σε ξέραμε σαν απλό συμπατριώτη, αλλά μέσα από την συνεργασία μας στο Δ.Σ. του Συλλόγου μας, ξεχωρίσαμε και άλλες σου ικανότητες, γιατί πάντα και πάνω απ' όλα, έβαζες πρώτα, το καλό και την πρόοδο του αγαπημένου μας χωριού, πάντα είχες μια καλή ιδέα που είχε σχέση με την ανάπτυξη του.

Σκοπός σου πάντα η εξυπηρέτηση του Καντυλαίου.

Παράλληλα με τις πολλές επαγγελματικές σου ασχολίες δεν παρέλειπες να έρχεσαι συχνά στο χωριό και σαν Τοπικός Σύμβουλος, και μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου, να ενδιαφέρεσαι για τα πολλά

προβλήματα του τόπου μας.

Μας αφήνεις τις καλύτερες αναμνήσεις για την άποψη συνεργασία που είχαμε.

Ο χάρος όμως είναι αδιάτακτος και δεν συγκινείται δυστυχώς από τέτοια και σου 'κοψε το νήμα της ζωής σε μια ηλικία νιότης, προσφοράς και δημιουργίας για την πολυμελή οικογένειά σου και την κοινωνία γενικότερα.

Εμείς οι συνεργάτες και φίλοι σου Κανδυλιώτες από το Σύλλογο, το μόνο δυστυχώς που μπορούμε να κάνουμε είναι να ευχηθούμε στη γυναίκα σου, στα παιδιά σου, γονείς σου και αδέρφια σου την εξ' ύψους παρηγορία.

Να είναι ελαφρύ το κόμα της Κανδυλιώτικης γης που σε λίγο θα σε σκεπάσει.

Υπόσχεσή μας η παντοτινή θύμηση
Καλό σου ταξίδι

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΠΑΝΟΥ ΚΩΝ. ΚΡΙΝΗ

«Η ορφανιά, η ξενιτειά
και η λύπη είναι τα τρία.

Κείνα τα τρία ζυγιάστηκαν
σ' ένα θαρύ στατέρι

Και βρέθηκαν θαρύτερη η ξενιτειά

Βαρύτερα τα ξένα»

Και τα τρία αυτά ανθρώπινα δεινά τα δοκίμασες

Πάνο, ξάδερφέ μου, αγαπημένε.

Η λύπη ήρθε γρήγορα όταν έχανες τον πατέρα σου από φονικό μαχαίρι και έτσι ήρθε και η ορφανιά όταν ήσουν δεν ήσουν 7 χρονών παιδί και με την αδελφή σου Βασίλω -10 χρονών τότε κοριτσάκι- πορευτήκατε έναν ατελείωτο Γολγοθά με μια μάνα ανήμπορη να σας προσφέρει χέρι βοήθειας, γιατί κι αυτή βαριά τραυματισμένη ήταν επί ένα χρόνο αρκετό καθηλωμένη στο κρεβάτι του πόνου.

Βεβαίως στον πόνο και στην συμφορά σας οι συγγενείς δεν έμειναν αμέτοχοι. Στάθηκαν κοντά σας, όπως ο αειμνηστος πατέρας μου και εμείς τα μεγαλύτερα ξαδέλφια σου και ιδίως τ' αδέρφια μου Κώστας και Ελένη, καθώς και άλλοι και κατ' αυτόν τον τρόπο ανθρωπήκατε και πήρατε την τύχη σας στα χέρια σας. Μεγαλώσατε με ήθος, που περιόσευε η ευγνωμοσύνη και η αναγνώριση.

Θυμάμαι τη συνάντησή μας στο σπίτι σου στο Τορόντο το 1984 με πόση λαχτάρα με υποδέχτηκες κρατώντας συντροφιά της κατόικτης μητέρας σου, ενώ δε σταματούσες ν' αλληλογραφείς με τον πατέρα μου, ο οποίος με συγκίνηση μου έδειχνε τα

γράμματα σου, τα οποία διάβαζε ξανά και ξανά δυνατά για να τα ακούμε και οι λοιποί της οικογένειας. Μεγάλωσες Πάνο, και πήρες την ευθύνη της οικογένειας επάνω σου. Φρόντισες για την αποκατάσταση της αδελφής σου και όταν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου πήρες την μεγάλη απόφαση. Την απόφαση του γάμου. Παντρεύτηκες την εκλεκτή Ελισάβετ και βρεθήκατε όπως χιλιάδες Ελληνόπουλα μακριά στα ξένα. Έτσι δοκίμασες το τρίτο, κατά τον λαϊκό ποιητή δεινό, την ξενιτειά. Βρέθηκες στον μακρινό Καναδά, στην πόλη Τορόντο και εκεί έβαλες τα δυνατά σου για δημιουργία και προκοπή. Δε σε κλόνισαν το βάρος και η πίκρα, που σου δημιουργεί η αφιλοξενία της ξένης χώρας.

Ευτυχισες με την σύντροφό σου να δείτε τρία παιδιά: τον Κώστα, την

Ντίνα και τη Φώτο.

Τώρα όμως τ' αφήνεις χωρίς την παρουσία σου και κλαίει και οδύρονται, γιατί δε θα σε ξαναδούν. Επίρρε τον δρόμο εκείνο, που γυρισμό δεν έχει. Γιατί από το υπερπέραν ουδείς γυρίζει.

Πάνο, ξάδελφέ μου, πορευτήκατε μια ζωή με οδύνες! Όμως στάθηκες ακέραιος, ακλόνητος, αταλάντευτος, χωρίς μικρότητες και απαξιώτιστους.

Έχαιρες εκτίμησης και συμπάθειας όλων που σε γνώριζαν, γιατί ήσουν από εκείνους που έδιναν και δεν έπαιρναν.

Κρατήθηκες εκεί στον μακρινό Καναδά επί 45 περίπου χρόνια όρθιος, παρόλο που δοκίμασθηκες από πολλά και ιδίως από την βλάβη της υγείας

Πάλεψες σαν τον Διγενή, με τον Χάρωνα στα μαρμαρένια αλώνια.

Δυστυχώς νικήθηκες!

Δυστυχώς βρέθηκες στο νεκρικό κρεβάτι σαν όλους τους θνητούς.

Το θλιβερό άγγελμα του θανάτου σου έμπεσε οδύνη τις ψυχές των ανθρώπων που σε γνώριζαν και συγκεντρωθήκαμε εδώ, γύρω από το φέρετρό σου, εκτός από τα παιδιά σου, την γυναίκα σου, την αδελφή σου και τους συγγενείς σου, ένα πλήθος φίλων και γνωστών για να σου πούμε το στεγνό ΑΝΤΙΟ!

Καλό κατευδίο αλησμόνητε και πολυαγαπημένε μας Πάνο.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Καντύλας, το Ελληνικό χώμα που θα σε σκεπάσει.

Αιώνια ας είναι η μνήμη σου!
ΦΑΝΗΣ ΣΤ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΚΑΝΔΑΛΕΠΑΣ

Κατακαλόκαιρο, έφυγε στις μία του Αλωνάρη 2005 με άδικο τρόπο μέσα σε ελάχιστες μέρες (ανεύρυσμα στο κεφάλι) ο αγαπητός μας συμπατριώτης και φίλος Χρήστος, «Ο Ξυλουργός», όπως τον αποκαλούσαμε εμείς οι φίλοι του. Η αντίστροφη μέτρηση είχε αρχίσει λίγες μέρες πριν. Κατάφερε και σταδιοδρόμησε με την δουλειά του, μόνος και με την τιμιότητα που τον διέκρινε από φτωγή και πολυμελή κι αυτός οικογένεια όπως όλοι μας.

Η οικογένεια που δημιούργησε θα πρέπει να νιώθει υπερήφανη.

Όσοι τον γνώρισαν εκτίμησαν και εμπιστεύτηκαν το ήθος, τη σεμνότητα και την ευθύτητα του χαρακτήρα του.

Εμείς οι φίλοι του που τον ζήσαμε σε Τρίπολη και Αθήνα και συγκατοικήσαμε για ένα διάστημα θα θυμόμαστε πάντα την άδολη σκέψη του και την ειλικρίνειά του.

Η απόφαση δε της οικογένειας

ΤΟ ΧΩΜΑ

Φιλονικούσαν κάποτε δυο άνθρωποι για τα σύνορα των χωραφιών τους και μη μπορώντας να βρουν λύση, κατέφυγαν στο σοφό γέροντα του χωριού. Εκείνος τους άκουσε προσεκτικά και τους δυο κι ύστερα πήγε μαζί τους στα χωράφια. Γονάτισε στο διαφιλονικούμενο μέρος, έσκυψε στη γη και τη... ρώτησε σε ποιόν από τους δυο ανήκε το διαφιλοισθητόμενο κομμάτι. Κατόπιν σπκώθηκε και τους λέει:

- Πήρα την απάντησή από τη γη.

- Τι σου είπε λοιπόν;

- Μου είπε: Αυτοί ανήκουν σ' εμένα, όχι εγώ σ' εκείνους.

Φ.Σ.Δ.

νειας του να δωρίσει τα όργανά του αφού δεν υπήρχε καμία ελπίδα ανάνηψης, για να σωθεί κάποιος συνάνθρωπός μας δείχνει μεγαλοψυχία, τιμά την ίδια την οικογένεια και τη μνήμη του. Παράδειγμα προς μίμηση.

Υπόσχεσή μας η παντοτινή θύμηση.

Καλό σου ταξίδι αγαπητέ μου «θείε».

Πάνος Χ. Ευσταθίου
Πρόεδρος Συλλόγου
Κανδυλιωτών

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Ο ΓΕΣΠΕΡ ΜΑΓΕΡ και η σύζυγός του ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΔΡΟΣΟΥ, κάτοικοι Λουξεμβούργου, Υπάλληλοι Ε.Ε., απόκτησαν το πρώτο παιδί τους - αγόρι- την 22/03/2005.

- Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΕΩΡ. ΚΑΠΠΟΣ (γιος της Μαρίας Νικ. ΔΡΟΣΟΥ) και η σύζυγός του Μαρίνη, κάτοικοι Χαλανδρίου, απόκτησαν το δεύτερο παιδί τους -κορίτσι, την 24/5/2005.

- Ο ΝΙΚΟΣ Γεωρ. ΚΑΠΠΟΣ (γιος της Μαρίας Νικ. ΔΡΟΣΟΥ) και η σύζυγός του ΡΟΝΤΑ, κάτοικοι Αμερικής, απέκτησαν το τρίτο παιδί τους - κορίτσι την 6/2/2005.

- Ο Κων/νος Ιωάν. Ζερβογιάννης και η σύζυγός του Νικολέτα το γένος Τρυφωνοπούλου απόκτησαν το πρώτο παιδί τους -αγόρι, την 24/4/2005.

- Ο Βασίλειος Γεωργ. Παντολέων και η σύζυγός του απόκτησαν το δεύτερο παιδί τους.

- Ο Δημήτριος Παπαδάκης και η σύζυγός του Πόπη το γένος Παναγ. Μπελεσιώτη απόκτησαν το τρίτο παιδί τους -κορίτσι, την 8-4-2005.

Ευχόμαστε να ζήσουν τα νεογέννητα.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Ο Κων/νος Ευαγγ. Δρόσος και η σύζυγός του Παναγιώτα το γένος Γεωργ. Καρζή εβάφτισαν την κόρη τους, που ονομάστηκε Σοφία, την 21-5-2005 στον ι. ναό «Γέννησις Χριστού» Κανδύλας.

Νουνός ήταν ο Φώτιος Ιωάν. Ζερβογιάννης.

- Ο Αλέξανδρος Σερτεπόπουλος και η σύζυγός του Γιαννούλα (κόρη του Ι. Σχίζα και της Σταυρούλας Ε. Ζερβογιάννη) εβάφτισαν στον ι. ναό Αγίου Γεωργίου Ναυπλίου την κόρη τους που ονομάστηκε Μυρτώ, την 19-6-2005.

Νουνά ήταν η Σωτηρία Δ. Λαρδικού.

- Ο Γεώργιος Κων. Μίχας και η σύζυγός του Παναγιώτα το γένος Αθαν. Μελή εβάφτισαν στον Άγιο Νεκτάριο Κανδύλας την κόρη τους που ονομάστηκε Αγγελική, την 26-6-2005.

Νουνές ήταν οι κ.κ. Πέπη Περγιουδάκη και Μαρία Κουμπούρα.

- Ο Παναγιώτης Ζερβογιάννης και η σύζυγός του Παναγιώτα το γένος Μπεκιάρη εβάφτισαν στον ι. ναό Παμμ. Ταξιαρχών Κανδύλας το γιο τους που ονομάστηκε Αλέξανδρος, την 2-7-2005.

Νουνοί ήταν η Κατερίνα Β. Ξηρογιάννη και ο Μάριος Ρέππας.

Ευχόμαστε να ζήσουν τα νεοφώτιστα.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Έδωσαν αμοιβαία υπόσχεση γάμου:

- Την 2-4-2005 ο Χαράλαμπος Βασ. Ξηρογιάννης και η Χριστίνα Βαρβιτσιώτη.

- Την 6-3-2005 ο Μάριος Ρέππας και η Αικατερίνη Βασ. Ξηρογιάννη.

- Η Στεφανή κόρη του Αλέκου Ζερβογιάννη (Μπάκαλου), και της Παναγιώτας Ζερβογιάννη το γένος Γιάννη Λαγουδάκη και ο Micael Bailey που ζουν στις ΗΠΑ έδωσαν αμοιβαία υπόσχεση γάμου για τις 10 Σεπτέμβρη 2005, που θα γίνει στον Αγ. Νεκτάριο Κανδύλας.

Ευχόμαστε να ζήσουν και καλά στέφανα.

ΓΑΜΟΙ

- Ο Γεώργιος Χρ. Καμπέρης και η Νεκταρία Ιωάν. Δημητροπούλου παντρεύτηκαν την 2-5-2005 στον ι. ναό «Εισόδια της Θεοτόκου» Βάρης.

- Ο Κων/νος Κούρος και η Σοφία Βασ. Ζιαζιά παντρεύτηκαν την 7-5-2005.

- Ο Παναγιώτης Τρυφωνόπουλος από τη Λίμνη και η Σοφία Δημ. Ηλιοπούλου παντρεύτηκαν την 15-5-2005 στον ι. ναό Παμμ. Ταξιαρχών Κανδύλας.

- Ο Αντώνιος Γεωργ. Καλπακιώτης και η Χριστίνα Δημ. Παπαδοπούλου παντρεύτηκαν την 28-5-2005 στον ι. ναό Παμμ. Ταξιαρχών Τριπόλεως.

- Ο Τρύφωνας Παρασκευά Ξηρογιάννης και η Παναγιώτα Δήμου Παπακρήστου παντρεύτηκαν την 29-5-2005 στον ι. ναό Αγίου Κων/νου Γλυφάδας.

- Ο Σίων Στάπλετον και η Φανή Ιωάν. Ζερβογιάννη παντρεύτηκαν την 9-7-2005 στον ι. ναό Αγίας Τριάδος Ντέρμπαν Νοτίου Αφρικής.

Ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Διόρθωση

Στο προηγούμενο φύλλο (αριθ. 47) εδημοσιεύτηκαν στη στήλη αυτή δύο νεκρολογίες για τον αείμνηστο συμπατριώτη μας ΑΛΕΚΟ ΙΩΑΝ. ΠΡΟΚΟΠΟ.

Στην πρώτη που ήταν γραμμένη από το ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΝΑΓΑΡΑ, παρελείφθη η αναγραφή του ονόματός του είτε από αβλεψία μας είτε από παρέμβαση του δαίμονος του τοπογράφειου.

Για την παράλειψη αυτή ζητάμε συγγνώμη και από το φίλο Βασίλη και από τους ανανώνστες μας.

Πέθανε και εκδηύτη στην Κανδύλα την 28-4-2005 ο Κωνσταντίνος Μιχ. Κώνστας, ετών 84.

Την 5-5-2005 δολοφονήθηκε από μαύρους στο κατάστημά του, στο Φάντεμπελ Παρκ πλησίον του Γιοκάνεσμποργκ της Ν. Αφρικής και εκδηύτηκε εκεί την 12-5-2005 ο Ιωάννης Εμμαν. Ζερβογιάννης, ετών 30.

Πέθανε και εκδηύτη στη Γερμανία την 14-5-2005 η Χρυσούλα Βαρδουινήτη του Γεωργίου και της Αθανασίας, ετών 60.

Πέθανε και εκδηύτη στην Ινδιανάπολη των ΗΠΑ την 24-5-2005 ο Ιωάννης Αντών. Ζερβογιάννης (Ζάρβας), ετών 77.

Πέθανε και εκδηύτη στην Αθήνα την 27-5-2005 η Ελένη Παναγ. Ευσταθίου, ετών 75.

Πέθανε στην Αθήνα την 29-6-2005 και εκδηύτη στον Βύρωνα την επομένη ο Κυριάκος Θεοφάνους Σδράλης, ετών 84.

Πέθανε στο Ζευγολατιό Κορινθίας την 29-6-2005 και εκδηύτη εκεί την επομένη ο Κων/νος Χρ. Μερκούρης (Κοκόνης), ετών 85.

Πέθανε στον Άσσο Κορινθίας την 30-6-2005 και εκδηύτη εκεί την επομένη ο Νικόλαος Παν. Κούτουλας, ετών 74.

Πέθανε στην Αθήνα την 30-6-2005 και εκδηύτη στο εκεί Γ' Κοιμητήριο την επομένη ο Χρήστος Γεωργ. Κανδαλέπας, ετών 56, πρώην μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου μας.

Πέθανε στην Αθήνα την 4-7-2005 και εκδηύτη στην Κανδύλα ο Στέλιος Παρασκ. Ξηρογιάννης, αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του Συλλόγου μας, ετών 41.

Πέθανε στο Ντιτρόιτ των ΗΠΑ και εκδηύτη εκεί την 16-7-2005 ο Αντώνιος Βασ. Λαγουδάκης, ετών 32.

Τους οικείους των εκλιπόντων συλλυπούμεθα εγκραδώς.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΜΜ. ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΓΙΑΤΙ;

Στις 5 Μαΐου, φίλοι μου συμπατριώτες, εμείς εδώ στην παροικία της Νοτίου Αφρικής τόσο ξαφνικά όσο μια σφαίρα, χάσαμε ένα δικό μας παιδί έναν νέο άνθρωπο τον ΓΙΑΝΝΗ ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ του συγχωρεμένου του Μανώλη Ζερβογιάννη και της ΠΟΠΗΣ του Κούσουλα το παιδί, το δεύτερο κατά σειρά απ' τα τρία τους παιδιά.

Για όσους είχαμε την τύχη να σε γνωρίσουμε, ΓΙΑΝΝΗ, είναι πιο μικρό το ποιήρι, γιατί μας είχες αφήσει μόνο καλές εντυπώσεις, ήσουν άνθρωπος υπεύθυνος, συνειστικός, τίμιος, εργατικός, αυτοτελής, δραστήριος, ψύχραιμος, δυνατός, αγωνιστής, ετοιμόλογος και πάντα με χαμόγελο και χιούμορ. Ακόμη και προνοητικός, όταν πάντα μας έλεγες πως δεν θα ζήσεις περισσότερα από 30 χρόνια. Γι' αυτό το χρίσμα σου δυστυχώς μας έπεισε μετά αφού έφυγες χωρίς να μπορούμε να δώσουμε μια εξήγηση.

Η ζωή σου φίλε μου σου έπαιξε πολλά παιχνίδια αφού ορφάνεψες πολύ νωρίς όταν η πρώτη βολή του χάρου πέτυχε τον πατέρα σου, που δεν πρόλαβες καλά-καλά να γνωρίσεις. Η συνέχεια γνωστή αφού υποχρεώθηκες τόσο εσύ όσο και τα αδέρφια σου με την μάνα σου να αρχίσεις αγώνα για επιβίωση από μικρό παιδάκι. Ενηλικιώθηκες πολύ νωρίς και σε θαυμάζαμε όλοι.

Κατόπιν, εκεί που όλα έδειχναν ότι έμπαιναν στον δρόμο τους, τον Ιανουάριο του 1998 έρχεται ένα άλλο χτύπημα και αυτό από τον χάρο όταν σκοτώνεται η πρώτη σου ξαδέλφη που την είχες σαν αδελφή σου η ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ. Όλοι γνωρίζουμε τι ήταν αυτό, ειδικά για σένα. Λίγο αργότερα και ενώ ετοιμαζόμαστε για χαρά και γάμο μας πρόλαβε ο χάρος, πέθανε ο μοναδικός σου θεός αδερφός του πατέρα σου.

Μέσα σε όλες αυτές τις ατυχίες και αναποδιές ενώ εσύ προσπαθούσες να γλυκάνεις την ζωή σου με χαρές που κι αυτές δεν έλειπαν είχες και μια τύχη το να έχεις δίπλα σου μια τέτοια μάνα να παίξει τόσους ρόλους με τόση επιτυχία. Ήταν η μάνα σου, ο πατέρας σου, η αδελφή σου, ο καλύτερός σου φίλος που σας μεγάλωσε με τόση αγωνία και πόνο αλλά με ψηλά το

κεφάλι έχοντας κι αυτή μοναδικούς συμμάχους την ελπίδα και την αδελφή της την ΦΑΝΗ που πάντα ήταν δίπλα της στα δύσκολα.

Η αγάπη μας για σένα, ΓΙΑΝΝΗ, με τον χαμό σου έχει μετατραπεί σε πόνο, θλίψη και αγανάκτηση που καταλήγουν όλα αυτά σε ένα μεγάλο ΓΙΑΤΙ;

Ναι εμείς που σε ξέραμε καλά γνωρίζουμε ότι δεν ήθελες αδικίες ούτε κακοήθεις συμβιβασμούς και ξέρουμε γιατί αντέδρασες από αγανάκτηση στην απειλή των όπλων από τα ανθρωπόμορφα τέρατα που βρέθηκαν μπροστά σου την Πέμπτη 5-5-2005.

Καλό ταξίδι, φίλε ΓΙΑΝΝΗ, ελαφρύ το χώμα που σε σκέπασε.

Στην μανούλα σου ευχόμαστε να έχει το κουράγιο της πάντα και δύναμη μαζί με τα αγαπημένα σου αδέρφια.

Παρηγοριά μας είναι ότι εκεί που βρίσκεσαι, μαζί με τον πατέρα σου που τόσο αγαπούσες και για πάνταμίλαγες, δεν μπορεί κανείς να σε απειλήσει. Στην μνήμη του εκλιπόντος προσφέρουν στον Σύλλογο:

- * Παναγιώτης Προκόπος 1.000,00 RAND,
- * Νίκος Σωτηρόπουλος 1.000,00 RAND Αφρικής

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΡΟΚΟΠΟΣ (PRETORIA Ν. ΑΦΡΙΚΗΣ)

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Η Βάσω Δημ. Ζερβογιάννη - Παντολέων και τα παιδιά της Μαρίνα, Γιαννούλα και Μιχάλης εκφράζουν την οδύνη τους για τον ξαφνικό θάνατο του αγαπημένου τους ανηψιού και εξαδέλφου Γιάννη Εμμ. Ζερβογιάννη και συλλυπούνται εγκραδώς την οικογένειά του.

Κώστας ΜΕΡΚΟΥΡΗΣ (ΚΟΚΟΝΗΣ)

Μια γιγάντεια μορφή. Ο άνθρωπος που το όνομά του έγινε συνώνυμο της δύναμης και της αντοχής, ετελεύτησε στις 29 του Θεριστή.

Παιδί πολυφαιλέτικης οικογένειας...

Από τις τελευταίες που έφερναν τον τίτλο του «ΜΠΕΗ».

Γεννήθηκε στα 1920 και έζησε στην Καντύλα και στο Ζευγολατιό για 85 χρόνια.

Ο θρύλος που τον περιέβαλε είχε να κάνει με την απίστευτη δύναμη και αντοχή του, μα και για την ξεχωριστή του ικανότητα, να δουλεύει από το πρωί ίσαμε το βράδυ με τους ίδιους ρυθμούς.

Γι' αυτό και τον ονόμασαν ΝΤΗΖΕΛ!

Επίσης μια άλλη ικανότητα που τον διέκρινε ήταν η αφοβία.

Ατρόμητος στο έπακρο.

Έβασαν φουρνέλα με τον αδελφό του το Νίκο και φώναζαν τον κόσμο ν' απομακρυνθεί.

Ενώ αυτοί... έβασαν τα χέρια μπροστά για ν' αμποδίσουν τα λιθάρια!

Λιτοδίαιτος και για τούτο ασκητικός στη μορφή, κατάφερε να έχει το σεβασμό όλων.

ΣΤΟΝ ΚΥΡΙΑΚΟ ΜΑΡΚΟ

Η μοίρα σου Κυριάκο μου ήταν σκληρή μαζί σου τ' ήσουν μονάχα εικοσιεφτά όταν για λίγο έλειψε να χάσεις τη ζωή σου.

Ήταν βαρύ το κτύπημα στο πρώτο σου ξεκίνημα στο πρώτο άνοιγμα σου που κτύπησε τη νιότη σου και πρόβλημα προκάλεσε βαρύ στη λεβεντιά σου.

Μετ' απ' αυτό το μακελειό που τόσο σε βασάνισε δε λέγεται με λόγια να επανέλθεις στη ζωή και να μπορέσεις να σταθείς όρθιος στα δυό σου πόδια.

Η αγάπη της γυναίκας σου κι αυτή για το παιδί σου σε κράτησαν, δεν σ' άφησαν Κυριάκο να λυγίσεις τα δυνατά σου έβαλες και τέλος τα κατάφερες όλα τα πράγματα σωστά να τα δρομολογήσεις.

Εκεί που σαν το γάργαρο νερό όλα κυλούσαν τα τραύματα επουλώθηκαν και πλέον δεν πουνούσαν έπαιζες με τ' αγγόνια σου χαιρόσουν τα παιδιά σου κι από ευτυχία και χαρά εγέμιζ' η καρδιά σου,

Ήρθε η μοίρα σου η σκληρή με μίσος και με πείσμα και της ζωής σου έκοψε παντοτεινά το νήμα. Κρίμα! και πάλι κρίμα!

Αντίο Τσιάλη αδελφέ φίλε σωστέ κι αγαπητέ άνθρωπε χαρισματικέ εξαιρέτε Κυριάκο που πόνο μας εγέμισες με τ' άδικο το θλιβερό κι απρόσμενο μαντάτο.

Ο κουνιάδος σου Κώστας Πασιαλής

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Η οικογένεια ΜΑΡΚΟΥ και η οικογένεια ΠΑΣΙΑΛΗ θέλουν να ευχαριστήσουν όλους όσους παρηγόρησαν στην κηδεία και στα σαράντα του αγαπημένου μας Κυριάκου και όλους όσους τηλεφώνησαν από Αμερική, Καναδά και Αυστραλία να μας συλλυπηθούν.

Βαθμούς και στο Ζευγολατιό ίσως παραπάνω.

Μια παρέα Καντυλαϊκής σύνθεσης από χαραπ' πίνουμε στου ΤΖΙΟΡΑ μύρες.

Ο Κοκόνης με πουκάμισο και σακάκι πίνει κονιάκ!

Σε λίγο αρχίζει ν' αγκουσεύει.

Τον πλησιάζω και τον ρωτάω.

- Τι έχεις, ρε ξάδερφε;

- Τι νάχω, μου λέει.

Δεν έχω έναν κασμά να γυρίσω την άσφαλτο!

Β. Παναγάρας
ΥΓ.: Και κάτι για να θυμόμαστε:
Αλωνάρης του 1989
Ο καύσωνας έχει χτυπήσει 42

ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Ο ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ

ΤΟΥ ΦΑΝΗ Σ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ-ΜΠΛΟΥΤΑ

1. ΜΙΚΡΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Πέρασαν 23 χρόνια. 1982-2005. Το όνειρο του αναδασμού σε τελική ευθεία. Γίνεται πραγματικότητα. Τι να πρωτοθυμηθώ και τι να πρωτογράψω. Το 1982 φτάνουν τα πρώτα μηχανήματα, εκεί κοντά στο Κεφαλόδρυσο, τα έργα αρχίζουν. Τα χρηματικά ποσά, πιστώσεις τελείωσαν σε κάποιο χρονικό διάστημα, τα έργα μένουν ημιτελή, ο κάμπος γεμάτος από χαντάκια μεγάλων διαστάσεων κατά μήκος και πλάτος. Τα πάντα εγκαταλείφθηκαν επί πολλά χρόνια. Τα δε μηχανήματα σάπιζαν κυριολεκτικά. Πολλές οι υποσχέσεις των τότε κυβερνητικών βουλευτών του Νομού μας. Κάθε φορά που έρχονταν, συνήθως παραμονή των εκλογών, έλεγαν στους κατοίκους «ότι η κυβέρνηση το Έλος της Κανδύλας, το έχει σε πρώτη προτεραιότητα». Που και που έκαναν την εμφάνισή τους κάποια μικρά συνηρηγεία. Όταν όμως τελείωσαν τα χρέματα-πιστώσεις έφευγαν. Οι συγχωριανοί μου το 1999 στα ψηφοδέλτια των βουλευτικών εκλογών γράφουν μετά παρηρησίας «συν γυναιξί και τέκνοις» προς ΤΙΜΗ ΤΟΥΣ «Ψηφίζω αναδασμό». Η τότε κυβέρνηση όντως έδωσε ένα σεβαστό ποσό, δυστυχώς τα έργα και πάλι σταμάτησαν. Αυτό ήταν κανόνας, για όλα αυτά τα 22-23 χρόνια. Μάλιστα κάποιος Υπουργός -έγραψαν τα ΑΡΚΑΔΙΚΑ ΝΕΑ- «ότι υιοθέτησε δυο σημαντικά έργα Ιον την ίδρυση του Πανεπιστημίου στην Αρκαδία-Τρίπολη και 2ον Το Έλος της Κανδύλας». Προς ΜΕΓΑΛΗ ΤΙΜΗ ΤΟΥ το Πανεπιστήμιο εγένετο, ήτο διακαής πόθος επί πολλά χρόνια των Απανταχού Αρκάδων. Το δε ΕΛΟΣ της Κανδύλας το ξέχασε, ούτε φωνή ούτε ακρόαση. Ο Δήμαρχός μας έκανε διαρκή αγώνα, διατέθηκαν αρκετά χρήματα στον κάμπο που είχε κατακερματισθεί. Το προσδοκώμενο κτηματικό καθεστώς του αναδασμού της Κανδύλας μας γίνεται πραγματικότητα.

2. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΩΝ

Την 6 Απριλίου 2005 στο Δημοτικό Διαμέρισμα Λεβιδίου και στην αίθουσα του Φιλοτεχνικού Συλλόγου τοιχοκολλήθηκε για 10 ημέρες έγγραφο με το παρακάτω κείμενο:

«Α. Διάγραμμα του διαμορφωθέντος νέου κτηματικού καθεστώτος αναδασμού «ΕΛΟΥΣ ΚΑΝΔΥΛΑΣ». Β. Πίνακας ιδιοκτητών νέου κτηματικού καθεστώτος. Γ. Κτηματολογικός Πίνακας

του νέου κτηματικού καθεστώτος.

Οι ιδιοκτήτες κτημάτων στον παραπάνω αναδασμό να λάβουν γνώση των στοιχείων που έχουν τοιχοκολληθεί και να υποβάλλουν εντός δέκα «10» ημερών από την ημερομηνία τοιχοκολλησης στην Επιτροπή Αναδασμού τις τυχόν ενστάσεις τους, για την θέση της ιδιοκτησίας τους και για τυχόν σφάλματα του κτηματολογικού πίνακα.

3. ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΟΥΣ

Είναι γεγονός ότι υποβλήθηκαν πολλές-πολλές ενστάσεις ιδιοκτητών. Όπου μετά από επεξεργασία των υπό της Επιτροπής, θα αναμένουν οι κάτοικοι την έγκριση ή την απόρριψη κάθε μιας. Θα χρειασθεί αρκετός χρόνος για να αποδοθούν στους ιδιοκτήτες για την καλλιέργεια των κτημάτων. Ίσως υπάρξουν μικροαλλαγές στη διαδικασία των ενστάσεων. Αυτό είναι πάγιο θέμα επί των αναδασμών ανά την Επικράτεια. Είμαι βέβαιος η Επιτροπή θα κάνει το καθήκον της στο σκέρασι. Είναι άνθρωποι πεπειραμένοι με αρκετές γνώσεις. Γνωρίζουν καλά το χώρο κατά περιοχή ως προς την αποδοτικότητα εισοδήματος. Ίσως.

4. ΤΟ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ Η ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Για το φλέγον θέμα το ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ θα γράψω στο επόμενο φύλλο της Εφημερίδας μας και πάντα με την σύμφωνο γνώμη των συγχωριανών μου. ΠΡΟΑΓΓΕΛΩ οι κάτοικοι της Κανδύλας ΔΕΝ θα δεχθούν ΠΟΤΕ να βάλουν συνεταιρικούς από την πίσω πόρτα, στα λίγα νερά που υπάρχουν. Ούτε Κουρνά ούτε το Κεφαλόδρυσο βγάζει νερό. Το δε Σίντζι πολύ λίγο. Τα νερά είναι δικά μας, τα αγόρασαν οι πρόγονοί μας από τους Τούρκους διά συμβολαίου ΤΑΠΙ ΤΟ 1726 (βλ. ΜΗΤΕΡΑ ΚΑΝΔΥΛΑ σελ. 25-29). Έχουμε κτηματολόγιο 279 χρόνια. Το ΤΑΠΙ συμβολαίο υπάρχει στα Αρχεία του Ναυπλίου. Οι συγχωριανοί μου είναι έτοιμοι να επαναλάβουν τον αγώνα για τα νερά, όπως έκαναν το καλοκαίρι του 1984. (Βλέπε ΜΗΤΕΡΑ ΚΑΝΔΥΛΑ σελ. 150-153). Ο αγώνας αυτός δικαιώθηκε από την πολιτεία γιατί ήταν πέρα για πέρα Δίκαιος. Η Κανδύλα δεν είναι ξέφραγο αμπέλι. Οι νέοι και οι νέες του χωριού μας που θα υπάρχουν πάντα στο χωριό μας δεν θα μείνουν αδρανείς. Δεν κωλώνουν ποτέ. Ούτε λακίζουν, ούτε λιποτακτούν, ούτε και κρύβονται...

ΑΙΤΗΣΗ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

Ο Συμπatriώτης μας Χρήστος Χ. Δεληγιάννης μας κοινοποίησε την έγγραφη διαμαρτυρία του σχετικά με την, όπως τη χαρακτηρίζει, ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ που προκαλείται στην πηγή ΣΙΝΤΖΙ την οποία και δημοσιεύουμε.

Προς την Περιφέρεια Πελοποννήσου
Τρίπολη
Αίτηση Διαμαρτυρίας Κατά Παντός υπευθύνου
Χρήστος Χαρ. Δεληγιάννης κάτοικος Κανδύλας Αρκαδίας 22004
9/5/2005

Κατόπιν διαμαρτυρίας μου εις τον κ. Αντινομάρχη στις 5-5-2005 όπου μου είπε να απευθυνθώ εις τον κύριο Περιφερειάρχη διαμαρτυρόμενος διά το κλείσιμο της εκροής της πηγής Σίντζι Περιφέρειας Δ.Δ. ΚΑΝΔΥΛΑΣ.

Ζητώ επειγόντως όπως γκρεμιστεί ο τοίχος που κλείνει την διέλευση του πηγάσιμου νερού. Και ζητώ τις ευθύνες διά την οικολογική καταστροφή που έχει κάνει ο περίγυρος τοίχος εις την πηγή. Έχω κάνει πολλές διαμαρτυρίες χωρίς απάντηση από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες του αναδασμού που έχουν υπό αμνηρία 20 (είκοσι) χρόνια.

Σημείωση Σύνταξης: Τα «Κανδυλιώτικα», προς τα οποία κοινοποιείται η διαμαρτυρία με τη σημείωση «Να αναλάβουν τις ευθύνες τους», γνωρίζουν στον ενδιαφερόμενο ότι η μόνη τους «ΕΞΟΥΣΙΑ» είναι να δημοσιεύσουν το κείμενο που τους κοινοποίησε.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ: 1. ΚΟΣΚΙΝΟΥ - ΤΗ. 2. ΟΡΚΟΣ - ΠΟΣΑΙΣ. 3. ΚΟΥΝΙΑΔΑ. 4. ΠΕΡΔΙΚΟΜΑΤΕΣ. 5. ΑΚΟΥΟΓΡΑΜΜΑ. 6. ΡΕΣ - ΑΟ. 7. ΙΙ - ΛΟΓΙΚΑΙ. 8. ΝΤΙΝΟΣ - ΕΛΙΑ. 9. ΓΟΝΙΟΣ - ΝΗΦάλιος. 10. ΑΣ - ΛΕΙΚΙΝΗΤΑ. 11. ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ. 12. ΑΔΕΙΑΣ - ΑΝΑΣΑ.
ΚΑΘΕΤΩΣ: 1. ΚΟΥΠΑΡΙ - ΣΑΛΑ. 2. ΟΡ - ΕΚΕΙΝΟΣ. 3. ΣΚΑΡΟΣ - ΤΙ - ΣΕ. 4. ΚΟ - ΔΥ - ΓΙΝΑΤΙ. 5. ΙΣΚΙΟΣ - ΝΟΕΡΑ. 6. ΟΚΓ - ΛΟΓΙΑΣ (Λογίας). 7. ΣΟΥΡΟΥΠΟ - ΚΤ. 8. ΑΜΝΟΥ - ΑοΙΔΑ. 9. ΣΙΑΜΑΙΑ - αγωνΩΝ. 10. ΤΑ ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΑ. 11. Η ΙΔΕΑ - ΑΛΗΤΕΣ. 12. ΣΑΣ - ΑΣΑΦΕΙΑ.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ

ΣΙΝΤΖΙ

Φτάνουμε στην πηγή και νερό δεν πίνουμε

Του Δημ. Λαοδίκου

Δεν είναι η πρώτη φορά που οι Τεχνικές Υπηρεσίες μας συντάσσουν και παραδίδουν προς εκτέλεση μελέτες κοινοτικών ή δημοσίων έργων... αμελέτητες.

Και το φαινόμενο, δυστυχώς, δεν είναι μόνο τοπικό. Είναι πανελλήνιο. Το πού οφείλεται, είναι ένα άλλο μεγάλο ζήτημα που δεν είναι του παρόντος να εξετασθεί.

Ας μείνουμε, λοιπόν, στον «τόπο» του δικού μας τόπου, και, πριν πάμε στο Σίντζι (που στάθηκε η αφορμή για να εκτεθούν αυτές οι σκέψεις), ας θυμηθούμε έργα του χωριού μας που οι συντάξαντες τις μελέτες γι' αυτά είδαν μόνο την ωφελιμότητά τους και αγνόησαν παντελώς την τοπική ιστορία, το περιβάλλον και την αισθητική ή αντιθέτως επέμεναν μόνο σε κάποια αισθητική, κακόγουστη πολλές φορές, και δεν έλαβαν καθόλου υπόψη τους τη χρησιμότητά.

Ποιος ξέρει; Με την υπενθύμιση των λαθών μας, ίσως κάποτε διορθωθούμε.

Υπενθυμίζουμε λοιπόν:

Μύλοι. Το άλλοτε παραδεισένιο τοπίο των μύλων της Κανδύλας (που ήταν βέβαια λιγότεροι από τους δώδεκα του τραγουδιού) μετετράπη εις «κρανίου τόπον» από τότε που οι μύλοι έπαψαν να λειτουργούν και το νερό συγκεντρώθηκε στη δεξαμενή για την υδροαέρδευση. Η μελέτη δεν προέβλεψε τίποτα για να προλάβει την ερήμωση του χώρου που άλλοτε έσφριζε από ζωή. Σε οποιοδήποτε άλλο μέρος του κόσμου το έργο θα γινότανε έτσι ώστε και το τοπίο να μη χάσει την όψη του και το νερό να συγκεντρωθεί και να λειτουργούν και ένας - δύο μύλοι για να θυμίζουν τη ζωή των περασμένων χρόνων και να μπορεί τέλος κι ένας άνθρωπος να κάνει ως εκεί τη βόλτα του, χάριν αναμνηχής.

Πλατεία. Τον πλατύ, τον απλωτό χώρο της - που είχε υποδεχτεί πολλές και ωραίες μεγάλες εκδηλώσεις στο παρελθόν - τον βρήκανε κάτω πληρητικό και μονότονο. Έτσι «εμελετήθη» η ανάπλαση! Και για να σπάσουν προφανώς τη μονοτονία της, τη χωρίσανε σε χώρους, άλλους μικρούς κι άλλους μεγαλύτερους. Και

όπως πολλά πρόσωπα γυναικών βγαίνουν παραμορφωμένα από το lifting (ανάπλαση είναι κι αυτό), εβγήκε, ύστερα από την επιχείρηση της ανάπλασης, παραμορφωμένη και η όψη της πλατείας μας. Έγινε πραγματικά αγνώριστη. Και έπαψε φυσικά να είναι πλατεία και να λειτουργεί ως πλατεία.

Γεφύρι Ορχομενού. Το είχαν σεβαστεί τόσοι αιώνες. Εμείς, με τα πολλά τεχνικά μέσα που έχουμε σήμερα αντί να το διατηρήσουμε, το αφανίσαμε, χρησιμοποιώντας τις βάσεις του τόξου του για τη στήριξη της νέας τοιμεντένιας γέφυρας. Για την τοπική ιστορική του αξία, μείναμε αδιάφοροι.

Αγαλαίικο γεφύρι. Και τούτο, θεμελιωμένο με μικρά λιθαράκια μεγέθους λεμονιού, συνδεδεμένα με ασβεστοκονίαμα, σε βάθος ενός και πλέον μέτρου μες στο βούρκο, με το τόξο του, είχε εξυψηθεί στην επικωνία των γύρω χωριών επί πολλά χρόνια. Με τα έργα της αποξήρασης, τό 'κοψε πρώτα στη μέση το ποτάμι, λες και δεν μπορούσε να χαραχτεί και να περάσει είκοσι μέτρα πιο πέρα, και μετά το αφανίσανε τελείως, πλαταινώντας το κατά μήκος των δύο πλευρών του με μετόν για να περάσει από πάνω του ο δρόμος.

Δεν θα μπορούσε τάχα να μείνει άθικτο και να φυτευτούν γύρω του λεύκα και ιτιές, σε μια έκταση λίγων στρεμμάτων που θα έμενε εκτός αναδασμού, και να στέκει έτσι εκεί σεβασμός μάρτυρας άλλων εποχών για τους επιγενομένους;

Και βέβαια θα μπορούσε. Αλλ' εμείς έχουμε τόσα παλιά και τόσα αρχαία που δεν ξέρουμε τι να τα κάνουμε.

Σίντζι. Κι ως έρθουμε τώρα στο Σίντζι. Οι παλιότεροι άνθρωποι στεκόσανε με σεβασμό μπροστά στις πηγές και στο γύρω απ' αυτές χώρο. Παρενέβαιναν τόσο, όσο χρειαζότανε να τους είναι προσίτες για να πιούνε νερό. Έτσι το τοπίο παρέμενε φυσικό κι αυτοί εθαύμαζαν αυτό το μεγαλοπρεπές, από φυτά και νερό, που έφτιαχνε η φύση.

Εμείς οι Νεοέλληνες, επηρεμένοι απ' το σημερινό τεχνικό ψευτοπολιτισμό, παρεμβαίνουμε βάνουσα σ' αυτήν και τη στραπατσόρουμε.

Η ματαιοδοξία μας και το μικρό μυαλό μας που έχει «πα-

χνωθεί» υπερβολικά στην εποχή μας και δεν μπορεί να σκεφθεί, μας οδηγούν στο να παραβλέπουμε τη «φιλοκαλία» και να επιδιώμαστε στην «ανάπλαση» και στον «καλλωπισμό» τόσο της όψης μας, όσο και της φύσης.

Κανείς πια δεν σταματάει στην προτροπή του Ισοκράτη: «Έσο φιλόκαλος και μη καλλωπιστής. Έστί μὲν φιλόκαλος τό μεγαλοπρεπές, καλλωπιστοῦ δέ τό περιεργόν».

Και, τέλος πάντων, αφού έχουν γίνει πια μόδα το «lifting» στις όψεις μας και οι «αναπλάσεις» στη φύση, να δεχτούμε και για το Σίντζι το «περιεργόν» του καλλωπισμού που μας έδωσε η ανάπλαση των πηγών του.

Αλλά μας παραβγήκε «περιεργόν», βρε παιδιά. Και το περιεργό του «περιεργόν» αυτού είναι ότι, ενώ βρισκόμαστε σε μια πηγή με πολλά «μάτια», «κάνουμε στα μάτια» για λίγο καθαρό νεράκι που δεν μπορούμε να πιάσουμε αφού οι πηγές κατέστησαν απροσπέλαστες. Είναι διαπίστωση και παράπονο όλων των κατοίκων και των ξένων επισκεπτών αυτό.

Έλεος, αδελφοί Τεχνοκράτες! Το νερό πρώτα κι ύστερα το «περιεργόν» της ανάπλασής σας! Κάντε κάτι ώστε να φτάνει ανετα ο άνθρωπος στην πηγή, κι από τις δυο μεριές του βράχου, να πίνει νεράκι και να θυμάται το παρελθόν του, την ιστορία του και τη μοίρα του, έτσι όπως του τα έχει τραγουδήσει ο ποιητής του:

*«Του βράχου λιγιστό νερό
απ' τη σιωπή αγιασμένο
απ' το καρτέρι του πουλιού
τη σκιά της μικροδάφνης
Κρυφά το πίνει η κλεφτουριά
και το λαμό σηκώνει
σαν το σπουργίτη κι ευλογά
τη φτωχομάνα Ελλάδα».*

Καθώς βλέπετε, «φτωχομάνα» τη θέλει την Ελλάδα ο ποιητής της και, καθώς γνωρίζετε, «φωροκώσταινω» την αποκαλεί ο λαός της. Όχι τώρα που πάμε να την κάνουμε «Ευρω-Κώσταίνα» να ειπούμε και το νερό νεράκι. Και πού; Όχι στον «βράχου το λιγιστό νερό» που λείει ο ποιητής, αλλά στην αφρονία «ναμάτων»! Στο «μπουζαλά» του Σίντζιού της Κανδύλας, της «απολυτίδακος»!

Μια παιδική φωτογραφία από τα Κοτροτσαίικα Σοκάκια

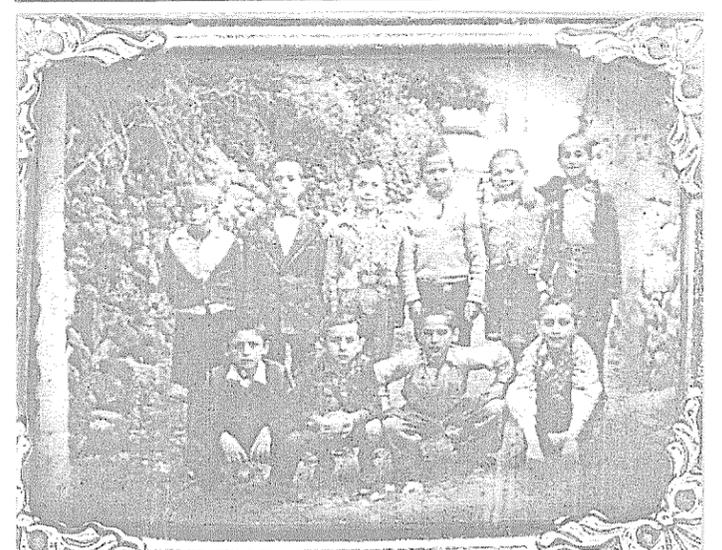
Θυμάται και γράφει ο πρόεδρος μας Παν. Χ. Ευσταθίου

Τότε περίπου το 1962 μας έλειπε ένας για να συμπληρώσουμε ενδεκάδα (ποδοσφαιρική). Τώρα 2005, 43 χρόνια μετά «έφυγαν» άλλοι δύο φίλοι παιδικοί και δεν θα ξαναγυρίσουν: (Μιχάλης Δούκας 1970 και Γιώργος Πολίτης 2004).

Φωτογράφος ο μοναδικός τότε Αναστάσιος Φωτόπουλος.

Γήπεδό μας το σοκάκι και η «μπάλα» που κρατάει στα χέρια του ο μακαρίτης πλέον Γιώργος Πολίτης, είναι νάυλον τόπι αγορασμένο φυσικά από το μαγαζί του επίσης μακαρίτη Χαράλαμπου Κατραλή. Πόσο; δεν θυμάμαι. Νομίζω ένα φράγκο!

Εικονίζονται από αριστερά όρθιοι: Μιχάλης Σ. Δούκας +, Γιώργος Χ. Μανωλιός Καστοριά, Μπάμπης Χ. Δρόσος Κανδήλα, Νίκος Ι. Πανόπουλος Καναδά, Πάνος Ε. Ευσταθίου Αμερική,

Κοσμάς Κ. Δρόσος Αμερική, Καθήμενοι: Βασίλης Σ. Στριτόμπολας Αθήνα, Γιώργος Κ.

Πολίτης (Χονδρός) +, Βασίλης Κ. Δρόσος Κανδήλα, Πάνος Χ. Ευσταθίου Αθήνα.